

Översiktsplan 2030

ANTAGANDEHANDLING

Antagen av kommunfullmäktige: 2018-09-03 § 97
Laga kraft: 2018-10-03

Innehåll

Förord	4
Sammanfattning	5
Vad är en översiktsplan?	6
Vad styr vår översiktsplan?	8
Processen	9
Tingsryds kommun idag	10
Utmaningar och möjligheter	11

ELVA FOKUSOMRÅDEN FÖR LÅNGSIKTIG HÅLLBARHET OCH UTVECKLING

1. God miljö	13
2. Det goda livet	15
3. En kommun där barn och unga syns	17
4. Konkurrentkraftig utbildningsnivå och attraktivt företagsklimat	19
5. Boende och inflyttning	22
6. Infrastruktur	24
7. Ett levande förenings- och kulturliv	28
8. Rika upplevelser	30
9. Värna om natur- och kulturvärden	32
10. Vatten	37
11. Förebygga risker och hot	39

Mellankommunal samverkan	42
Riksintressen	44
Bilagor – kartor	47

FOTO OMSLAG: REBECKA RYNEFELT/SCANDINAV BILDBYRÅ

FOTO: MAGDALENA ANDERSSON

Tingsryds kommun – där livet är härligt!

En kommun måste kunna möta alla de utmaningar som dagens samhälle ställer oss inför. Den nya översiktsplanen ska ge en samlad bild av vilken riktning kommunen behöver ta för att möta dessa utmaningar, men också ge en tydlig bild av vilken utveckling kommunen eftersträvar.

Med översiktsplanen tar vi ytterligare ett kliv mot ett mer ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle. En utveckling som ger våra barn och barnbarn möjlighet att leva i ett samhälle med hög kvalitet och med miljön i fokus. Tingsryds kommun fortsätter med arbetet att utvecklas till en offensiv och modern landsbygdskommun där vi samtidigt varsamt bevarar vårt varierade landskap, upprätthåller en miljövänlig attityd och värdesätter goda traditioner. Modern teknik i harmoni med en hållbar miljö, där särskild vikt läggs vid den biologiska mångfalden och alla de riks-

intressen som finns i vår vackra kommun.

Vi vill arbeta för att vår kommun ska ha en stabil utveckling och att många ska se fördelarna med att bo och leva här. Bostadsbyggande är ett prioriterat utvecklingsområde, liksom en väl utvecklad infrastruktur. Bra vägar, goda kommunikationer och tillgång till bredband ska göra det möjligt att driva företag och utveckla entreprenörskap i Tingsryds kommun. Näringslivet är samhällets livsnerv.

Att uppleva trygghet i livet och leva i harmoni med sin omgivning är viktigt för medborgarna. Kommunens basverksamhet ska präglas av god kvalitet för alla, särskilt våra barn och äldre. Det är viktigt att omsorgstqarna upplever sig nöjda med den service som erbjuds för skattemedlen.

Tingsryd är en kommun där livspusslet går att få ihop på lång sikt, ett samhälle som bygger på hållbarhet. Här finns alla förutsättningar som behövs för att livet ska vara härligt!

*Kommunstyrelsens ordförande
Mikael Jeansson*

FOTO: EVA PALMÉR

Sammanfattning

Till grund för Översiktsplan 2030 ligger Vision 2030. Det innebär att tidsramen för de viljeriktningar som redogörs i översiktsplanen sträcker sig över kommande 12 år. Planen är en språngbräda in i framtiden och en guide för att hantera kommande utmaningar för Tingsryds kommun.

Översiktsplanens övergripande syfte är att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommun utifrån en helhetssyn på ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer. En fysisk struktur som bidrar till jämlik hälsa för alla ska skapas och ett samhälle med god miljö ska kunna överlämnas till kommande generationer.

Tingsryd är en relativt liten kommun men har många möjligheter att fortsätta utvecklas. Det finns närhet till grundservice i form av skola, affär samt barn- och äldreomsorg. Företagsamheten är hög och med ett bra företagsklimat, rikt föreningsliv och närhet till större städer är möjligheterna många. Inom en timmes radie bor nästan 300 000 människor och på bara två timmar når man en av Europas tillväxtregioner, Öresundsregionen.

Under hela 1900-talet har befolkningsutvecklingen i kommunen varit vikande. Förutsättningar för en stabilisering av befolkningsstrukturen möjliggörs bland annat genom en god översiktlig planering där kommunens värden förankras. I takt med teknikens utveckling kommer också nya möjligheter för landsbygdskommuner som Tingsryd.

Översiktsplan 2030 innehåller elva fokusområden för långsiktig hållbarhet och utveckling i Tingsryds kommun. De utmaningar som utkristalliserats under förarbetet med översiktsplanen har legat till grund för dokumentet. Fokusområdena utgår från vision 2030, analyserar problem och förbättringsområden, uttrycker kommunens viljeriktning och utvalda viktiga punkter inom respektive område.

Fokusområden

God miljö innebär att kommunen är en ekologisk hållbar kommun med en god miljö att verka och leva i, *det goda livet* tar upp trygghet och tillgänglighet och *en kommun där barn och unga syns* betyder att barnperspektivet involverats i planeringen. *Konkurrenskraftig utbildningsnivå och attraktivt företagsklimat* handlar om att alla medborgare erbjuds goda utbildningsmöjligheter och att kompetensbehovet inom arbetslivet är tillgodosedd. Kommunen har ett varierat utbud av attraktiva boendemiljöer vilket behandlas i *boende och inflyttning*. Att kommunikationer och infrastruktur är väl fungerande och bra beskrivs i *infrastrukturavsnittet* och att förenings- och kulturliv har utökats och stärkts till 2030 diskuteras i *ett levande förenings- och kulturliv*. *Rika upplevelser* innebär att kommunen har en väl utvecklad besöksnäring

FOTO: ALEXANDER MAHMOUD

under ständig tillväxt och att ekologiska och kulturhistoriska värdefulla områden har ett långsiktigt skydd behandlas i *värna om natur- och kulturvärden*. Naturvärden och naturresurser har också tillvaratagits och utvecklas på ett hållbart sätt. I avsnittet *vatten* är visionen att kommunens vatten har hög kvalitet och höga ekologiska värden. Kommunen ska ha en fortsatt god förmåga att hantera allvarliga händelser vilket behandlas i avsnittet *förebygga risker och hot*.

Mellankommunala frågor och riksintressen

Avslutningsvis redovisas hur kommunen ställer sig i mellankommunala frågor och de riksintressen som berör kommunen. Kartor över riksintressen, värdefulla miljöer samt framtida mark- och vattenanvändning mm redovisas som bilagor.

Vad är en översiktsplan?

Vision 2030

Tingsryds kommun är en levande, attraktiv och modern landsbygdskommun, mitt i en stark tillväxtregion med geografisk närhet till Europa.

Här finns engagerade medborgare, ett aktivt näringsliv, ett rikt föreningsliv och närhet till mänskliga möten.

FOTO: JÖRGEN WIKLUND/SCANDINAV BILDBYRÅ

Alla kommuner ska enligt Plan- och Bygglagen (PBL 2010:900) ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta.

Det övergripande syftet med Översiktsplan 2030 är att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommun utifrån en helhetssyn på ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer. Kommunen ska skapa en fysisk struktur som bidrar till att uppnå målen om en god och jämlik hälsa för alla samt lämna över ett samhälle med en god miljö till kommande generationer.

Tingsryds kommuns översiktsplan antas av kommunfullmäktige men är inte juridiskt bindande. Översiktsplanen är vägledande för statliga myndigheters beslut i tillståndsprövningar och skyddsförordningar med mera. Den ska ligga till grund för beslut inom den kommunala verksamheten, exempelvis i bygglovs- och planärenden. Översiktsplanen utgår från Vision 2030 och tanken är att översiktsplanen ska sammanfatta de viktigaste politiska viljeinriktningarna och bilda en gemensam plattform för kommunens organisation för att kunna uppnå visionen.

På sidorna 13–41 beskrivs de elva viktigaste fokusområdena för att uppnå en önskad framtida utveckling. För varje fokusområde belyses visioner, strategier och politiska viljeinriktningar för hur frågor ska hanteras i den fysiska planeringen.

Fördjupade översiktsplaner

En fördjupning av översiktsplanen (FÖP) ger en mer detaljerad redovisning av kommunens avsikter för ett visst geografiskt område eller en speciell sakfråga. Den fördjupade översiktsplanen ger också ett bredare beslutsunderlag. Fördjupade översiktsplaner finns för Tingsryd och Ryd medan det för Urshult, Rävemåla, Linneryd, Konga och Väckelsång finns gällande områdesplaner. Områdesplanerna är relativt gamla och i behov av revidering. Kommunen har beslutat att ta fram fördjupade översiktsplaner för Urshult och Rävemåla. Kommunen planerar även att ta fram fördjupade översiktsplaner för övriga tätorter med ett invånarantal över 200 personer.*

Översiktsplanen finns på tingsryd.se

På Tingsryds kommuns hemsida, tingsryd.se, finns en sida med fördjupad information om översiktsplanen. Här finns bland annat antagna fördjupade översiktsplaner, länkar till strategiska styrdokument och handlingsplaner samt anteckningar från informations- och samrådsmöten.

* SCB: definition av en tätort är att invånarantalet är minst 200 personer.

Planläggning ska med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja (PBL kap. 2 § 3):

1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder
2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper,
3. en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt, och
4. en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens.

Av översiktsplanen ska framgå (PBL kap. 3 § 5):

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljökvalitetsnormer,
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen, och
5. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i kap. 7 § 18 första stycket miljöbalken.

Miljöbalken (1998:808)

Bestämmelserna i miljöbalken (MB) syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormerna infördes i samband med att miljöbalken trädde i kraft 1999. Systemet med miljökvalitetsnormer regleras framförallt i 5 kap miljöbalken. Miljökvalitetsnormerna är juridiskt bindande och ska tillämpas vid planering och planläggning som exempelvis vid detaljplanering. I översiktsplanen ska det redovisas hur kommunen tänker följa gällande miljökvalitetsnormer.

Vad styr vår översiktsplan?

Styrdokument

Plan- och bygglagen, miljöbalken samt ett flertal nationella, regionala och kommunala utredningar och program ligger till grund för den fysiska planeringen i Tingsryds kommun. Nedan presenteras några dokument som har varit vägledande vid framtagandet av översiktsplanen.

Regionala styrdokument

- Gröna Kronoberg 2025, Regional utvecklingsstrategi för Kronobergs län (2015)
- Länstransportplan för Kronobergs län 2014-2025 (2014)
- Trafikförsörjningsprogram region Kronoberg 2016-2025 (2015)
- Landsbygdsprogram för Kronobergs län 2014-2020 (2014)
- Kronobergs län och klimatförändringarna 1.0 (2011)
- Naturvårdsprogram för Kronobergs län (1989)
- Kulturmiljövårdsprogram för Kronobergs län (1981)
- Vattenförsörjningsplan för Kronobergs län (2012)
- Åtgärdsprogram för miljömålen i Kronobergs län (2013)
- Identifiering av förorenade områden i Kronobergs län (2006)
- Läns gemensam folkhälsopolicy för Kronobergs län

Kommunala styrdokument

- Vision 2030 (2015)
- Miljöprogram för Tingsryds kommun (2005)
- Vindkraft i Tingsryd (2011)
- LIS-områden i Tingsryds kommun (2011)
- Trafiksäkerhetsprogram (2007)
- Avfallsplan 2015-2020 (2014)
- Tillgänglighetsplan (2006)
- Handlingsprogram för förebyggande verksamhet till skydd mot olyckor (2015)
- Handlingsprogram för extraordinära händelser (2015)
- Risk och sårbarhetsanalys (2015)
- Kulturmiljöprogram för Tingsryds kommun (1992)

Flertalet dokument redovisar mål som ska uppnås till en viss tidpunkt. Kommunen gör bedömningen att det i vissa fall inte är möjligt att nå målen inom utsatt tid. Arbetet med att uppnå målen ska därmed fortgå inom ramarna för översiktsplanens tidsperspektiv, fram till år 2030.

Många kommunala styrdokument behöver revideras, följas upp och nya dokument behöver tas fram. Arbetet med att ta fram en näringslivsstrategi, VA-plan och ett bostadsförsörjningsprogram är bland annat på gång.

FOTO: HANS RUNESSON

ProcesSEN

Kommunens process för översiktsplanen 2030 startade med att elva fokusområden definierades. Visioner, strategier och viljeinriktningar för dessa områden togs sedan fram i syfte att främja en hållbar utveckling.

Processen har präglats av öppenhet och medborgarna har under ett flertal tillfällen fått möjlighet att ta del av och komma med synpunkter på översiktsplanen. Dessa synpunkter har sedan vägts samman och bearbetats för att kunna ligga till grund för det fortsatta arbetet.

Efter medborgardialogerna upprättades ett förslag till översiktsplan som förankrades politiskt och presenterades i olika dialogformer.

Ett så kallat samråd har gett medborgarna möjlighet att komma med synpunkter på innehåll och diskutera föreslagna viljeinriktningar. Olika samhällsintressen har vägts mot varandra, prioriteringar har gjorts och översiktsplanen har justerats.

Den redigerade översiktsplanen har sedan skickats ut på en granskning, där medborgarna åter har haft möjlighet att lämna sina synpunkter. Efter denna sista granskning har planen enbart varit föremål för mindre ändringar. Planen har sedan antagits av fullmäktige.

Medborgardialog

Ambitionen i arbetet med att ta fram en ny översiktsplan

för Tingsryds kommun är att arbetet ska vara öppet för så många som möjligt att medverka i och att så många som möjligt ska vara delaktiga i det slutliga resultatet. Ju fler som är delaktiga desto bättre blir både slutresultatet och det genomslag som planen kommer få. Kommunen utgår från grundprinciperna enligt 3D, Dialog – Delaktighet – Demokrati.

De styrkor som kommit fram under arbetet med översiktsplan 2030 är främst närheten till miljön, det genuina i att ha skog, vatten och tystnaden alldeles runt knuten. De svagheter som lyfts upp av många är att kollektivtrafiken och bredbandsnätet behöver byggas ut. Flera menar att Tingsryds kommun har stora möjligheter i framtiden. Det som främst pekas ut är den ökande turismen och att det finns ett stort utbud av olika aktiviteter; fiske, ridning, bad, vandring, möjlighet till att ha en lugn semester eller ekosemester. Teknikens framsteg ökar möjligheten att kunna studera på distans och därmed stanna kvar i kommunen. Det finns också en önskan om att kunna ta del av kommande infrastruktursatsningar i samband med den planerade höghastighetsjärnvägen. Ett av målen är att öka människors möjligheter att kunna bo kvar i sin hemort och istället pendla till utbildning eller arbete.

Tingsryds kommun idag

På femtiotalet bodde det 18 000 invånare i Tingsryds kommun, varav ca 25 procent var bosatta i tätorter. I takt med urbaniseringen har befolkningsutvecklingen i kommunen varit vikande under hela nittonhundratalet. Den 1 januari 2017 fanns det 12 382 invånare i kommunen och till skillnad från tidigare var 60,5 procent bosatta i kommunens tätorter. Bakgrunden till befolkningsminskningen är ett negativt födelsenetto och flyttnetto.

INVÅNARANTAL KOMMUN

2012	2013	2014	2015	2016	2017
12 141	12 156	12 198	12 260	12 393	12 382

INVÅNARANTAL TÄTORTER 2017

Tingsryd	2984
Ryd	1444
Fridafors	165
Norraryd	42
Urshult	885
Konga	502
Dångebo	127
Hensmåla	45
Väckelsång	942
Kvarnamåla	25
Linneryd	445
Rävemåla	298
Älmeboda	82
Yxnanäs	22

BEFOLKNINGSPROGNOS 2035

11 871 invånare

ÄLDREOMSORG 2016

Vårdtagare ordinärt boende	272
Vårdtagare särskilt boende	183

BOENDEFORM 2016

Flerfamiljshus	1781	14,3 %
Småhus	9996	85,7 %

ANTAL FÖRETAG, 2015

AB, EF, HB, KB, ekonomisk förening

Fler än 50 anställda	8
10–49 anställda	43
0–10 anställda	958

INPENDLING (DAGBEFOLKNING 2016)

1 462 personer

UTPENDLING (NATTBEFOLKNING 2016)

1 655 personer

Jämfört med riket har Tingsryds kommun en högre andel invånare över 65 år. Stora förändringar i demografin har skett under de senaste 10–15 åren då åldersgruppen 0–18 år successivt har minskat medan antalet äldre har ökat. Under de senaste fem åren har det skett en marginell befolkningsökning. Det som har gjort att det vänt under de sista åren är den ökade inflyttningen och då i synnerhet det positiva utrikes flyttnettot.

FOTO: STEPHAN BERGLUND/SCANDINAV BILDBYRÅ

STÖRSTA NÄRINGSGRENNAR (SYSSELSÄTTNING 2015)

Näringsgren	Antal	%
Vård och omsorg, sociala tjänster	1 221	22
Tillverkning och utvinning	1 160	20
Handel, transport och magasinering	795	14
Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske	483	8
Utbildning	455	8
Bygghandelsverksamhet	454	8
Offentlig förvaltning och försvar	187	3
Övrigt	881	17

GATU- OCH VÄGNÄT 2015

Gator detaljplanlagt område	112 km
Enskilda vägar	542 km
Privata utfartsvägar	180 km

MARKANVÄNDNING 2010

Åkermark	4,41 %
Betesmark	2,34 %
Skogsmark	81,61 %
Bebyggd mark	4,53 %
Täkter, gruvområden	0,23 %
Övrig mark	6,88 %

Utmaningar och möjligheter

FOTO: ALEXANDER MAHMOUD

Världen omkring förändras ständigt och samhället ställs allt oftare inför nya utmaningar samtidigt som andra möjligheter öppnas.

Kommuner och regioner arbetar kontinuerligt med att identifiera kommande trender och hitta strategier för att fortsätta utvecklas. En liten kommun har små möjligheter att påverka omvärlden och globala trender som urbanisering, klimatförändring med mera. Tingsryd är en del av en större helhet och bör dra nytta av den utvecklingspotential som finns inom södra Sverige. Tingsryds kommun medverkar i flera samarbeten inom länet och över länsgränserna.

Omvärldsanalyser hjälper till att utöka planeringshorisonten och skapa beredskap för att möta framtida utmaningar, ändra prioriteringar och omfördela resurser. Kommunen hämtar kunskaper utifrån omvärldsbevakningar från OECD, EU, svenska myndigheter och av andra kommuner, men gör också egna omvärldsanalyser.

De utmaningar som utkristalliserats och legat till

grund för den strategiska översiktsplanen för att nå Vision 2030 är:

- Klimat- och miljöförändringar
- Jämlikhet och jämställdhet
- Livsstil och hälsa
- Mångfald och invandring
- Arbetsmarknad och strukturomvandling
- Mobilitet och kommunikation
- Individualisering och samhällsengagemang
- Gränsöverskridande samverkan
- Utbildning och kunskapssamhälle
- Dagsbefolkning och turistnäring

Länkar: *OECD Territorial Reviews Småland och Blekinge; Regional Utvecklingsstrategi Kronoberg, Tingsryds kommuns omvärldsanalys år 2013*

ELVA FOKUSOMRÅDEN
FÖR LÅNGSIKTIG HÅLLBARHET
OCH UTVECKLING

1. God miljö

2. Det goda livet

3. En kommun där barn och unga syns

*4. Konkurrenskraftig utbildningsnivå och
attraktivt företagsklimat*

5. Boende och inflyttning

6. Infrastruktur

7. Ett levande förenings- och kulturliv

8. Rika upplevelser

9. Värna om natur- och kulturvärden

10. Vatten

11. Förebygga risker och hot

1. God miljö

Vision

År 2030 är kommunen en ekologisk hållbar kommun där miljömål och riktvärden uppnås med en god miljö att verka och leva i.

FOTO: ALEXANDER MAHMOUD

Kvalitetsmål för vår miljö i Sverige har antagits av staten. Det övergripande målet är att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Länsstyrelsen i Kronoberg har i sin tur tagit fram ett regionalt miljömålsprogram för år 2013–2020 som länets kommuner ska uppfylla. De regionala miljömålen har delats in i tre områden:

- Klimat och energi
- Hälsoperspektiv i miljöarbetet
- Det hållbara landskapet

Tingsryds kommun antog år 2006 ett miljömålsprogram, kopplat till de nationella och regionala miljömålen, som fungerar som ett samlat miljödokument för kommunala förvaltningar, privata näringsidkare och kommuninvånare. Programmet föreslår åtgärder, kopplade till lokala verksamheter, vilka ska följas upp årligen. Programmet behöver revideras för att säkerställa utvecklingen av ett långsiktigt hållbart samhälle.

Miljömålen är en viktig utgångspunkt för översiktsplanen och är vägledande vid beslut om byggnation.

Vi vill:

- Tillsammans med andra aktörer sträva efter att energi- och klimats strategiska åtgärder genomförs.
- Öka andelen gröna upphandlingar. Detta kan bland annat ske genom miljöcertifieringar och ett större fokus på lokalproducerade varor.
- Prioritera ökad energieffektivisering inom befintlig bebyggelse och vid nybyggnation.
- Främja användningen av förnybar energi. Vid nybyggnation ska alltid ny klimatteknik övervägas.
- Prioritera åtgärder för minskad kemikalieanvändning.
- Medverka i samverkansprojekt kring luftövervakning.
- Öka informationsinsatserna för mätning av radon.
- Samverka med andra myndigheter för att bevara och skydda den biologiska mångfalden.
- Sträva efter att öka rådgivning och informationsinsatser för en hållbar markanvändning.
- Värna om det varierade landskapet och den öppna jordbruksmarken.

Klimat och energi

Tingsryds kommun ska bidra till minskade utsläpp och bli en del av Europas grönaste region. Åtgärder för att effektivisera energianvändningen och utveckla en mer hållbar energiproduktion krävs inom uppvärmning, elanvändning och transportsektor. Det kan handla om att bättre ta tillvara restvärme, samordning av transporter och att främja förnyelsebara energikällor.

I kommunen är bilberoendet stort och därmed användningen av fossila bränslen. Genom planerade transporter, förnyelsebara drivmedel, utbyggda cykelvägar och satsning på kollektivtrafiken ska utsläppen minskas.

Hälsoperspektiv i miljöarbetet

Samtliga miljömål har betydelse för människors välbefinnande, men vissa områden ställer särskilda krav.

Kemikalieanvändningen måste minska. Förebyggande åtgärder för att hindra spridningen av kemiska miljöföroreningar medför bättre folkhälsa.

Genomtänkt samhällsplanering är ett sätt att bidra till att flera miljömål uppfylls. I denna måste hänsyn tas till klimatförändringar så som ökade nederbörds mängder med risk för översvämningar.

Det behövs åtgärder för att minska luftföroreningar från bland annat trafik och vedeldning. Kommunen har bland annat tagit fram lokala föreskrifter för vedeldning och medverkar i ett luftövervakningsprogram med Kronobergs Luftvårdsförbund som samordnare. Mätningar görs av bland annat olika partiklar och kväveoxid som finns i luften. Det måste även skapas större kunskap om vikten av att mäta radonhalten inomhus och enskilda brunnars vattenkvalitet.

Det hållbara landskapet

En förutsättning för hållbar utveckling är ökad hänsyn till den biologiska mångfalden.

Våtmarksmiljöer är viktiga ur ett ekologiskt perspektiv. Genom utdikningar och sjösänkningar har våtmarkerna minskat. Det är angeläget att denna utveckling bryts.

Kommunen ska präglas av ett varierat landskap med öppna och brukade marker, skog och vatten. Variationen gynnar den biologiska mångfalden. En minskad jordbrukssektor bidrar dock till att marker växer igen och omvandlas till skogsområden.

Våra skogar domineras av barrträd vilket missgynnar den biologiska mångfalden. Det är viktigt att bevara lövträdsbestånden och de lövträdsrika skogarna som finns inom kommunen. (Se kartan på sidan 52)

Grönområden och gröonstråk i kommunens tätorter är även viktiga för den biologiska mångfalden, eftersom de kan fungera som spridningsvägar för växter och djur. Tätortsnära grönska ska bevaras i den mån det är möjligt.

FOTO: JÖRGEN WIKLUND/SCANDINAV BILDBYRÅ

Om värdefull grönska tas i anspråk kan värdena kompenseras genom att anlägga en likvärdig miljö i närområdet.

Miljömålslöfte

Kommunen skrev år 2017 under ett miljömålslöfte med åtgärder som ska genomföras fram till år 2020. Kommunen har bland annat åtagit sig att arbeta med att minska mängden kemikalier som barn utsätts för i skolan och förskolan, se över skyddet för dricksvattentäkter, ta fram en VA-plan och dricksvattenförsörjningsplan samt fortsätta att ställa krav på enskilda avloppsanordningar som inte uppfyller Naturvårdsverkets krav. Kommunen ska även arbeta aktivt med energitillsyn och rådgivning till privatpersoner och företag för att minska energiförbrukningen i kommunen.

2. Det goda livet

Vision

År 2030 är Tingsryd en trygg och tillgänglig kommun.

FOTO: TINGSRYDS KOMMUN

Alla människor ska ha samma rättigheter och skyldigheter och ges samma möjligheter att påverka sitt liv och sin boendemiljö oavsett kön, etnicitet, trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Översiktsplanen kan bland annat medverka till detta genom att betona betydelsen av byggnation i kollektivtrafiksnära lägen och tillgången till bostadsnära grönska.

Tillgänglighet

Att lokalisera bostäder, arbetsplatser och fritidsanläggningar i lägen där det finns kollektivtrafik underlättar folks vardag. På så sätt tillgängliggörs service, fritidsaktiviteter och arbetsmarknaden vidgas.

Vid planering och byggnation av bostäder och offentliga platser måste de äldres och funktionshindrades begränsade rörelseförmåga särskilt beaktas. Bostäderna behöver vara tillgänglighetanpassade och kan med fördel ligga nära livsmedelsbutik och kollektivtrafik.

Varierat bostadsutbud

För att främja social hållbarhet och integration vill kom-

munen verka för en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer i tätorterna. På så sätt kan kommunen erbjuda ett varierat bostadsutbud och skapa förutsättningar för att folk med olika bakgrund möts, samtalar och utvecklar en förståelse för varandras olikheter.

Bland den äldre befolkningen finns det en efterfrågan på trygghetsboenden och seniorboenden. Genom att verka för att det kommer till stånd bostäder som passar äldre kan flyttkedjor skapas och den yngre generationen kan i större utsträckning ta sig in på bostadsmarknaden.

Hälsa

God hälsa och frisk befolkning stärker förutsättningarna för hållbar utveckling och tillväxt. Riktlinjer för folkhälsoarbetet i Tingsryd anges av en länsgemensam folkhälso-policy som i sin tur utgår från den nationella folkhälso-politikens elva målområden. Översiktsplanen kan hjälpa till med att skapa förutsättningar för en förbättrad och mer jämlik hälsa genom att understryka vikten av bostadsnära grönska, gång- och cykelvägar samt trygga trafikmiljöer.

Vi vill:

- Beakta jämlikhetsperspektivet i beslutsfattande på alla nivåer och i alla steg av beslutsprocessen.
- Utforma och anpassa tillgängligheten i det offentliga rummet för kommunens invånare.
- Främja lokala initiativ som förebygger utanförskap, skapar förståelse och social gemenskap.
- Ta vara på mångfaldens styrkor.

FOTO: SCANDINAV BILDBYRÅ

Närhet till grönska

Närheten till bostadsnära grönska och rekreationsområden är viktigt för människans hälsa och kommunens attraktivitet. De fungerar ofta som mötesplatser, erbjuder tystnad och motion under vardagen samt ger ett trevligt inslag i bebyggelsemiljön.

Vid byggnation i tätorter ska kommunen verka för att grönska av särskilt värde bevaras i den mån det är möjligt. Om ett grönområde måste tas i anspråk för exploatering kan den förlorade gröna miljön kompenseras genom att likvärdig area anläggs, säkerställs eller utvecklas på något annat ställe i närmiljön.

För att tillgängliggöra rekreationsområden vill kommunen arbeta för att kommunikationerna till och inom olika besöksmål utvecklas. Det handlar exempelvis om förbättrade kollektivtrafiksamband, goda parkeringsmöjligheter och underhåll av vandrings- och cykelleder. Tätortsnära skogar är särskilt viktiga att prioritera, eftersom de är nära till hands för en större målgrupp.

Det finns behov av att ta fram en gröstrukturplan för att kartlägga grönområdenas funktioner och kvaliteter i

kommunens tätorter. Planen kan fungera som ett stöd och vara vägledande i den fysiska planeringen.

Trygghet

Genom att satsa på trafiksäkra miljöer skapar kommunen förutsättningar för barn och unga att förflytta sig till skolan och fritidsaktiviteter på egen hand. Väl belysta gång- och cykelvägar skapar även en känsla av trygghet och kan bidra till att fler väljer gång eller cykel som färdmedel. Det är viktigt att beakta eftersom forskning visar att speciellt kvinnor ofta känner sig osäkra att vistas ute under kvälls- och nattetid.

Delaktighet och inflytande

Kommunen strävar efter att upprätthålla en god dialog med medborgare i planeringsprocesser och som underlag vid beslutsfattande. Det möjliggör delaktighet, ger inflytande och makt att påverka livsvillkor. En konstruktiv dialog med medborgarna förbättrar även kommunens kunskapsunderlag inför beslut och gör det möjligt att på längre sikt bidra till en hållbar utveckling.

3. En kommun där barn och unga syns

FOTO: JÖRGEN WIKLUND/SCANDINAV BILDBYRÅ

Vision

År 2030 har planeringen i kommunen ett barnperspektiv där vi involverar barn och unga i planeringen av deras framtid.

Barnkonventionen utgör Tingsryds kommuns övergripande policy för barnperspektivet och ska finnas med i alla beslut och i det dagliga arbetet. Exempel på frågor som är viktiga att beakta inom planeringen är trygga uppväxtmiljöer, lekplatser och ytor för spontanidrott.

Boendemiljö

Närhet till skola, fritidsaktiviteter och grönområden är viktigt för barn och unga. Hur förbindelserna är ordnade är avgörande för hur de kan nyttja miljön på egen hand. Barnens yta att röra sig fritt minskar ju mer trafik det finns omkring bostaden. Sammanhängande och trygga

gång- och cykelvägar är därför viktiga. För äldre barn och ungdomar som kan röra sig på egen hand är även en fungerande kollektivtrafik betydelsefullt, inte minst för de som väljer att studera i de angränsande kommunerna.

Tillgången till lekplatser i kommunens tätorter, dess skick och hur behovet ser ut behöver ses över för att säkerställa att det finns säkra och stimulerande lekmiljöer. Riktlinjer för utformningen av lekplatser behöver tas fram. Det är viktigt att lekplatserna är strategiskt lokaliserade så att så många som möjligt kan nyttja dem. Lekplatserna bör vara anpassade för såväl de mindre som de lite äldre barnen.

Vi vill:

- Uppmuntra och ta vara på ungas idéer, intressen och drivkraft.
- Ta hänsyn till barn och ungdomar vid samhällsplaneringen.
- Arbeta för att aktiviteter som främjar ungdomars väg in på arbetsmarknaden kommer till stånd.

FOTO: SCANDINAV BILDBYRÅ

Kommunen måste även satsa på att bevara och utveckla grönytor för lek och spontanidrott. Den bostadsnära grönskan är viktig och skapar möjlighet för barn och unga att vistas ute i sin närmiljö.

Skolmiljö

Kommunen har som mål att uppnå förbättrade skolresultat. Eftersom uteleken på skolan och förskolan ofta är den enda tid barnet är utomhus under dagen är utomhusmiljöerna vid skolor och förskolor mycket viktiga. I hälsosamma och inspirerande utomhusmiljöer påverkas barns lärande och utveckling positivt. En bra utomhusmiljö innebär att det finns tillräckligt stor lektyta, grönska, varierad topografi och varierade aktiviteter.

Vid utformningen av skolmiljöer är det viktigt att barn och unga involveras, så att resultatet speglar deras perspektiv på vad som är en bra lekmiljö. Vid utformning av lekplatser är det även viktigt att beakta att funktionshindrade barn behöver ha tillgång till utmanande och utvecklande lekplatser.

Den höga andelen bilresor i kommunen ställer krav på en trafiksäker miljö, inte minst i anslutning till skolor

och förskolor. För att främja att fler resor sker via gång eller cykel måste trygga och säkra skolvägar utvecklas.

Fritidsaktiviteter

Kommunen vill fortsätta att erbjuda ett varierat utbud av fritidsaktiviteter för barn och unga. Aktiviteterna måste vara lättillgängliga och kan med fördel ligga intill varandra för att stärka underlaget för förbättrad kollektivtrafik samt utbyggnaden av säkra gång- och cykelvägar.

Arbetsmarknad

Kommunen ska verka för att stärka samarbetet mellan näringslivet, skolorna samt närliggande universitet och högskolor. På så sätt kan ungdomarnas väg in till arbetsmarknaden förenklas och rätt kompetens kan i högre utsträckning säkerställas. Genom att arbeta för förbättrad infrastruktur breddas arbetsmarknadsutbudet.

Delaktighet och inflytande

Barn och ungdomars delaktighet och inflytande i planering och beslut ska uppmuntras. De kan bidra med intressanta och värdefulla infallsvinklar som måste beaktas.

4. Konkurrenskraftig utbildningsnivå och attraktivt företagsklimat

Vision

År 2030 kan kommunen erbjuda alla medborgare goda utbildningsmöjligheter. Flera satsningar är genomförda för att tillgodose kompetensbehovet inom arbetslivet. Det finns goda förutsättningar för att innovationer och affärsidéer ska kunna utvecklas och förverkligas.

FOTO: APELÖGA/SCANDINAV BILDBYRÅ

När folk arbetar och studerar främjas social hållbarhet, kompetensutveckling och integration. Genom att ständigt eftersträva förbättrade kommunikationer och utbyggnad av bredband kan tillgången till arbetsplatser och utbildning öka. Det blir i större utsträckning möjligt att bo, studera och arbeta i olika delar av regionen.

Utbildning

Närheten till grund- och gymnasieskola samt ett varierat utbud av vuxenutbildningar är viktigt för kommunens

attraktivitet och den framtida kompetensutvecklingen. Skolmiljöerna måste vara trygga, inspirerande och för att effektivisera lokalanvändningen kan kommunala lokaler med fördel samutnyttjas.

Förskolor och grundskolor i mindre tätorter ska värnas så långt som det är ekonomiskt och pedagogiskt möjligt, eftersom de är mycket viktiga för tätorterna och en levande landsbygd.

I kommunen finns två gymnasieskolor, Wasaskolan och Academy of Music and Business. Skolorna lockar

Vi vill:

- Med ett öppet förhållningssätt och i samverkan med näringslivet skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar näringslivsutveckling.
- Arbeta för att näringsliv och industrier ska lokaliseras dit där det finns goda kommunikationsmöjligheter.
- Ge goda förutsättningar för utbildningsmöjligheter för alla.

studenter från andra delar av landet och kommunen måste säkerställa att det finns mindre lägenheter till hands för att möta studenternas behov.

Tingsryds geografiska lokalisering mellan Linnéuniversitetet i Växjö/Kalmar och Blekinges Tekniska Högskola i Karlskrona/Karlshamn skapar goda förutsättningar för att erbjuda befolkningen övriga gymnasiala och eftergymnasiala utbildningar. För att folk ska kunna bo kvar i Tingsryd under sina studier måste kommunen främja förbättrade kollektivtrafikförbindelser.

Genom ett tätt samarbete mellan näringslivet, skolor, närliggande universitet och högskolor kan en hög utbildningsnivå upprätthållas och rätt kompetens kan i högre utsträckning säkerställas.

Näringsliv

I kommunen är entreprenörsandan hög. Det finns större såväl som mindre företag etablerade. För att skapa förutsättningar för näringslivet att utvecklas måste kommunen säkerställa att det finns en god planberedskap, planlagd mark och varierade lokaliseringsmöjligheter, så att olika typer av företag kan etableras och utvecklas. En förutsättning för denna utveckling är att kommunen håller kontinuerlig dialog med näringsidkarna. Det är viktigt att kommunen stödjer alla former av verksamheter. Inte minst kunskapsbaserade tjänste-, informations- och IT-företag som det till skillnad från tillverknings-, vård-, besöksnärings- och gröna företag finns få av. På så sätt kan kommunen erbjuda ett varierat arbetsmarknadsutbud.

Näringslivets strukturuomvandling gör att Tingsryds företagare har behov av ökad tillgång till utbildad personal. Även den höga medelåldern, bland både företagsledare och anställda, är en utmaning. Det är viktigt att stärka samarbetet mellan utbildningssystemet och näringslivet. På så sätt kan man locka till sig rätt kompetens, stimulera unga som lämnat kommunen att återvända, få studenter att stanna samt underlätta för invandrare att nyttja sin kompetens.

Kommunen har fått i uppdrag att ta fram en näringslivsstrategi i syfte att kartlägga och främja näringslivets utveckling. Arbetet ska bidra till en gemensam utvecklingsriktning, såväl bland politiker, kommunala tjänstemän och företagare i kommunen.

Handel och service

Handel och service är i dag främst koncentrerad till Tingsryds tätort. I övriga tätorter förekommer enstaka etableringar av exempelvis livsmedelsbutiker, industrier och hantverksföretag. För att skapa levande centrum ska kommunen eftersträva en centralisering av småskaliga service- och handelsverksamheter i kommunens tätorter.

Transportintensiva verksamheter i behov av stora ytor för parkeringar och logistik bör dock etableras mer varsam för att undvika ökad trafik i tätorternas centrala delar (se kartan på sidan 47).

FOTO: MARIE LINNÉR/SCANDINAV BILDBYRÅ

I de mindre tätorterna och orterna ska handel- och serviceverksamheter etableras i strategiska lägen, exempelvis intill busshållplatser, viktiga vägstråk eller andra verksamheter. På dessa platser vistas folk dagligen vilket skapar förutsättningar för ett större kundunderlag (se kartan på sidan 47).

Störande verksamheter

Ytkrävande, bullrande eller andra verksamheter som på något sätt är störande för människors hälsa bör lokaliseras i tätorternas utkant för att minimera påverkan på människor. Vid placering av verksamheter ska hänsyn tas till verksamhetens storlek och behovet av framtida expansionsmöjligheter. Det är viktigt att vi tänker långsiktigt så att vi inte omringar tätorterna med verksamheter när det finns ett behov för tätorterna att expandera.

Transportintensiva verksamheter och verksamheter i behov av skyltläge kan med fördel förläggas i närheten till viktiga transportstråk som redan är föremål för tung

trafik och buller. Det kan bidra till intressanta och välkomnande entréer till kommunens tätorter. Dessutom kan verksamheterna fungera som bullerskydd för bakomliggande bostäder.

I markanvändningskartan har utredningsområden för industrier och övriga verksamheter identifierats. Det är enbart ett urval och det kan således finnas fler områden som kan vara aktuella. Områdena behöver utredas närmare för att säkerställa att det inte föreligger några intressekonflikter som gör dem mindre lämpliga att exploatera. (Se kartan på sidan 48)

Tillgänglighet

För att främja hållbara kommunikationer och god tillgänglighet till service och arbetsplatser vill kommunen verka för att verksamheter lokaliseras där det finns tillgång till kollektivtrafik samt gång- och cykelvägar. Verksamheter kan med fördel lokaliseras intill varandra för att stärka underlaget för förbättrade kommunikationer.

Kommunen måste även tillse att de som väljer att arbeta i angränsande kommuner bor kvar i kommunen. Det ställer krav på förbättrade kollektivtrafikförbindelser och åtgärder i gång-, cykel- och bilvägnätet. Kommunen behöver även erbjuda samåkningsplatser och pendlarparkeringar i strategiska lägen.

Genom fortsatt utbyggnad av fibernätet kan kommunen underlätta för invånare och besökare att arbeta och utbilda sig hemifrån.

Besöksnäring

Turism är en näring som växer sig allt starkare i kommunen. Det finns många intressanta natur-, kultur- och friluftsområden, exempelvis Åsnenområdet och Korro,

som erbjuder aktiviteter i form av paddling, fiske och vandring. Dessutom finns ett flertal övernattningsmöjligheter, såsom bed and breakfasts och campingplatser.

Kommunen ska värna om områden som har betydelse för besöksnäringen samt stödja de näringsidkare som vill utveckla besöksmål av olika slag. Besöksnäringen kan exempelvis utvecklas genom att hitta fler aktiviteter och evenemang som fungerar året om. I kommunen finns bland annat potential att utveckla olika former av ekoturism. Det finns en stor efterfrågan på fritidsaktiviteter i form av fiske, ridning, jakt mm.

För att tillgängliggöra besöksmålen ska kommunen arbeta för bättre förbindelser till och inom områdena. Kommunen ska även stödja besöksnäringen genom att marknadsföra och profilera kommunen, både lokalt, regionalt och internationellt, för att locka ytterligare turister.

Areella näringar

Jord- och skogsbrukssektorerna är stora näringar i kommunen. Eftersom kommunen domineras av skog är ett aktivt jordbruk grundläggande för att bevara den öppna landskapsbilden. Den ekologiska närodlingen har ett allt större värde i vårt samhälle och behovet av närodlad kan komma att öka i framtiden.

Det är viktigt att bevara en god balans mellan skogen som resurs för produktion och rekreation. Skogen är viktig ur produktionssyfte eftersom den bland annat kan ge oss fossilfri energi i form av biomassa och miljövänligt byggnadsmaterial. En förutsättning för att kunna frakta skogsråvarorna är att infrastrukturen är god.

Kommunen vill stödja de areella näringarnas omställning till hållbar energianvändning samt ekologisk produktion.

FOTO: SCANDINAV BILDBYRÅ

5. Boende och inflyttning

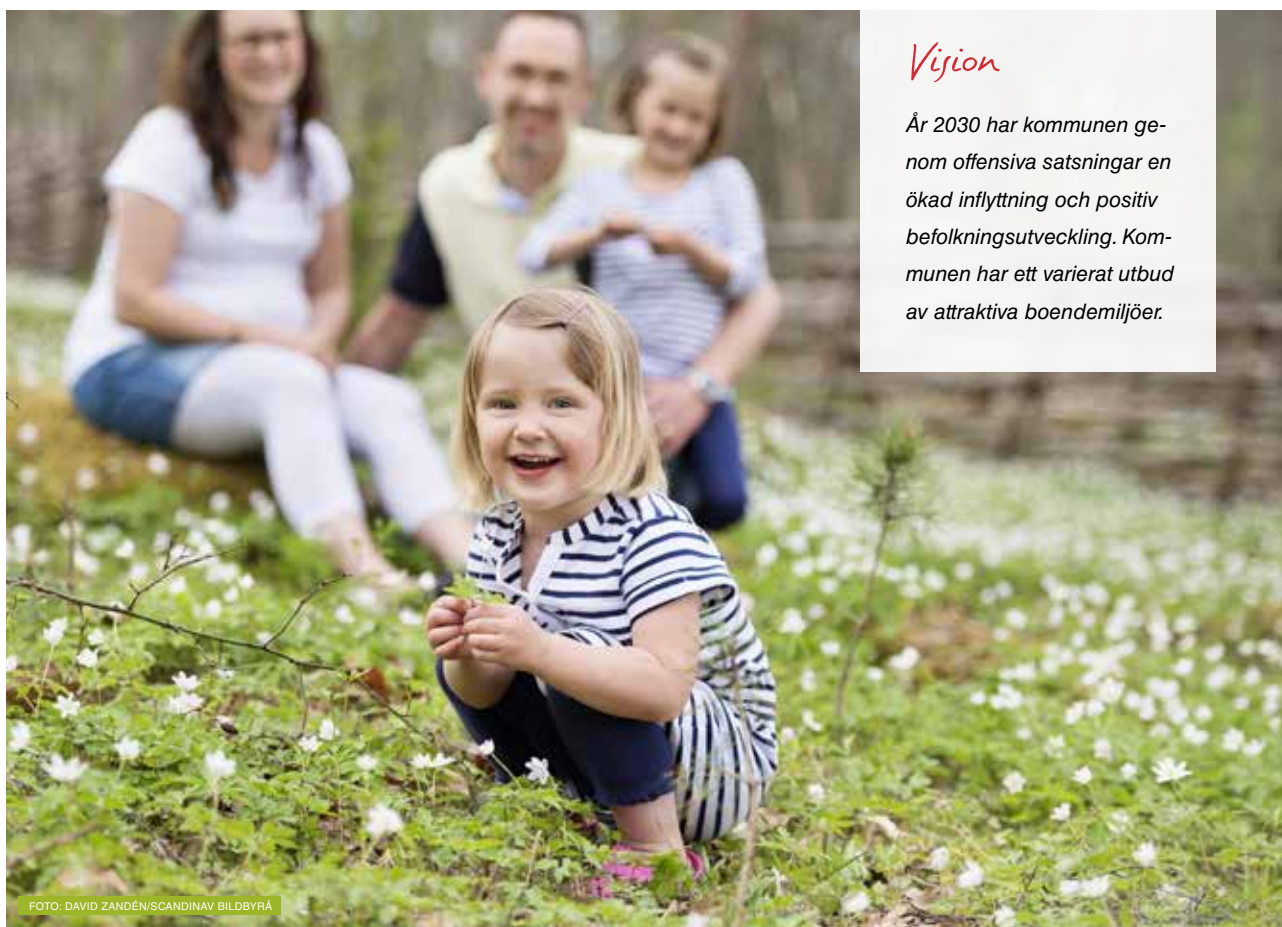

FOTO: DAVID ZANDÉN/SCANDINAV BILDBYRÅ

Vision

År 2030 har kommunen genom offensiva satsningar en ökad inflyttning och positiv befolkningsutveckling. Kommunen har ett varierat utbud av attraktiva boendemiljöer.

Under de senaste fem åren har inflyttningen till Tingsryds kommun ökat. Hur framtidens befolkningsutveckling ser ut är svårt att förutse men enligt en prognos som tagits fram av Statisticon kommer kommunens invånarantal att sjunka till år 2035. Anledningen till det sjunkande invånarantalet är ett negativt födelsenetto. Dessutom söker sig många studenter, arbetssökande och nyanlända vidare till större kommuner som har ett större utbud av utbildningar och arbetsplatser. För att främja en mer positiv befolkningsutveckling måste kommunen locka hit fler

invånare och säkerställa att de som bor och verkar här idag väljer att stanna kvar.

Kommunen har som mål att färdigställa 100 nya bostäder under perioden 2016 – 2020. I januari 2018 har det byggts drygt 40 nya bostäder. För att uppnå målet har kommunen ett antal verktyg att använda sig av. Exempelvis kan kommunen genom markägande och en aktiv markpolitik säkra framtida lämplig mark för bostäder. Kommunen kan även med markanvisning och genom sitt ägandedirektiv i det kommunala bostadsbolaget påverka

Vi vill:

- Arbeta för att bostäder och bostadsområden lokaliseras så att det finns goda kommunikationsmöjligheter.
- Skapa strategier och program samt planera för användning, utveckling och bevarande av vår bebyggda miljö.
- Ta fram en bostadsförsörjningsplan, markstrategi och markförsörjningsplan.
- I samråd med privata aktörer erbjuda goda livsmiljöer och boenden i olika lägen och prisklasser.

bostadsbyggandet i kommunen. Ett bostadsförsörjningsprogram är under framtagande och ska fungera som stöd för att uppnå målet.

Förutsättningar

Det finns många olika motiv till varför människor väljer att bosätta sig i kommunen. Landsbygdens avskilda och tysta miljöer samt närheten till sjöar och natur upplevs ofta som attraktiva boendemiljöer. Den starka entreprenörsandan samt möjligheten till odling och djurhållning är andra aspekter som kan vara viktiga vid valet av boplat. Det finns även de som väljer att bosätta sig i kommunen av ekonomiska skäl eftersom bostads- och tomtpriserna oftast är lägre här än i de omkringliggande större kommunerna. Slutligen finns det många som väljer att återvända till sin hembygd efter att de har utbildat sig, samlat på sig arbetslivserfarenhet och bildat familj.

Byggnation i tätorter och stråk

Kommunen vill prioritera förtätning i tätorter, orter samt längs viktiga kommunikationsstråk, där det finns eller planeras för kommunalt vatten och avlopp. Här säkerställs en god avloppsrening och det finns tillgång till service och kollektivtrafik. Fortsatt bebyggelse här stärker underlaget för service ytterligare och medverkar till livskraftiga tätorter. (Se kartan på sidan 47)

I tätorterna ska kommunen främja en blandning av bostadstyper och upplåtelseformer. Med anledning av den rådande bostadsbristen i delar av landet skulle Tingsryd kommun kunna erbjuda bostäder för de som arbetar och studerar i de omkringliggande större kommunerna.

I markanvändningskartan har kommunen identifierat utredningsområden för bostäder. Det är enbart ett urval och det kan finnas fler områden som kan vara aktuella för bostadsbebyggelse. Huruvida det är möjligt att exploatera i dessa områden behöver utredas närmare. Det kan finnas intressekonflikter som gör områdena mindre lämpliga att exploatera. (Se kartan på sidan 48)

Byggnation på landsbygden

Kommunen har inget emot bostadsutveckling på landsbygden, men ny bebyggelse kan med fördel lokaliseras intill befintlig bebyggelse för att möjliggöra samåkning och stärka underlaget för kollektivtrafik. Det är viktigt att det finns goda förutsättningar för en säker dricksvattenförsörjning och att avlopp kan hanteras på ett bra sätt. (Se kartan på sidan 47)

Kommunen vill om möjligt undvika byggnation på produktiv jordbruksmark, men ställer sig inte emot byggnation om det gynnar andra betydelsefulla samhällsintressen, såsom landsbygdens och tätorternas utveckling. Det krävs dock en närmare bedömning i varje enskilt fall. Det kan vara andra intressen som berörs och gör marken olämplig att bebygga.

Genom att fortsätta bygga ut bredband kan kommunen underlätta för invånare att bosätta sig på landsbygden. Det blir möjligt att bo, arbeta och utbilda sig i olika delar av regionen. Det skulle också kunna medföra att de som har fritidshus i kommunen och kan arbeta på distans överväger att flytta till kommunen permanent.

Byggnation i strandnära lägen

I Tingsryds kommun är inlandsstranden en viktig resurs och gör att kommunen kan erbjuda attraktiva sjönära boenden. Inom 100 meter från kommunens sjöar och vattendrag gäller dock strandskyddet, till skillnad från vid Åsnen, Mien och Stora Hensjön där strandskyddet är utökat till 200 meter. Dispens från strandskyddet krävs för uppförande av byggnader, bryggor och andra anläggningar som hindrar allmänheten från att beträda ett strandskyddsområde. LIS-planen pekar ut landsbygdsområden i strandnära lägen som kan vara lämpliga för byggnation och fungerar som ett stöd vid handläggning av strandskyddsärenden. Denna plan behöver ses över och aktualiseras eftersom kommunen har som inställning att underlätta byggnation i fler strandnära lägen. Den slutgiltiga bedömningen av hur de utpekade områdena uppfyller kriterierna för landsbygdsutveckling och särskilt skäl för att upphäva strandskyddet görs i det enskilda ärendet. (Se kartan på sidan 49)

Lågexploaterade områden

I kommunen finns flera mark- och vattenområden som betraktas som opåverkade. Områdena är inte berörda av stora vägar, kraftledningar, master, orter eller större exploateringsföretag, som till exempel grustag eller torvbrytning. Områdena ska skyddas mot åtgärder som kan påverka området karaktär. Exploatering här bör därför ske varsamt.

De områden som har identifierats som opåverkade behöver ses över och för att säkerställa att förutsättningarna fortfarande är desamma. Vissa platser har pekats ut som LIS-områden och avvägningar mellan dessa intressen måste göras. (Se kartan på sidan 49)

FOTO: SCANDINAV BILDBYRÅ

6. Infrastruktur

Vision

År 2030 har kommunen väl fungerande kommunikationer och en god infrastruktur för transporter, information och energi.

FOTO: ANDERS ANDERSSON/SCANDINAV BILDBYRÅ

Vattenförsörjning

Kommunens vattentäkter är belägna i Norrabyd, Flisehult/Stora Hensjön, Korrö, Linneryd och Yxnäs. Vattenförsörjningen är baserad på grundvatten och förstärkt grundvatten genom ytvatten som infiltreras i åsar.

Vattenskyddsområdena och dess föreskrifter ska ses över och till 2020 ska samtliga kommunala dricksvattentäkter ha ett fastställt och fullgott vattenskyddsområde. Vid exploatering i anslutning till dricksvattentäkter eller inom vattenskyddsområde ska föreskrifterna beaktas och verksamhetens påverkan utredas. (Se kartan på sidan 54)

Många vattentäkter saknar i dagsläget reservtäkter

men strategi för kortsiktiga lösningar finns. Det är viktigt att kommunen i ökad utsträckning planerar för alternativa reservvattentäkter. I den regionala vattenförsörjningsplanen för Kronoberg län har vattentillgångar som kan vara av intresse för den framtida dricksvattenförsörjningen pekats ut, bland annat Rolsmosjön vid Linneryd. Hänsyn bör tas till denna sjö vid planering och lokalisering av verksamheter för att säkerställa en god vattenkvalité vid eventuellt framtida dricksvattenuttag.

I det löpande arbetet som berör vatten ska kommunen bland annat ta hänsyn till vattenförsörjningsplanerna för Kronobergs och Blekinges län.

Vi vill:

- Arbeta för ett fortsatt väl fungerande elnät och telekommunikationer som följer tidens standard.
- I samverkan med lokala föreningar fortsätta arbeta med utveckling av fibernätet enligt kommunens bredbandsstrategi.
- Genomföra aktiva insatser för att uppnå en god infrastruktur för hållbara transporter.
- Främja goda kommunikationsmöjligheter till, från och inom kommunen i regional samverkan.
- Verka för att ta del av kommande infrastruktursatsningar.
- Satsa på cykelvägar och uppmuntra samåkning som ett komplement till kollektivtrafiken.

Kommunen ska även ta fram en lokal dricksvattenförsörjningsplan i syfte att säkerställa en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning. I planen ska befintliga grund- och ytvattenresurser inventeras samt risker och alternativa reservvattentäkter identifieras.

Vattenverk

Ca 8000 invånare i kommunen får sitt dricksvatten från kommunens fem vattenverk i Hensmåla, Norraryd, Linneryd, Korrö och Yxnanäs. Flertalet vattenverk levererar även vatten till industrier. Vattenverken är i olika utsträckning i behov av renovering, ombyggnad och utbyggnad. Behovet av åtgärder behöver belysas inom ramarna för kommunens dricksvattenförsörjningsplan.

Avlopp

Av kommunens invånare är ca 7 800 anslutna till de kommunala avloppsreningsanläggningarna. Verken är belägna i Tingsryd, Ryd, Urshult, Linneryd, Korrö och Yxnanäs. För att minimera driftstörningar och rationalisera driften pågår en kontinuerlig utbyggnad av övervakningssystem vid verk och pumpstationer.

Avloppsnätet består av ledningar av varierande ålder, dimension och material. Det finns ett stort framtida underhållsbehov vad gäller spillvattenledningar. Ett program för utbyte och renovering finns. De mest förekommande problemen på avloppsledningsnätet är inläckage i de äldre ledningarna som ligger under grundvattenytan samt problem med inträngande rötter. På ledningsnätet finns också 56 st pumpstationer vilka genomgår en kontinuerlig förnyelse.

Kommunen vill främja utbyggnad i de områden där det finns eller planeras för kommunalt VA. Innan nya områden byggs ut eller nya fastigheter ansluts till det kommunala VA-nätet måste kommunen se över om det finns tillräckligt med kapacitet i ledningsnät och reningsverk.

Kommunen ska ta fram en VA-plan där anläggningarnas kapacitet ses över och lämpliga strategier för renovering, förnyelse och fortsatt utbyggnad redovisas.

Enskilda avloppsanläggningar

De invånare som inte är anslutna till det kommunala avloppsnätet har olika typer av egna reningsanläggningar. Slammet från dessa anläggningar (ca 2 300 st) transporteras genom entreprenör till reningsverket i Tingsryd för behandling.

Där det saknas kommunalt VA arbetar kommunen aktivt med att tillse att samtliga enskilda avloppsanläggningar uppfyller dagens krav på rening. Arbetet med att ställa krav på enskilda avloppsanordningar som inte upp-

fyller Naturvårdsverkets krav på rening fortgår och fram till 2020 beräknas ytterligare minst 600 enskilda avlopp ha nyanlagts i kommunen.

Dagvatten

Som dagvatten räknas regn-, spol- och smältvatten som rinner till recipienter (mottagare) och reningsverk eller infiltreras till grundvattnet. Dagvatten innehåller olika typer av föroreningar från gångvägar, trafikerade områden och industriområden. Med ökad hårdgjord yta ökar mängden dagvatten och därmed risken för föroreningsproblem. Klimatförändringarna med ökade nederbörds-mängder och en högre frekvens häftiga regn kan öka dessa problem ytterligare.

Kommunens dagvattennät behöver ses över och konkreta åtgärder måste identifieras för att minska spridningen av föroreningar till recipienterna. Vid exploatering ska kommunen se till recipientens kapacitet för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte försämras. Dagvattnet kan med fördel behandlas lokalt, exempelvis genom att anlägga grönområden, våtmarker eller dammar som fördröjer vattenflöden samt filtrerar ut och bryter ned föroreningar. I andra hand kan dagvattnet ledas vidare till kommunens dagvattennät. Tätorterna är framförallt beroende av grönområden för omhändertagande av dagvatten. Därför bör exploatering av grönytor i kommunens tätorter ske restriktivt. För att i större utsträckning möjliggöra en lokal dagvattenhantering kan kommunen ställa krav på hur stor andel hårdgjord yta det får vara i detaljplan. För att säkerställa en god funktion i kommunens dagvattensystem är det viktigt att avsätta resurser för kontinuerlig skötsel. En dagvattenpolicy med riktlinjer för den fysiska planeringen ska tas fram inom ramarna för VA-planen.

Trafik

Tingsryds kommun är en glest befolkad kommun och ca 39,5 procent av invånarna bor på landsbygden. Detta innebär relativt stora kostnader för drift av ett omfattande vägnät av huvudsakligen enskilda vägar. Det innebär också svårigheter med planering av gång, cykel och kollektivtrafik. Att kommunen har tagit på sig ansvaret att underhålla och sköta enskilda vägar medför ett stort ansvar.

För arbetsresor med cykel har studier visat att upp till 5 km är ett acceptabelt avstånd. Det innebär att åtgärder i cykelnätet bör prioriteras inom tätbebyggt område. De huvudsakliga stråken för fritidsresor bör även kartläggas och prioriteras. Eftersom fritidsresor främst sker under sommarhalvåret under dagtid behöver inte vägstandarden vara lika hög som för arbetsresor. Kommunen har som ambition att ta fram en gång- och cykelstrategi där mål och åtgärder för det fortsatta arbetet redovisas närmre.

För biltrafiken inom tätbebyggt område handlar det om att ha en acceptabel framkomlighet så att det relativt enkelt går att ta sig fram. Framkomligheten får dock inte vara så god att färdhastigheten blir för hög. Hastigheten kan minskas genom hastighetsbegränsningar, minskad körbanebredd eller genom att anlägga farthinder.

Riksväg 27 och 29 samt väg 120 och 122 är viktiga pendlings- och kollektivtrafikstråk som är betydelsefulla för Tingsryds kommun och de omkringliggande kommunerna. Kommunen vill fortsätta att främja en god framkomlighet på dessa vägar. Där vägarna passerar tätbebyggda områden är det dock viktigt att prioritera en god trafiksäkerhet. Om bullernivåerna överstiger rekommenderade riktvärden kan särskilda åtgärder behöva vidtas. (Se kartan på sidan 47)

Trafiksäkerhet

År 2007 antog kommunen ett trafiksäkerhetsprogram där mål och åtgärder för att uppnå en ökad trafiksäkerhet har identifierats. Det övergripande målet är att färre trafikskador ska uppstå. Trafiksäkerheten ska särskilt prioriteras för utsatta trafikantgrupper och oskyddade trafikanter, exempelvis barn, funktionshindrade, äldre, gående och cyklister. Därför bör en översyn av trafiksituationen i tätorterna vid i synnerhet skolor, särskilda boendeformer, lekplatser och längs barnens skolvägar ske. På landsbygden bör genomfartsvägar som till stora delar nyttjas eller korsas av oskyddade trafikanter studeras närmare. Där det bedöms vara risk för trafikolyckor ska lämpliga åtgärder vidtas.

Kollektivtrafik

För att nå våra uppsatta miljömål och underlätta för folk att bo och arbeta i olika delar av regionen måste kollektivtrafiken utvecklas. Det ska vara lätt att ta sig via kollektivtrafik inom kommunen och till angränsade kommuner för att sedan ta sig vidare med tåg eller flyg på annat

håll. Länstrafiken i Kronoberg ansvarar för den lokala och regionala linjetrafiken i länet. Inom kommunen finns landsbygdstrafik med buss samt kompletteringstrafik för de delar av kommunen som saknar reguljär linjetrafik.

Genom att koncentrera ny bebyggelse till befintlig bebyggelse kan underlaget för kollektivtrafik öka. Vid planering och byggnation måste kommunen ha hela resan i åtanke. Det måste vara säkert och smidigt att nå busshållplatserna för de som färdas via gång och cykel. Hållplatserna måste vara väl belysta och bekvämt utformade. I anslutning till hållplatserna måste det finnas parkeringsmöjligheter.

Parkeringsplatser

I kommunen är bilanvändningen hög och därmed behovet av parkeringsplatser. Genom att etablera bostäder och verksamheter i kollektivtrafiknära lägen kan kommunen bidra till att minska behovet av bil i vardagen. Parkeringsplatser kan med fördel vara strategiskt placerade för att möjliggöra samutnyttjande samt undvika oönskade trafikflöden i områden där det vistas mycket folk. För att kunna samnyttja parkeringar är det önskvärt att offentliga verksamheter lokaliseras nära andra besöksintensiva verksamheter.

Genom att erbjuda samåkningsplatser i strategiska lägen, exempelvis i anslutning till tätorter och intill viktiga pendlingsstråk, kan kommunen underlätta samåkning.

Fossilfri energi

För att minska utsläpp av växthusgaser i atmosfären vill kommunen främja användning och produktion av fossilfri energi.

Inom Tingsryds tätort distribueras fjärrvärme från fjärrvärmeverket i Tingsryd. Fjärrvärme finns även i Lineryd, Urshult, Väckelsång och Ryd. All fjärrvärme kommer från biobränslen. Kommunen vill främja en fortsatt utbyggnad av fjärrvärme.

Kommunen vill även underlätta tillkomsten av storskalig och småskalig vindkraftsproduktion. År 2011 tog kommunen fram en vindkraftsplan där lämpliga områden för vindkraftsetableringar redovisas. Planen behöver ses över och uppdateras. Områdena är väldigt grovt utpekade och flertalet områden är föremål för intressekonflikter. (Se kartan på sidan 50)

Kommunen antog år 2017 riktlinjer för bygglov avseende solfångare och solceller. För att underlätta användningen kan solenergianläggningar i vissa fall uppföras utan bygglov. Kravet är att man uppnår de villkor som beslutats inom eller utanför planlagt område.

Kommunen vill även utveckla infrastrukturen för elbilar genom att anlägga laddningsstationer i strategiska lägen.

Vid byggnation och planering ska hänsyn tas till sol, vind, skugga och topografi för att nyttja dessa naturliga

energiressurser till fullo.

Eldistribution

I kommunen finns det ett flertal leverantörer som ansvarar för elnätet. Kommunen arbetar för att luftburna ledningar i den mån det är möjligt ska grävas ner. Det kan förhindra strömavbrott vid extremväder samt tillgängliggöra ytterligare mark för bebyggelse och areella näringar.

För att minimera konsekvenser för människors hälsa ska försiktighetsåtgärder vidtas vid exploatering i anslutning till transformatorstationer och ledningsstråk. (Se kartan på sidan 55)

Avfallshantering

Stora mängder avfall produceras årligen av hushållen och industrierna i Tingsryds kommun. Kommunen antog år 2015 en avfallsplan som beskriver delmål, riktlinjer och åtgärder i hopp om att år 2020 kunna hantera avfallet på bästa möjliga sätt.

Arbetet med att starta ett regionalt avfallsbolag för Tingsryd, Växjö, Lessebo, Älmhult och Markaryd är på gång. Kommunerna har tagit beslut om ett nytt system för hushållsnära insamling. Syftet med det regionala samarbetet är att främja samutnyttjande av anläggningar, samordna arbetet kring drift och administration samt underlätta för kommunerna att nå uppsatta miljömål.

FOTO: SCANDINAV BILDBYRÅ

7. Ett levande förenings- och kulturliv

Vision

År 2030 har kommunens föreningsliv utökats och kulturlivet stärkts.

FOTO: JOHAN WINGBORG

Möjligheten till en aktiv fritid och ett rikt kulturliv är för många värdefulla upplevelser i tillvaron. I Tingsryds kommun finns det ett brett förenings- och kulturliv vilket gör att kommunen kan erbjuda både kommuninvånare och besökare en aktiv fritid. Det finns ett stort samhälls-engagemang och föreningar och lokala utvecklingsgrupper har en viktig roll i kommunens utveckling.

Anläggningar

Det finns ett flertal idrottsanläggningar i kommunen, bland annat idrottsplatser, badhus, skjutbanor, tennisbanor, sporthallar, gymnastiksal, ishall och bowlinghall.

En del är föreningsägda och andra kommunägda, men i föreningsdrift. Elbelysta motionsspår finns i anslutning till tätorterna. Dessa spår utnyttjas både av föreningslivet, skolan och allmänheten.

I kommunen finns stuterier och föreningsdrivna ridanläggningar och många av invånarna har egna hästar. Det bedrivs även turistverksamhet med hästskjutsar och här finns företag med omfattande försäljning av hästartiklar. Tingsryd har också en stor häst- och sportanläggning där flera olika aktiviteter bedrivs sida vid sida, exempelvis marknad och motorsport. Denna plats kan med fördel utvecklas och användas för andra ändamål.

Vi vill:

- Arbeta för ett mångsidigt kultur- och fritidsutbud i hela kommunen.
- Skapa förutsättningar för att förenings- och kulturarvet utvecklas.

Föreningar

Det finns sedan länge en etablerad inhockeyförening, flera fotbollsföreningar och föreningar inom innebandy, hästsport, sportfiske, skytte, tennis, gymnastik och motorsport med mera.

Kommunen har även ett brett utbud av kulturföreningar, bl.a. kan nämnas hembygdsföreningar, föreläsningssällskap, musikföreningar och föreningar inom konst och hantverk, teater och litteratur.

Utveckling

Kommunen antog år 2016 en kultur- och fritidsplan där mål för den fortsatta utvecklingen av kommunens kultur- och fritidsliv redovisas. Det övergripande målet är att skapa förutsättningar för varje medborgare att utöva sina intressen. Kommunen ska erbjuda ett brett utbud av aktiviteter för att tillfredsställa olika intressen, åldrar och behov. Ett rikt utbud av aktiviteter är inte bara en källa till glädje och gemenskap utan skapar också förutsättningar för en friskare befolkning. Kommunen är särskilt angelägen om att få ungdomar av utländsk härkomst och funktionshindrade mer delaktiga i verksamheterna. Det kan bidra till ett minskat utanförskap, främja integration och medverka till en ökad social hållbarhet.

Samarbetet mellan kultur- och fritidsföreningar samt omkringliggande kommuner, närliggande skolor och universitet kan med fördel stärkas för att utveckla dagens och framtidens kultur- och fritidsutbud.

Tillgänglighet

En god tillgänglighet till kultur- och fritidsanläggningar

möjliggör för invånarna att utnyttja aktiviteterna till fullo. Det måste vara enkelt att nå anläggningarna, framförallt för barn och ungdomar som har en begränsad möjlighet att transportera sig på egen hand. Det är därmed viktigt att det finns tillgång till kollektivtrafik, gång- och cykelvägar. Aktiviteter av olika slag kan med fördel placeras intill varandra för att öka underlaget för förbättrade kommunikationer. Det kan skapa förutsättningar för olika samhällsgrupper att mötas. Mer rörelse skapar också en känsla av trygghet.

Kommunen ska arbeta för tillskapandet av kultur- och fritidscenter i strategiska lägen. Dessa center kan fungera som lokala mötesplatser, inspirera till nya spännande möten och stimulera tillkomsten av nya kultur- och fritidsaktiviteter.

Utmaningar

I kommunen utnyttjas inte många lokaler till fullo, vilket får till följd att kostnaderna för att driva anläggningarna blir för höga per användningstillfälle. För att säkerställa att resurser för drift och underhåll blir fördelaktigt placerade måste kommunen utreda användningsgraden och skicket på de kommunala anläggningarna samt identifiera vilket behov som föreligger framöver.

För att samhällets resurser ska nyttjas så effektivt som möjligt kan kommunen skapa förutsättningar för samnyttjande av lokaler, till exempel idrottshallar eller samlingslokaler. Med flexibla lokaler har kommunen större möjlighet att möta dagens och framtidens skiftande behov inom kultur och fritid.

FOTO: SCANDINAV BILDBYRÅ

8. Rika upplevelser

Vision

År 2030 har kommunen en välutvecklad besöksnäring under ständig tillväxt.

FOTO: ALEXANDER MAHMOUD

Tingsryd är en attraktiv kommun med många sjöar och omväxlande natur som skapar goda förutsättningar för upplevelser. Inom kommunen finns bland annat kanotleder, vandringsleder och fiskemöjligheter.

Naturnära aktiviteter och kulturupplevelser är några av anledningarna till varför folk väljer att besöka kommunen. Landsbygden har en viktig roll att spela genom att den utgör en relativt outnyttjad resurs för rekreation och turism.

Rekreationsleder

Det finns flera cykel- och vandringsleder som passerar kommunen, bland annat Åsnenrunt, Sydostleden, Utvandarleden, Sverigeleden, Banvallsleden men även lokala leder såsom Korröturen, Mienrunt m.fl. Kanotleden Väreleden sträcker sig från Asa i norr genom Åsnen till Granö i söder och är ca 120 km lång. Ronnebyån är också tillgänglig för kanotister där främst delen Korrö och söderut nyttjas. Leden är ca 70 km lång. (Se kartan på sidan 51) För att förmedla en god bild av Tingsryd vill

kommunen satsa på god skötsel och service i anslutning till lederna. Det handlar exempelvis om tydlig vägvisning och attraktiva rastplatser som bjuder in förbipasserande att upptäcka kommunens natur och friluftsliv närmare.

Större besöksmål

Korrö är ett populärt besöksmål som erbjuder övernattnig, restaurang med servering av närodlad mat, vandring i naturreservat, paddling i Ronnebyån och försäljning av lokalt hantverk. I västra Åsnen har Nationalpark Åsnen invigts under våren 2018. I området finns möjlighet till vandring i naturreservat, övernattnig, kanotpaddling och försäljning av närodlade produkter. Detta är två av flera attraktiva besöksmål som kan fungera som varumärken för kommunen och locka ytterligare besökare hit.

Besöksmålen kan tillgängliggöras för allmänheten genom förbättrade förbindelser till och inom områdena. Det handlar exempelvis om förbättrade kollektivtrafikförbindelser, goda parkeringsmöjligheter och underhåll av rekreationsleder.

Vi vill:

- Ge goda förutsättningar för näringsliv och föreningar inom besöksnäringen.
- Fokusera på starka destinationer.
- Fokusera på gång- och cykelvägar.

Badplatser

I kommunen finns ett flertal sjöar och 12 stycken kommunala badplatser. Kommunen vill tillgängliggöra sjöarna för allmänheten genom att säkerställa att de befintliga badplatserna och bryggorna har tillräckligt god kvalitet. Tätortsnära badplatser bör särskilt prioriteras. På så vis blir dessa lättillgängliga för en stor målgrupp. Underhåll av badplatser som är tillgängliga för funktionsnedsatta måste prioriteras.

Övernattningsmöjligheter

Tingsryd är en av de mest campingtäta kommunerna i landet. Det finns flera campingplatser och bed and breakfasts med olika inriktning, förutsättningar, storlek och service. Dessutom finns det ett stort antal fritidsboenden. Kommunen vill fortsätta att erbjuda ett varierat utbud av boenden för besökare samt verka för att de som är bosatta i kommunen under en kortare tid av året flyttar hit permanent. Kommunen har som ambition att anlägga ställplatser för husbilar för att bredda övernattningsmöjligheterna ytterligare.

Riksintressen

I kommunen finns ett flertal områden av riksintresse för friluftsliv, natur- och kulturmiljö som också fungerar som besöksmål. Dessa är Korrö, Åsnen, Mien-Micån, Berorsmåla och Blidingsholm. Det är viktigt att friluftslivet inte har en negativ inverkan på områdenas natur- och kulturvärden. (Se kartorna på sidorna 57-58)

Utveckling

Kommunen har som mål att fortsätta erbjuda en mång-

fald av upplevelser och besöksmål. Genom att naturen tillgängliggörs och betydelsefulla besöksmål etableras sker en positiv utveckling av kommunen.

I LIS-planen har kommunen identifierat områden i strandnära lägen som anses lämpliga för friluftslivets utveckling (Se kartan på sidan 49).

Kommunen vill bland annat förlänga turistsäsongen genom att hitta aktiviteter och evenemang som fungerar året om. Det kan exempelvis handla om attraktioner kopplade till jakt eller kommunens identitet som hästrike.

En förutsättning för friluftslivets utveckling är att samarbetet mellan kommunen, lokala föreningar och näringslivet fungerar väl. Kommunen kan även samverka med andra kommuner om till exempel tillsyn och underhåll av rekreationsleder för att effektivisera arbetet och försäkra sig om att de upprätthåller god kvalitet.

För att säkerställa att resurser för drift och underhåll blir fördelaktigt placerade finns det behov av att ta ett helhetsgrepp över de kommunala anläggningarnas användningsgrad, dess skick och besöksnäringens framtida behov.

Marknadsföring

För en positiv utveckling är gränsöverskridande och regionala samarbeten nödvändiga. Kommunen ska marknadsföra och profilera kommunen, både lokalt, regionalt och internationellt, för att locka ytterligare turister. God skyltning, tydliga destinationer och starka varumärken ger kommunen förutsättningar för en hög attraktivitet och god tillväxt.

FOTO: SCANDINAV BILDBYRÅ

9. Värna om natur- och kulturvärden

FOTO: MAGDALENA ANDERSSON

Vision

År 2030 har ekologiskt och kulturhistoriskt värdefulla områden i kommunen ett långsiktigt skydd. I samhällsplaneringen tillvaratas och utvecklas naturvärden och naturresurser på ett hållbart sätt.

Naturmiljö

Tingsryds kommun är en måttligt kuperad sjö- och skogsbygd. Dess högsta punkter är Pinnabacken i Södra Sandsjö, Lunnabacken och Skärsjörås.

Berggrunden i kommunens östra hälft domineras av graniter medan porfyryer och gnejsgraniter är vanligast i övriga delar. Moränen bildar ställvis ytformer som markant avviker från den i övrigt relativt jämna moränterrängen. Kulliga moränbildningar finns i kommunens södra delar, bl.a. norr om sjön Mien. Här är terrängen dessutom mycket blockig och stenig. En mängd skogs-sjöar med skiftande stränder och små myrar fyller ut sänkorna. I ett stråk mellan Linneryd och Södra Sandsjö samt norr och väster om Älmeboda ligger moränryggar och kullar på tvären mot isrörelseriktningen. Drumlinbildningar förekommer över stora områden och är särskilt vanliga i ett par stråk mellan Urshult och Sirkön och mellan Tingsryd och Väckelsång.

Flera stråk med isälvsavlagringar kan följas genom kommunen. Vackra och geologiskt intressanta åsavsnitt finns framförallt på Toftåshalvön och Getnö, i Ronnebyåns dalgång mellan Korrö och Flåboda samt vid Mien och i Mieåns dalgång. (Se kartan på sidan 56)

I Åsnenområdet och söderut har lövskogar stor utbredning med bl. a. fina ädellövskogar på södra Sirkön samt mellan Ursötorp och Grimsvik vid Åsnens östra strand. Bland kommunens många bokskogar är de som växer vid Mien och i Mieåns dalgång de mest intres-

santa. Större barrskogsområden med höga naturvärden är ovanliga i kommunen. I naturreservatet Toftåsa myr finns dock gammal tallskog på en mindre moränholme i myren och på den omgivande torvmarken växer orörd tallsumpskog. Ljuva mon vid Linneryd är känd för sin vackra tallskog.

Bland sjöarna intar Mien och Åsnen en särställning på grund av sin storlek och mångformighet. Kvesen och Kinnen i kommunens sydöstra del är klarvattensjöar i bergbäcken och har en intressant bottenvegetation. Bland sänkta och tappade sjöar märks Ygden, Videsjön på gränsen till Lessebo samt Äskebäckasjön.

Urshultsområdet har ett intressant odlingslandskap med många ålderdomliga och säregna drag. Viktiga att bevara är särskilt ängsfruktodlingarna på Tåget-Igelön och Ällenäsaudd, Västerbotorp-Bossgårdområdet samt de miljöerna vid Hackekvarn, Ekefors, Tryteke och Törnabygd. I kommunens sydöstra del märks särskilt odlingslandskapen runt Kvesen och på gränsen till Växjö kommun herrgårdskapet vid Lidhem. Särskilt stora värden för friluftslivet har Åsnen-Mienområdet.

Natura 2000

Natura 2000 är Europas värdefullaste naturområden. Områdena kan vara mycket olika, men gemensamt för dem är att de är ett exklusivt urval av den värdefullaste naturen i Sverige och Europa. Natura 2000-områden avsätts till skydd för vissa naturtyper och arter inom hela

Vi vill:

- Bevara kulturhistoriskt värdefulla miljöer.
- Värna om långsiktig hushållning med kommunens naturresurser.
- Beakta skyddade och opåverkade områden i samhällsplaneringen.
- Delta i arbetet med att ta fram åtgärdsprogram för hotade arter.

EU. Områdena utgörs även av riksintresse. I kommunen finns 18 Natura 2000-områden. (Se kartan på sidan 58)

- Alkärr i Gäddeviksås – bäckravin med bäckar, källor, alsumpskog
- Bro – odlings- och kulturlandskap, rullstensås, kullar
- Brorsmåla – grönstensområde, småbruten terräng, lövskogsrika marker, betes- och slåttermark, hamlade träd, hålträd
- Dammarskulla – odlingslandskap präglad av lövdungar och småskalighet, slåtterängar, betesmark
- Gäddeviksås – naturskog, rasbrant mot Mieån, storblockigt
- Hackekvarn – slåtteräng
- Hunshult – ädellövskog, alkärr, askkärr, lövsumpskogar, hamlade träd, ängs- och åkerfruktodlingar
- Korro – hantverksby, ängs- och hagmarker, mader, skog, åsryggar, åskullar, terasser, åssänkor
- Långö – gammal tallskog, våtmarkspartier, blandskog, storblockiga och rikblockiga områden
- Lidhem – sötvattenstrandäng
- Lunnabacken – ädellövskog, ängsfruktodlingar
- Östra Åsnen – barr-, bland- och ädellövskog
- Pettersborg – betesmarker med långvarig hävd
- Sånahult – ädellövskog, hamlade träd
- Stora Hensjön – ädellövskog, hagar, åkrar, strand- och ömråden med hävd
- Tåget – ålderdomligt och välbevarat odlingslandskap, ängsfruktodlingar
- Törnabygd – småskaliga odlingsmarker, ängsfruktodlingar, stenmurar och rösen
- Västra Åsnen - barr - , bland- och lövskog, myrmarker

Naturresevat

Naturresevat är den vanligaste formen för att skydda naturområden, och de kan bildas för att bevara biologisk

mångfald, för att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller för att tillgodose behovet av områden för friluftslivet. I kommunen finns 17 naturresevat. (Se kartan på sidan 52)

- Ekefors – Åsnens östra utlopp, artrika betesmarker, gamla grova träd
- Grytö – vattenområde med öar i sjön Åsnen
- Grönvik – vatten-, ö- och strandområden vid Stora Hensjön, granskog, åker, ängs- och hagmarker, lövdungar, blandskog
- Hackekvarn – vid Åsnens utlopp i Havsbältesfjorden, strömmande miljöer, betesmark, slåtteräng, grova träd, hamlade träd, grov död ved
- Hensjönäset – yngre och medelålders bokskog
- Hunshult – ädellövskog, ängsfruktodlingar, kärr, betesmark, sjö
- Hyllebolsö – lövnaturskog, död ved
- Korro – hantverksby vid Ronnebyån, slåtterängar, betesmarker, skog
- Ljuva mon – isälvsfält, åsryggar, kullar, terasser, sänkor, tallmo, tallmossar
- Lunnabacken – ängar, grova träd, lundartad skog, slåtteräng, ekbackar
- Långö – tallskog, små kärr, kuperat- och storblockigt
- Midingsbråte – naturskogsliknande område, död ved
- Ramsö – förekomst av bergarten ryolit, blockrika stränder, vidsträckta bestånd av krypgran
- Stenfors – Bräkneåns strand, ruiner, husgrunder och andra spår efter järnbruk, ädellövskog
- Toftåsa myr – högmosse, gammal tallskog, urskogsartad tall och barrblandskog
- Utnäsuddens övärld – strand, ädellövskog, våtmarker
- Älganäs – gamla ädellövträd, ängsmarker, sumpskog, mycket blockrika områden

FOTO: TINGSRYDS KOMMUN

Nationalpark

En nationalpark är ett större sammanhängande område av en viss landskapstyp som skyddas i sitt naturliga tillstånd. Nationalparken är den starkaste skyddsformen. I västra Åsnen har Nationalpark Åsnen invigts under våren 2018. (Se kartan på sidan 52)

Naturminne

Riktigt små områden eller enstaka naturföremål kan skyddas som naturminne. I kommunen finns ett flertal naturminnen, exempelvis flyttblock, jättegrytor, äldre träd och andra intressanta naturföreteelser.

Biotopskyddsområden

I kommunen finns många biotopskyddsområden, det vill säga mindre områden med stora naturvärden. Biotopskyddsområden i skog bildas av Skogsstyrelsen och på övriga marker av Länsstyrelsen. (Se kartan på sidan 52)

Strandskydd

Strandskydd gäller vid havet, insjöar och vattendrag. Syftet är att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för växt- och djurlivet.

Den öppna landskapsbilden, natur- och kulturmiljön samt möjligheten till många olika slags aktiviteter bidrar till strändernas stora upplevelsevärden. Den strandnära zonen är särskilt värdefull för djur och växter, eftersom övergången mellan land och vatten ger förutsättningar för en mångfald av olika livsmiljöer och funktioner. Strandområden är mycket artrika och fungerar också som skydd och som passager i landskapet. Stränderna är viktiga inte

minst för besöksnäringen. Även när det gäller boende är närhet till vatten en stark attraktionskraft. Attraktiva boendemiljöer kan i sin tur påverka näringslivets och företagens lokalisering. Kommunen vill tillgängliggöra strandkanten för allmänheten, men inte på bekostnad av strandskyddets syften. (Se kartan på sidan 49)

Naturresurser

Naturgrus är en ändlig resurs. Användningen av naturgrus som ballastmaterial bör upphöra och ersättas med bergkross, morän eller återvunnet material. En grushushållningsplan för Kronobergs län har upprättats för att en långsiktig hushållning ska uppnås. I mineralagen finns bestämmelser om undersökning och bearbetning av fyndigheter av olika mineraliska ämnen på egen eller annans mark. (Se kartan på sidan 52)

Utveckling

Naturen är viktig för såväl den biologiska mångfalden och kommunens friluftsliv. Den kan användas för rekreation, fungera som spridningsväg för växter och djur samt fungera som ett trevligt inslag i bebyggelsemiljön. I samband med planering och byggnation ska hänsyn tas till värdefulla naturmiljöer och naturresurser av olika slag. Värdefull natur ska skyddas från åtgärder som kan påverka miljön negativt.

Vid planläggning och byggnation ska hänsyn tas till landskapets terräng- och naturförhållanden. Naturvärdesinventeringar ska göras vid behov och fungera som vägledning i planeringen. Naturvärden kan bland annat skyddas genom planbestämmelser.

Kulturmiljö

Kulturminnen såsom kyrkor, fornlämningar och byggnadsminnen skyddas av kulturmiljölagen. Även miljöbalken och plan- och bygglagen kan reglera skydd och utveckling av kulturmiljöer.

I Tingsryds kommun finns flera områden som är särskilt kulturhistoriskt värdefulla varav 16 områden ingår i länets kulturmiljöprogram. Av dessa lyfts särskilt riksstressena Blidingsholm, Korrö och Ängsfruktsodlingarna kring Åsnen fram. (Se kartan på sidan 51)

Förutom de tre riksstressena finns exempel på olika typer av herrgårdsmiljöer såsom Getnö och Kompersmåla vilka var och en ger en bild av äldre tiders storgårdar.

Flera orter bär också spår efter tidig industrialisering där små glashyttor och mindre järnbruk fanns. Senare växte större industrier fram i bland annat Konga. Verksamheter som inte kan benämnas industrier är de kvarnar och sågar som funnits vid varje vattenfall av betydelse alltifrån medeltiden och till modern tid.

Det militära indelningsverket, som skapades under Karl XI, har också lämnat spår i våra bygder i form av militieboställen och soldattorp.

Linneryds marknad har i gångna tider haft stor betydelse för folk och bygd, där var den "stora träffen". Här råkades (träffades) släkt och vänner, hit kom folk "fjärran ifrån". Här gjordes affärer och här avtalades mer eller mindre viktiga ärenden. Denna gamla marknadsplats med sina gråa marknadsbodas från sent 1600-tal minner oss om gångna tiders handel ochandel.

Den småländska trähustraditionen har under lång tid präglat bebyggelsen i byarna. Sedan har markens utformning och topografi påverkat var byggnaderna lokaliserats. Kommunen utgörs av ett småskaligt odlingslandskap där spåren vittnar om stor möda att bryta nya marker.

Fornlämningar

Kommunen har historiskt sett varit bebott under mycket lång tid. Alltifrån tidig stenålder och framåt har fynd gjorts och av dessa nämns ett urval här. Mer än 40 stenåldersboplatser är registrerade från Fridafors i söder till Sirkön i norr, varav knappt hälften är bestämbara till jägarstenåldern (ca 9000 – 4000 f Kr). Även Mien, Bräckeåns sjösystem och Ronnebyån har dragit till sig tidig befolkning. Ca 15 boplatser inom kommunen har material som kan dateras till bondestenåldern (ca 4000 – 1800 f Kr). Ca 75 gravrösen utgör lämningar från bronsåldern (1800 – 500 f Kr). Järnålderfynden (500 f Kr – 1050 e Kr) från kommunen är ytterst få. Detta beror troligen på en påtaglig klimatförsämring vilken påverkade människans levnadssätt. Några exempel på medeltida (1050 – 1520 e Kr) lämningar är de fyra borgruiner som finns vid Bosgård och längs Mörrumsån. Borgarna har sannolikt varit i bruk på 1300-talet och utgjort bevakningspunkter vid den viktiga handelsleden söderut till blekingestäderna. Fossil åker, även kallad fornåker, är en samlande benämning på spår från olika typer av övergivna odlingsystem i Sverige. Definitionsmässigt är det en åkermark som är varaktigt övergiven och formad genom äldre tiders brukningsmetoder. Inom kommunen finns ett stort antal fornåkrar. (Se kartan på sidan 53)

Kända fornlämningar finns att söka i Riksantikvarieämbetets FMIS (fornminnesinformationssystem), Riksantikvarieämbetets Fornsök och Länsstyrelsens WebbGIS.

Vid planering hamnar ofta områden med fornlämningar och fornåkrar i konflikt med intressen för att utveckla ett område för bl.a. bebyggelse. Kommunens inställning är att förekomsten av lämningar inte ska få försvåra utbyggnad i framförallt strategiska lägen nära bl.a. viktiga infrastrukturstråk.

Byggnadsminnen

Byggnadsminnen är kulturhistoriskt värdefulla byggnader, miljöer och anläggningar som byggnadsminnesförklarats enligt bestämmelser i kulturmiljölagen. Det betraktas vanligen som det starkaste kulturhistoriska skyddet bebyggelse i Sverige kan åtnjuta.

Det finns två stycken utpekade byggnadsminnen inom kommunen, Lidhems säteri och Linneryds kyrkstallar, sockenstuga samt sockenmagasin.

Lidhem hette ursprungligen Line och omnämns första gången på 1400-talet. På 1600-talet omfattade byn Line förutom sätesgården, ytterligare sju gårdar. Huvudbyggnaden vid säteriet är uppförd i gustaviansk stil med tillhörande flygelbyggnader och ett flertal ekonomibyggnader. Till säteriet hör även bl.a. arbetarbostäder, mejeri, vagnslider, smedja och ett åttakantigt dass.

I Linneryds socken finns en välbevarad kyrka från 1798 med tillhörande fyra kyrkstallar från 1860, en sockenstuga från 1866 och ett sockenmagasin från 1806. Under äldre tid upplät kyrkan mark för kyrkstallar i anslutning till sockenkyrkor. Varje by eller gård byggde sitt eget stall där man hyste sina hästar under kyrkibesök. I samband med ordnandet av stallarna byggdes en sockenstuga, som inrymde skola och bostäder för lärare och väktare. Flyglarna tillsammans med kyrkan bildar en säregen sluten byggnadsenhet. (Se kartan på sidan 53)

Kyrkor

Under 1800-talets lopp revs alla de äldre kyrkorna inom kommunen. Dessa ersattes efter hand av nya kyrkor byggda efter 1800-talets stilideal, ljusa och rymliga med stora fönster. Invid kyrkorna uppfördes kyrkstallar, sockenstugor, tiondelador och sockenmagasin. Alltsedan medeltiden har också prästgårdar funnits, ofta i anslutning till kyrkan. (Se kartan på sidan 51)

Historiska kommunikationer

Flera viktiga kommunikationsleder har sedan förhistorisk tid korsat landskapet här och än idag kan vissa följas till stora delar. Flera vackra stenvalvsbroar finns också bevarade från dessa tider. Utmed lederna växte ett gästgiveri- och skjutssystem fram. Den äldsta, bevarade gästgiverigården är Kvarnamåla från 1700-talets mitt.

Under sent 1800-tal gjorde järnvägen entré i kommunen. Järnvägarnas tillkomst gjorde att flera byar växte till tätorter t ex Ryd, Urshult, Kvarnamåla, Hensmåla och Urshult. Idag finns ingen järnväg kvar men mycket vittnar om dess betydelse för kommunen.

Utveckling

Det är viktigt att bevara och synliggöra det kulturhistoriska arvet och tidstypisk bebyggelse i kommunen. Genom att värna om kulturmiljöer är det möjligt att bevara och utveckla kommunens särart och därigenom stärka attrak-

tionskraften för bl.a. besöksnäringen. Nya byggnader ska anpassas till landskapets terräng- och naturförhållanden samt befintlig bebyggelse och lokal byggnadstradition. Bebyggelsemiljöer av särskilt värde ska tas hänsyn till vid eventuell ny bebyggelse och planläggning. Detta kan ske genom bl.a. planbestämmelser att bebyggelsen ska följa bebyggelsestraditionen på platsen genom form, skala och materialval. Smålands museum har gjort en kulturmiljöinventering av de centrala kvarteren inom Tingsryds tätort. Denna lyfter fram de olika särdrag som finns inom orten och pekar ut särskilt värdefulla byggnader. Kommunen har även påbörjat arbetet med ett gestaltungsprogram som ska användas som utgångspunkt och vara vägledande vid planeringen. Varje ort har sin speciella särprägel vilken ska bevaras och förstärkas. Olika tids-epoker har sitt eget uttryck och detta bör tas tillvara vid planeringen i de olika tätorterna. I arbetet med detta kan framförallt torgen ges en karaktäristisk utformning.

För att säkerställa kulturmiljöernas värde bör äldre detaljplaner ses över för att vid behov ge dessa områden ett starkare skydd.

FOTO. TINGSRYDS KOMMUN

10. Vatten

Vatten är en förutsättning för allt liv. Vatten har också ett stort värde genom att det ger möjlighet till upplevelser och ett aktivt friluftsliv. I takt med att vi exploaterar och klimatet förändras så förändras även vår tillgång till vatten med god kvalitet. Ett långsiktigt vattenvårdsarbete säkrar ekosystemen och en god dricksvattenförsörjning samt gynnar växt- och djurliv.

Sjöar och vattendrag

Kommunen har närmare 200 sjöar som är större än en hektar. Dessa sjöar berörs i huvudsak av fem vatten-system, Mörrumsån, Mieån, Bräkneån, Ronnebyån och Nättrabyån. De många sjöarna och vattendragen har stor betydelse för olika aktiviteter som fiske, friluftsliv, vattentakter för dricksvatten och industriella ändamål. I anslutning till en stor del av sjöarna och vattendragen finns också naturvårdsintressen, såväl internationella, nationella och regionala. Ett långsiktigt arbete med vattenfrågorna bör drivas i samverkan med berörda kommuner och myndigheter. Mark- och vattenområden som är särskilt känsliga ur ekologisk synpunkt ska skyddas. Det kan vara områden som är ömtåliga för påverkan eller har särskilda ekologiska värden som till exempel grund-

vattenområden, myrar, våtmarker, värdefulla fågellokaler eller reproduktionsområden och vandringsvägar för fisk. Exempel på sådana områden är Åsnen- och Mienområdet samt de större vattendragen. (Se kartan på sidan 54)

Vattnets status

Tillgången till grundvatten och ytvatten av hög kvalitet har stor betydelse för dricksvattenförsörjningen och den biologiska mångfalden. År 2000 beslutade EU om ett ramdirektiv för vatten. De kvalitetskrav som ska gälla för vattenförekomster i Sverige kallas för miljökvalitetsnormer (MKN). Målet är att samtliga vattenförekomster i Sverige uppfyller god ekologisk, kemisk och kvantitativ status år 2021 eller år 2027. För kvicksilver och kvicksilverföreningar finns ett generellt sänkt krav, vilket innebär att Sverige inte kommer att nå miljökvalitetsnormen god kemisk ytvattenstatus för kvicksilver. Dock ska halterna av kvicksilver inte öka.

Kommunens målsättning är att sjöar, vattendrag och grundvatten ska uppnå den kvalitetsnivå som gäller enligt beslutade miljökvalitetsnormer.

Sjölandskapet i Tingsryd är näringsrikt och sjöarna har uppmärksammats för sina stora biologiska och land-

Vi vill:

- Ta hänsyn till naturvårdsintressen vid hantering av sjöar och vattendrag.
- I samverkan med berörda kommuner och instanser driva ett långsiktigt arbete med vattenfrågorna.
- Ta hänsyn till risk för ökade vattenflöden vid nybyggnation av bostäder och verksamheter.
- Bibehålla en god ekologisk status.
- Främja naturliga vandringsvägar för fisk och bottenjur.
- Minska utbredningen av invasiva arter, exempelvis Sjögull.

skapsmässiga värden. Eventuell övergödning och miljögifter kan dock bidra till att sjöarna inte uppnår godkänd status år 2021.

Statusklassningar för större sjöar, vattendrag, grundvatten och ytvatten finns att tillgå via Vatteninformation i Sverige (VISS). Här presenteras föreslagna och genomförda åtgärder för att förbättra statusen i vattnet. För att minska försurningen kallar exempelvis Länsstyrelsen i Kronobergs län sjöar och vattendrag.

Kommunen vill verka för att statusen i sjöar och vattendrag inte försämras och om möjligt förbättras. Arbetet med att ställa krav på enskilda avloppsanläggningar samt att ta fram en VA-plan är konkreta åtgärder som bidrar till att statusen på sikt förbättras. Vid planläggning ingår att utreda om planen medför att gällande miljökvalitets-

normer inte överskrids. Nya verksamheter som leder till att normerna överskrids får inte etableras. Om miljökvalitetsnormer inte uppfylls kan det behöva upprättas åtgärder för att komma tillrätta med problemen.

Skyddat vatten

Bräkneån och Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden är utpekade som riksintresse för skyddat vatten. Naturvårdsverket har pekat ut Åsnen som ett område med särskilt värdefullt vatten samt Mien och Mieån med tillflöden samt Bräkneån nedströms Tiken. Kommunen delar denna bedömning och vill verka för att vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden i dessa sjöar och vattendrag är god. (Se kartan sidan 58)

FOTO: TINGSRYDS KOMMUN

11. Förebygga risker och hot

Vision

År 2030 har kommunen en god förmåga att hantera allvarliga händelser.

Ett samhälle ställer stora krav på planering, förebyggande åtgärder och samordning för att minimera risker och maximera samhällets beredskap för att bemöta kris-situationer. Vid extraordinära händelser måste viktiga samhällsfunktioner fungera. Något kommunen måste handskas med är bland annat det förändrade klimatet, vilket kommer att medföra ökad årsmedelnederbörd, höga vattenstånd under vintern, låga vattenstånd under våren samt fler varma dagar under året.

Översvämning

Översvämning på grund av höga flöden innebär att långvarigt regnande eller snösmältning får vattnet i vattendrag och sjöar att stiga och översvämmas. Översvämning på grund av skyfall innebär att vattnet från kraftigt regn inte hinner rinna undan och kapaciteten i dagvattensystemen inte räcker till. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har identifierat områden i Tingsryds

kommun som kan vara föremål för översvämningar vid 100-årsflöde. Ronnebyåns och Mörrumsåns vattensystem ingår i de vattendrag som har karterats och dess påverkan på samhällena Ryd, Urshult och Dångebo behöver framförallt beaktas i planeringen. (Se kartan på sidan 55)

MSB har även identifierat ställen i kommunen som kan vara föremål för översvämningar vid skyfall. I samband med planläggning i riskområden ska närmare utredningar göras och om det är möjligt bör byggnation undvikas. Vid planläggning och byggnation ska krav ställas på byggnadernas lokalisering och utformning för att minimera eventuella konsekvenser. Exempelvis kan det vara lämpligt att förlägga byggnader på höjden eller ställa krav på byggnadernas höjdsättning.

Kommunen ska göra en översyn över de områden som kan vara föremål för översvämningar. Eftersom barn och äldre har en begränsad rörelseförmåga är det mindre lämpligt att förskolor och äldreboenden är lokaliserade i

Vi vill:

- Säkerställa kommunens beredskap för att kunna hantera allvarliga händelser.
- Säkerställa samverkan med andra samhällsaktörer.
- Höja medborgarnas beredskaps-medvetenhet.

dessa områden. Miljöfarliga verksamheter som kan ge upphov till utsläpp till vatten och mark kan även behöva omlokaliseras för att undvika att föroreningar sprids till vattendrag och vattentäkter. Alternativt kan särskilda åtgärder vidtas.

De drabbade områdena kan med fördel nyttjas i natur- och fritidssyfte, exempelvis som park eller idrottsplats, vilket inte medför lika stora konsekvenser som skador på byggnader och människors hälsa.

Översvämningar kan även bidra med konsekvenser för vår infrastruktur, exempelvis begränsa framkomligheten på vägarna, medföra överbelastade avloppsledningar och orsaka spridningar av föroreningar till våra vattentäkter. För att minimera eventuella konsekvenser ska kommunen se över vägnätet, dels dess bärighet men även lågpunkter som riskerar att översvämmas. De vägar som har en hög andel trafik och vägar som nyttjas för skolskjutsar ska särskilt prioriteras. Alternativa vägsträckningar för räddningsfordon behöver identifieras.

Genom att separera dagvatten och avlopp, dimensionera ledningar för högre flöden samt minska mängden avloppsvatten kan risken med eventuella spridningar av föroreningar minska. Det är också av stor vikt att dagvatten i ökande utsträckning omhändertas lokalt.

Värmeböljor

Det förändrade klimatet kommer att ge upphov till fler värmeböljor. Vid byggnation av skolgårdar och utemiljöer för barn i kommunen är det därmed viktigt att utveckla lektytor som inte är exponerade för sol. Detta genom att utforma byggnader på ett genomtänkt sätt samt anlägga solskydd och vegetation som kan erbjuda skugga under varma sommar dagar. Vid planering av boenden för äldre är det även viktigt att beakta att det finns plats för svalka och återhämtning.

Kronobergs län domineras av skog och drabbas varje

år av mer eller mindre omfattande skogsbränder. Högre temperaturer i samband med ökad vind kan komma att öka sannolikheten för skogsbränder. Områden i kommunen som är särskilt känsliga för bränder bör identifieras, exempelvis skogsområden med känslig vegetation, och tätortsnära skog. Verksamheter som kan ge upphov till skogsbränder eller kan försvåra ett släckningsarbete bör även identifieras och förebyggande åtgärder kan behöva vidtas.

Längre vegetationsperioder kan komma att gynna skogs- och jordbruket, eftersom det skapar förutsättningar för att odla andra trädslag och grödor. Samtidigt ökar skaderiskerna genom att insekter och sjukdomar gynnas av ett varmare och fuktigare klimat. Det kan medföra att nya bekämpningsmedel används, som i sin tur kan spridas och påverka våra vattentäkter negativt. Problematiken kring låga grundvattennivåer kan även bli påtagligare i samband med det förändrade klimatet. Den torra våren och förlängda vegetationsperioden kan minska tillgången till grundvatten ytterligare under sommarhalvåret. Därför är det viktigt att kommunen arbetar långsiktigt med alternativa dricksvattentäkter.

Ras och skred

Marken i kommunen utgörs huvudsakligen av morän och berg samt stråk med isälvsavlagringar, vilket innebär att för stora delar av kommunen är de geotekniska förhållandena gynnsamma. Finkorniga jordar förekommer dock och även relativt omfattande områden med torv och gytta. Lantmäteriet har tagit fram topografiska kartor och SGI har gjort markkarteringar samt pekat ut områden som kan vara föremål för ras, skred och erosion. Hänsyn ska tas till detta underlag vid planering och vid behov ska geoteknisk undersökning göras i samband med planläggning. I framtiden bör kommunen arbeta fram en strategi för hur erosion kan motverkas. (Se kartan på sidan 56)

FOTO: SCANDINAV BILDBYRÅ

Radon

Radon är en luktfri och osynlig radioaktiv gas som bildas i jord och berg. Radon kan transporteras till markytan och därifrån tränga in i byggnader genom otäta grundkonstruktioner. Det kan även komma från fyllnadsmassor, byggmaterial eller från vatten som pumpas upp ur bergborrade brunnar. Höga halter av radon i inomhusluften kan leda till hälsorisker och på sikt till cancer i lungor och luftvägar.

Radon i mark och vatten utgör inget hinder för byggnation men med tanke på de negativa hälsoeffekterna bör gällande gränsvärden för radon i inomhusluft och vatten inte överskridas.

I kommunen har ingen översiktlig radonriskkartering gjorts, utan i samband med planläggning eller bygglovsprövning utförs vid behov radonmätning i mark. Vid förhöjda radonhalter ska radonsäkert byggande tillämpas.

Mätning av radonhalt i inomhusluften samt i dricksvatten från bergborrade brunnar i privata bostäder och i andra byggnader där människor stadigvarande vistas bör intensifieras. Vid förhöjda värden bör lämplig åtgärd vidtas.

Förorenade områden

Olika typer av verksamheter kan ge upphov till spridningar av föroreningar i mark och vatten eller medföra andra störningar för miljön eller människors hälsa. Genom länsstyrelsens inventering har många av de misstänkta förorenade områdena identifierats och riskklassats på en skala 1-4. (Se kartan på sidan 55)

Vid planering och byggnation i områden som misstänks vara förorenade ska närmare utredningar göras och vid behov eventuell sanering. I miljöbalken anges vem som har ansvar för att utreda och sanera förorenade områden.

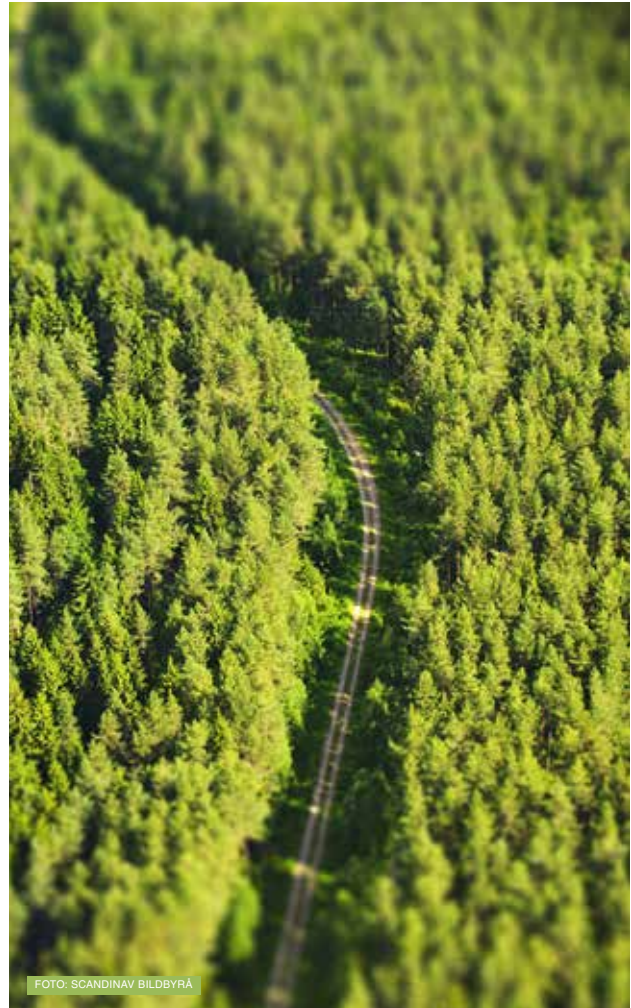
Farligt gods

I kommunen finns ett antal vägar som är utpekade som rekommenderade vägar för farligt gods. Vid nybyggnation i anslutning till dessa vägar kan det behövas närmare utredningar för att avgöra eventuella risker och identifiera behovet av säkerhetsåtgärder. Exempel på åtgärder kan vara att förlägga den nya bebyggelsen inom lämpligt avstånd från vägen eller ställa krav på byggnadernas utformning. (Se kartan på sidan 55)

Kommunen behöver även ta fram en strategi i händelse av trafikolyckor på riksväg 27 förbi Tingsryds tätort, för att minimera konsekvenserna av eventuella spridningar av miljöfarliga föroreningar till sjön Tiken.

Buller

Buller från trafik eller verksamheter kan påverka människors sömn och koncentrationsförmåga negativt. Därmed är det olämpligt att bostäder och offentliga verksamheter såsom förskolor, skolor och vårdanläggningar etableras

intill trafikerade vägar eller verksamheter som alstrar störande ljud.

Buller är inte ett stort problem i kommunen. Det finns många tysta och opåverkade områden som inte är berörda av buller från trafik eller verksamheter. För vissa tätorter kan dock trafiken periodvis ge upphov till bullerstörningar. Riksväg 27 och 29 är de vägar som är mest trafikerade. Trafikverket har sänkt hastigheten på en sträcka av Riksväg 27 genom Väckelsång tätort men vägen orsakar fortfarande buller i Väckelsång och Tingsryds tätort. Kommunen vill i dialog med Trafikverket komma fram till lämpliga åtgärder, dels för att minska bullernivåerna men även för att medverka till en ökad trafiksäkerhet.

Ny bebyggelse ska förläggas så att den uppfyller gällande riktvärden för buller, alternativt kan krav ställas på byggnadernas utformning. Vid behov ska bullerberäkningar eller mätningar göras vid planläggning. Bullermätningar görs även i samband med klagomål. Det är den som är verksamhetsutövare som är skyldig att utreda bullerstörningar. Om riktvärdena för buller överstigs för befintlig bebyggelse kan bullret minimeras genom exempelvis bullerplank, vegetation eller hastighetssänkande åtgärder.

Mellankommunal samverkan

FOTO: ALEXANDER MAHMOUD

Mellankommunala frågor

För att mindre kommuner som Tingsryd ska utvecklas gäller det att se förbi de administrativa gränserna och sätta kommunen i sitt sammanhang. Tingsryd är inte bara en del av Kronoberg utan också en del av Blekingeregionen, Kalmarregionen, Östersjöregionen, Öresundsregionen och Götalandsregionen. Kommunen är idag redan delaktig i olika kommunöverskridande samarbeten och samverkansorganisationer. Tingsryd är en del av Region Kronoberg som bland annat ansvarar för den regionala utvecklingsstrategin.

Ett annat tongivande samarbete där kommunen ingår är SydSam (Samverkan i Sydsverige) som verkar för Sydsveriges gemensamma intressen inom olika områden, exempelvis Östersjöregionen.

I det internationella sammanhanget finns bland annat ESDP-dokumentet, en utvecklingsplan för att skapa hållbar och balanserad regional utveckling där vikten av polycentrisk (flerkärnig) regional utveckling poängteras.

I detta kapitel presenteras frågor som det är viktigt att bedriva mellankommunalt samarbete kring. Samtliga frågor har belysts närmare inom ramarna för översiktsplanens fokusområden.

Utbildning

Möjligheter till god utbildning på olika nivåer är en av anledningarna till att människor väljer att bo kvar i kommunen. Därför är det viktigt att stärka bandet till närliggande kommuner som erbjuder olika eftergymnasiala utbildningar. Linnéuniversitet i Växjö/Kalmar samt Blekinge Tekniska Högskola i Karlskrona/Karlshamn finns exempelvis nära tillhands, utöver folkhögskolor, Komvux med flera. För att kunna erbjuda gymnasieutbildningar med både bredd och spetsinriktning för regionens ungdomar är det viktigt att kommunen fortsätter att utveckla mellankommunala samarbeten.

Arbetsmarknad

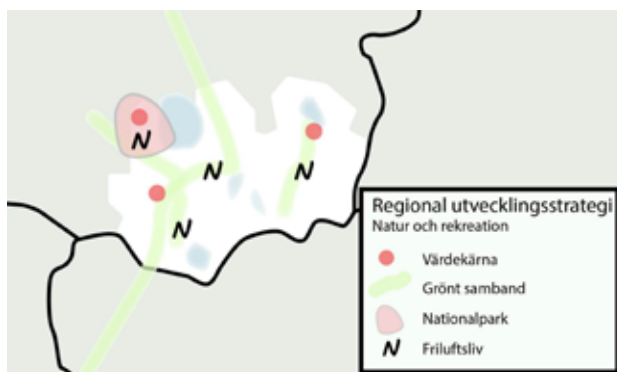
Goda möjligheter till nyetableringar och en väl genomtänkt infrastruktur ökar dragningskraften till både kommunen och regionen. Genom en god infrastruktur kan invånare i större utsträckning bo och verka i olika delar av regionen. Det underlättar för kommuner och företagare att hitta rätt kompetens, bidrar till en ökad kompetensutveckling och främjar integration. För att nå hit finns det fördelar med gemensamma strategier med grannkommunerna.

Miljö

I frågor kring mark, vatten och luft suddas de administrativa kommungränserna alltmer ut för att uppfylla både lokala, regionala och nationella miljömål. Det finns goda skäl att samarbeta kommuner emellan inom miljöfrågorna och fortsätta att utveckla de samarbeten som finns.

Vatten

I Tingsryd finns det viktiga vattenområdet kring sjön Åsnen som gränsar till både Växjö och Alvesta kommuner. Även Bräkneån och Mörrumsån med till- och biflöden är utpekade som riksintresse för skyddat vatten. I sjön Miens vattenområde finns Långasjön där Karlshamn tar dricksvatten och Ronnebyån är dricksvattenreserv för Ronneby.

Dessa exempel visar tydligt på att kommunöverskridande samverkan inom vattenfrågor är viktigt för att säkerställa en god dricksvattenförsörjning och biologisk mångfald.

Friluftsliv och turism

Tingsryd har många vandrings-, cykel- och kanotleder i kommunen vilket är positivt för besöksnäringen. En viktig cykelled som sträcker sig genom kommunen är Sydostleden som löper mellan Simrishamn och Växjö. Den nyinvidga nationalparken Åsnen är också en tilldragande destination i regionen. Kommunen gränsar till glasriket, stenriket, Blekinge skärgård med flera områden. En samverkan i regionen inom turism och friluftsliv där styrkor och kvaliteter lyfts fram i respektive kommun stärker näringen i hela regionen.

Kommunikationer

Tingsryd har i grannkommunerna tillgång till flertalet olika kommunikationstyper. Flygplatser finns på nära avstånd i Växjö, Ronneby och Kalmar och med bara ca tre och en halv timme till Kastrup. Hamnarna i Blekinge är viktiga ur näringslivssynpunkt. Järnväg i form av Kust till kustbanan och Blekinge kustbana som knyter an till övrigt järnvägsnät finns ca 45 minuters bussresa bort. Riksväg 27 och 29 är viktiga vägsträckor i kommunen och regionen vilket möjliggör för olika typer av samarbeten kring pendling och kollektivtrafik. Gång- och cykelvägar för friluftslivet och inom vissa orter även arbetslivet är också en mellankommunal fråga med

utvecklingspotential.

Övrig infrastruktur

För ett fungerande samhälle krävs en bra infrastruktur och utöver kommunikationer sträcker sig också följande funktioner över kommungränsen:

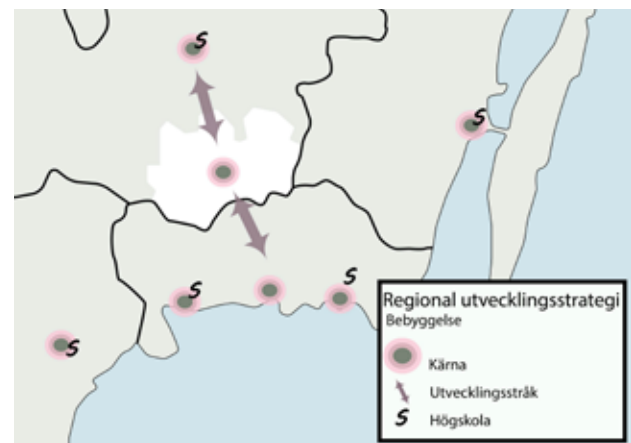
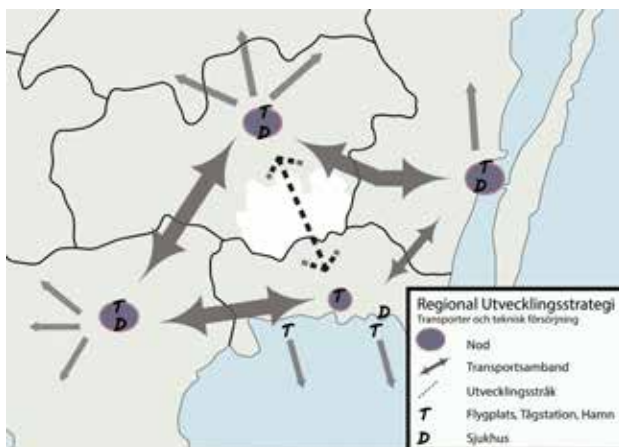
- Elförsörjning/Energi
- Bredband/Fiber
- Vatten och avlopp
- Riskhantering

Boende

I de omkringliggande större kommunerna är det ett högt tryck på bostäder. Tingsryds kommun skulle kunna bistå med bostäder i attraktiva natur- och sjönära lägen. En strategisk boendeutveckling där förtätning sker i befintliga orter med viktiga transport- och pendlingssträckor är därmed viktigt och gynnar boendeantal och näringsliv i hela regionen.

Riksintressen

I kommunen finns ett flertal områden av riksintresse för friluftsliv, naturvård, kommunikationer mm, som även berör angränsande kommuner, exempelvis Åsnen, riksväg 27 och 29. Tingsryd gränsar även till områden som är av riksintresse i de omkringliggande kommunerna. Det är viktigt att kommunerna har en samsyn kring områdenas fortsatta användning.

Rikshintressen

Det är staten som identifierar intressen av nationell betydelse, så kallade rikshintressen. Ofta handlar det om natur- och kulturvärden men även om försvarsintressen. Det är nationella myndigheter som beslutar om vilka områden som klassas som rikshintresse. Rikshintressena regleras i miljöbalken.

Rikshintressen i Tingsryd

Mark- och vattenområden ska användas till de ändamål de är mest lämpade för. Det ska tas hänsyn till områdets karaktär och läge samt vilka behoven är. En avvägning ska ske mellan å ena sidan intresset av att bevara ett mark- eller vattenområde för framtida bruk och å andra sidan värdet av att ta det i anspråk för något särskilt ändamål. Om allmänna och enskilda intressen konkurrerar är det den användning som medför en god hushållning utifrån en allmän synpunkt som ska prioriteras. Ingrepp och exploatering i de områden som berörs av rikshintresse får endast genomföras om det kan ske på ett sätt som inte uppenbarligen skadar områdenas natur- och kulturvärden.

Rikshintressena i Tingsryd täcker ca en tredjedel av kommunens yta och av dessa är Åsnenområdet största området. Vid planläggning av områden och i bygglovsärenden ska det tas hänsyn till områden som är definierade som rikshintressen. Många rikshintressen är dock grovt utpekade och skulle med fördel kunna avgränsas för att effektivisera kommunens planläggning.

Rikshintresse yrkesfisket

Fiskeristyrelsen ansvarar för att definiera rikshintresse för yrkesfisket. Sjön Åsnen är klassad som rikshintresse för yrkesfisket med anledning av att det är ett viktigt fångstområde med betydelse för näringen. Rikshintresset ska skyddas från åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande. Kommunen vill dock betona att fisket i Åsnen även är viktigt ur ett friluftsperspektiv. (Se kartan på sidan 57)

Rikshintresse naturvård

I kommunen är Åsnenområdet, Mien-Mieån, Berorsmåla samt Korro utpekade som rikshintresse för naturvård. (Se kartan på sidan 57)

Åsnenområdet utgörs av mycket omväxlande, till största delen flacka stränder med inslag av strandvåtmarker och grunda bottenar, varierat moränlandskap och vackra rullstensåsar. Över sjöslätten reser sig höga restberg.

Sjön Mien är sannolikt bildad genom ett stort meteoritnedslag under kritperioden och begränsad av ett rombiskt spricksystem. På Ramsö finns den för Skandinavien unika bergarten ryolit, som visar smältstruktur av kraftig

tryck- och värmechock. Mieån rinner i en sprickdal i förlängningen av spricksystemet. En rullstensås längs sjöns västra sida och i Mieån bildar varierande former. Sjön och ån omges av ett mångformigt skogs- och odlingslandskap med betydande inslag av ädellövskog.

Berorsmåla utgör ett representativt odlingslandskap i skogs- och mellanbygd med hackslåtmark och för Småland karaktäristiska naturbetesmarker. Här finns art- och individrika växtsamhällen med rödlistade arter.

Korro är ett representativt odlingslandskap i skogs- och mellanbygd med bl.a. trädbevuxna öppna hagar och ängar. Växtsamhällena är artrika och genom området löper en representativ getryggsås.

FOTO: HANS RUNESSON

FOTO: HANS RUNESSON

Riksintresse kulturmiljö

I kommunen finns tre utpekade riksintressen för kulturvård, Blidingsholm, Korrö och Ängsfruktsodlingsområdet. (Se kartan på sidan 57)

Sedan medeltiden har olika transportleder mötts vid Blidingsholm. Här finns en stenvalvsbro över vattenleden vid Åsnens utlopp med fasta fångstanordningar med gamla anor för ålfiske. Ledens forna betydelse styrks av en medeltida befästningsanläggning. I området finns även boplatslämningar från stenåldern samt Blidingsholms gård från 1826.

Korrö är en småskalig industriell miljö från 1800-talet med anor från 1500-talet. Odlingslandskap runt Korrö ger en uppfattning om det historiska sambandet mellan jordbruks- och industrinäringarna. Korrö hantverksby ligger vid Ronnebyån och här finns en kvarn, garveri, färgeri, såg och skomakeri. Ängs- och hagmarken utmed ån präglas av bete och slätter.

Ängsfruktsodlingsområdet utgörs av ett småbrutet odlingslandskap med ängs- och åkermarker, ympade vildaplar i odlingsmarkens marginella partier på ängsmark och i väg- eller åkerrenar. Där återfinns även senare tiders symmetriska fruktodlingar på åkermark.

Riksintresse friluftsliv

Riksintresse för friluftslivet utpekas av Naturvårdsverket efter samråd med Fiskeristyrelsen. I kommunen finns ett område definierat, Åsnen och området runt sjön. Även

grannkommunerna Växjö och Alvesta berörs av detta riksintresse. (Se kartan på sidan 57)

I Åsnenområdet utgör sjön Åsnen med öar och stränder kärnområdet i riksintresset. I området finns möjlighet till längre vistelser och en mycket variationsrik natur med storslagna vyer. Friluftsaktiviteterna i området är i huvudsak knutna till upplevelser av natur- och kulturmiljöer, exempelvis vandring och cykling, samt vattenaktiviteter i form av fiske, kanoting, bad mm. Även Lidhemsjön, som är en värdefull fågelsjö med fågeltorn, rastplats mm och som passeras av en cykelled, är värdefull för friluftslivet och ingår i avgränsningen.

Områden av riksintresse för friluftslivet ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- och kulturmiljön.

Riksintresse väg

Det är Trafikverket som beslutar kring Riksintresse väg. Utpekade vägar i kommunen är riksväg 27 och 29 som fungerar som länkar mellan olika regioncentra. Riksväg 29 utgör dessutom anslutningsväg till Karlshamns hamn som är utpekad som riksintresse. (Se kartan på sidan 57)

Exploatering nära transportanläggningar får inte påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av dessa. Byggnadsfritt avstånd på 30 meter från vägområdesgränsen för dessa vägar är beslutat, i enlighet med väglagen. Vid byggnation behöver hänsyn tas till buller, transport av farligt gods och säkra in- och

utfarter. Kommunen har som inställning att fortsätta främja en god framkomlighet på Riksväg 27 och 29. Kommunen önskar dock i dialog med Trafikverket få till stånd minskade bullernivåer och säkrare in- och utfarter i anslutning till Tingsryds tätort.

Riksintresse försvaret

Riksintressen för försvarets militära del kan redovisas öppet såvida de inte berörs av sekretesskäl. Kommunen berörs av stoppområde för höga objekt, tillhörande Ronnebys flottiljflygplats. Flygplatsen har ett behov av hinderfrihet, vilket medför att inom stoppområdet kan inga höga objekt uppföras. Höga objekt är 20 meter (utanför tätort) respektive 45 meter (inom tätort). I kommunen finns även ett övrigt influensområde. Riksintressets funktion och placeringen omfattas dock av försvarssekretess. Avslutningsvis berörs kommunen av ett lågflygningsområde, i behov av hinderfrihet, som är av betydelse för försvarsmaktens militära del. (Se kartan på sidan 59)

Anläggningarna ska skyddas mot åtgärder som påtagligt försvårar tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Myndigheten kontaktas vid handläggning av ärenden som berörs av försvarets riksintresse.

Riksintresse rörligt friluftsliv

Åsnen-Mien är utpekade som ett riksintresse för det rörliga friluftslivet och turism. Detta intresse ska beaktas vid planering och exploatering i området. Området ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada den värdefulla natur- och kulturmiljön. (Se kartan på sidan 58)

Riksintresse skyddade vatten

I miljöbalken regleras också att vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras i Bräkneån och Mörrumsån eller i deras tillhörande käll- och biflöden om inte vattenverksamheten endast förorsakar obetydlig miljöpåverkan. (Se kartan på sidan 58)

Angränsade riksintressen

Kommunen gränsar till ett antal riksintressen i de omkringliggande kommunerna.

Bräkneån, Mörrumsån och Mieån i Ronnebys och Karlshamns kommuner är utpekade som riksintresse för friluftsliv och naturvård. Mörrumsåns dalgång i Olofströms kommun berörs även av riksintresse för naturvård. Mörrumsån och Bräkneån är dessutom utpekade som Natura 2000 område och skyddat vattendrag. Mörrumsån är av nationellt intresse för jord och skogsbruk samt utgör riksintresse för yrkesfiske. I Växjö kommun är området Jät utpekade som riksintresse för kulturmiljö.

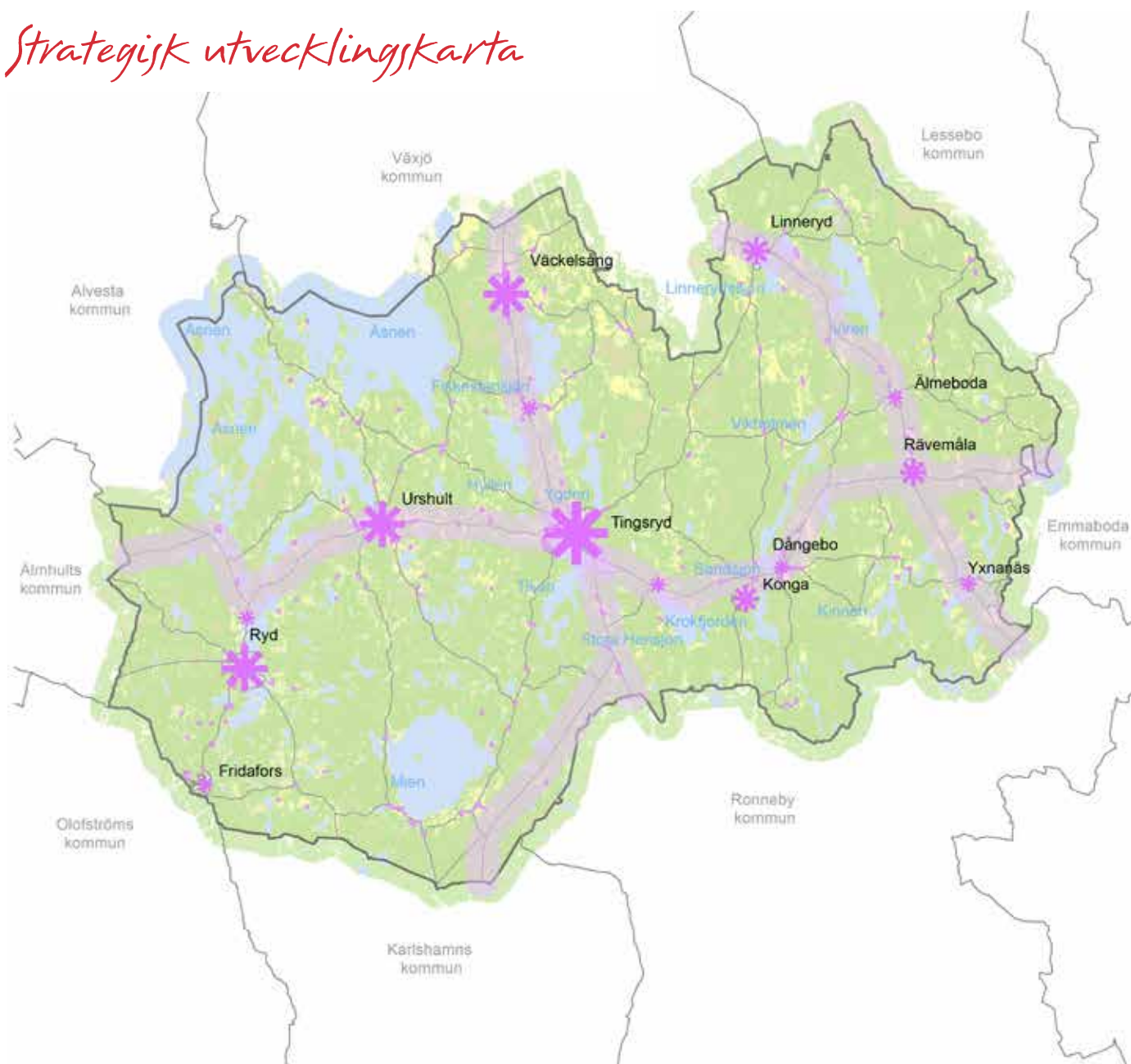
Kommunen berörs även av MSA-område för Ronneby, Växjö och Kalmar flygplatser. Dessa flygplatser är av riksintresse för den civila luftfarten. Vid uppförande av höga objekt ska kommunen samråda med Luftfartsverket och Trafikverket. (Se kartan på sidan 59)

Vid byggnation och planering i kommunen ska hänsyn tas till angränsande riksintressen. Åtgärder som påverkar dessa intressen negativt ska i den mån det är möjligt undvikas.

FOTO: HANS RUNESSON

Strategisk utvecklingskarta

Teckenförklaring

	20-200 invånare		Sammanhållen bebyggelse
	200-800 invånare		Viktiga kommunikationsstråk
	800-2000 invånare		
	2000-3000 invånare		

Skala 1:200 000

0 5 10 20 Kilometer

Markanvändningskarta

Teckenförklaring

- Utredningsområde bostäder
- Utredningsområde industri
- Utredningsområde övriga

LIS-områden och opåverkade områden

Teckenförklaring

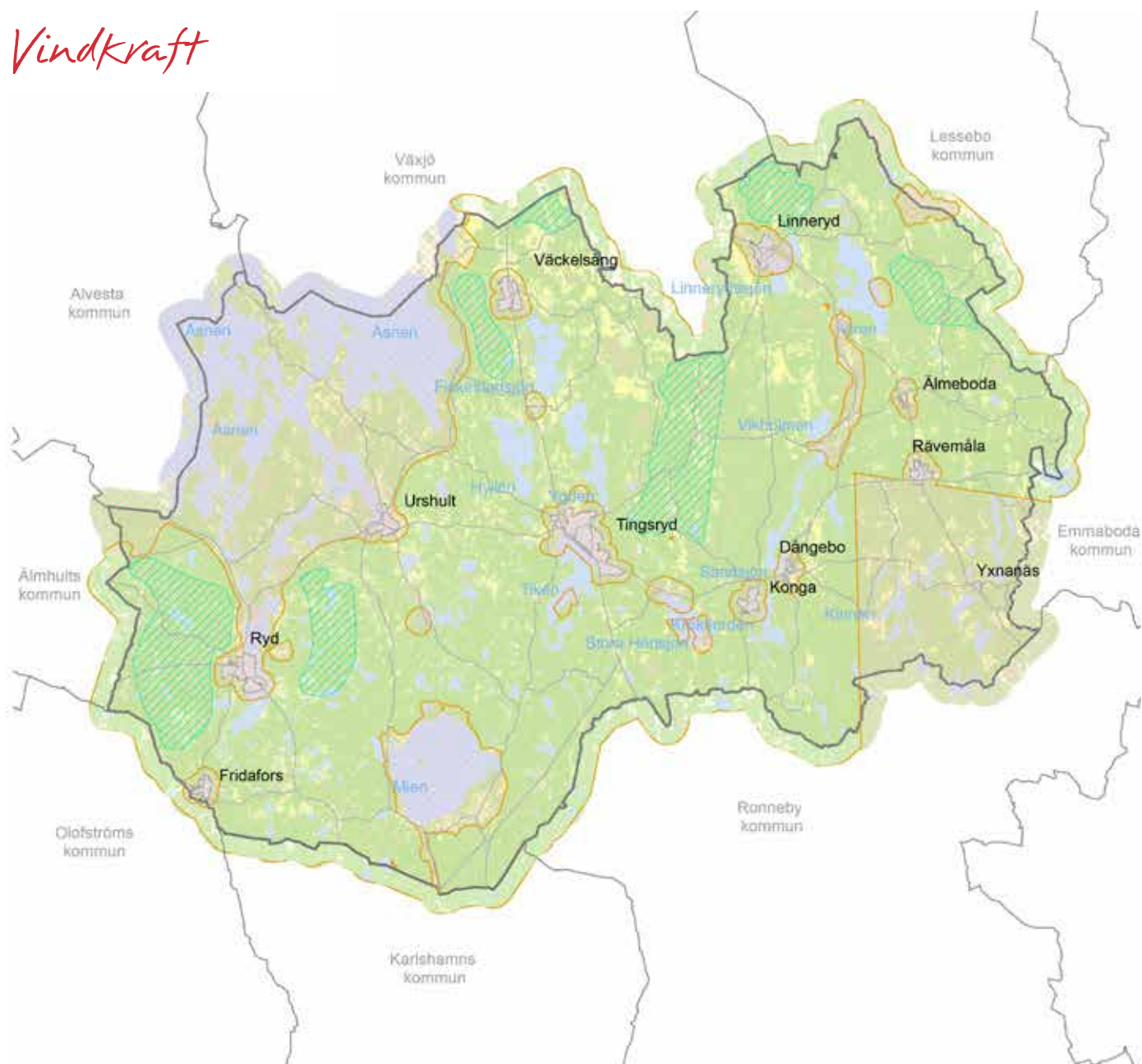
- LIS-område bebyggelse
- LIS-område rörligt friluftsliv
- Opåverkade områden

Skala 1:200 000

0 5 10 20 Kilometer

Vindkraft

Teckenförklaring

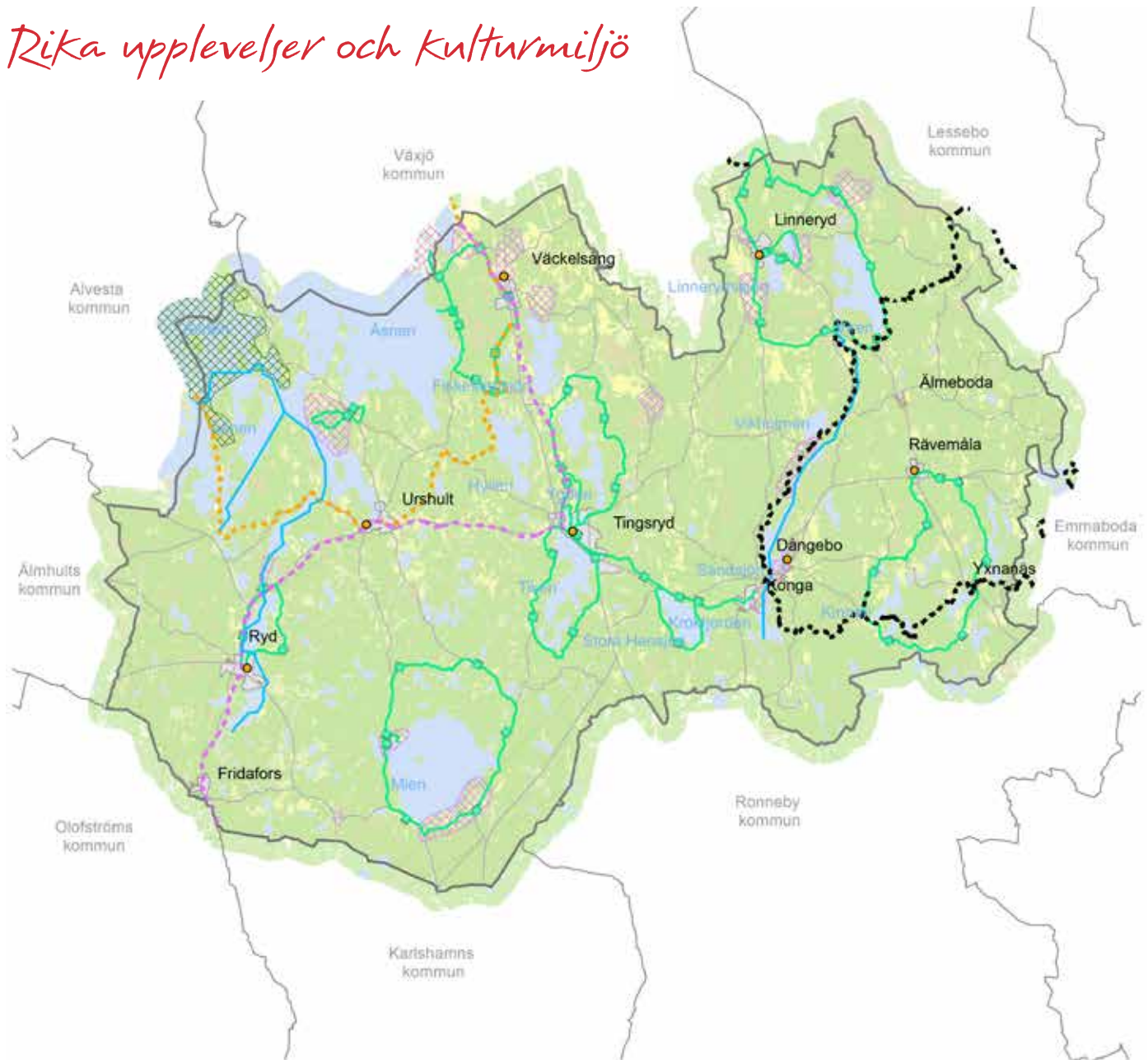
- Områden där kommunen anser att det kan vara lämpligt med vindkraft
- Områden där kommunen avser att inte stödja vindkraft
- Områden där kommunen avser att främja vindkraft

Skala 1:200 000

0 5 10 20 Kilometer

Rika upplevelser och kulturmiljö

Teckenförklaring

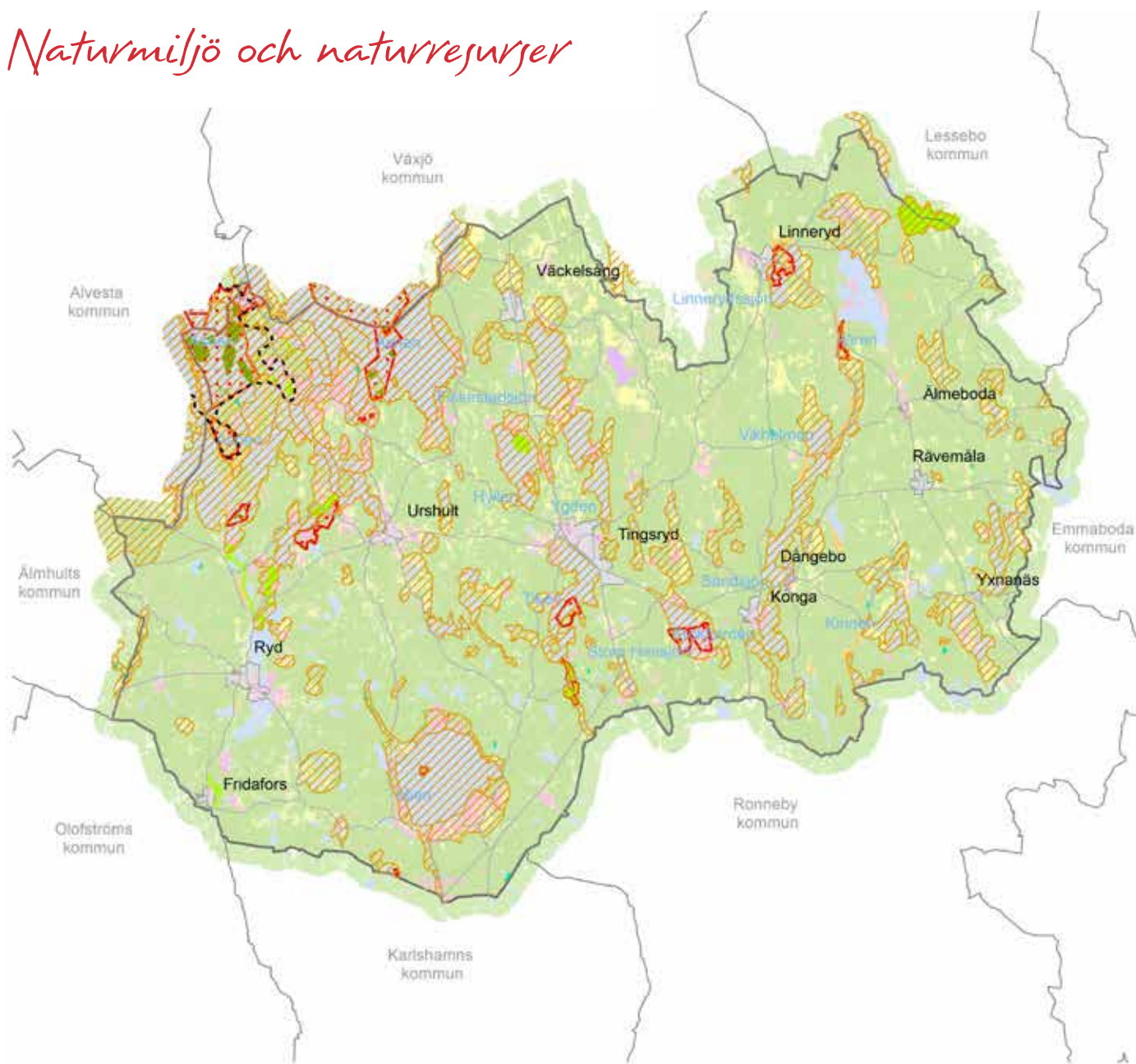
- Kyrka
- Kanoled
- Utvandrarleden
- Sydostleden
- Åsnen runt
- Lokala cykelleder
- Kulturmiljöprogrammet
- Nationalpark Åsnen

Skala 1:200 000

0 5 10 20 Kilometer

Naturmiljö och naturresurser

Teckenförklaring

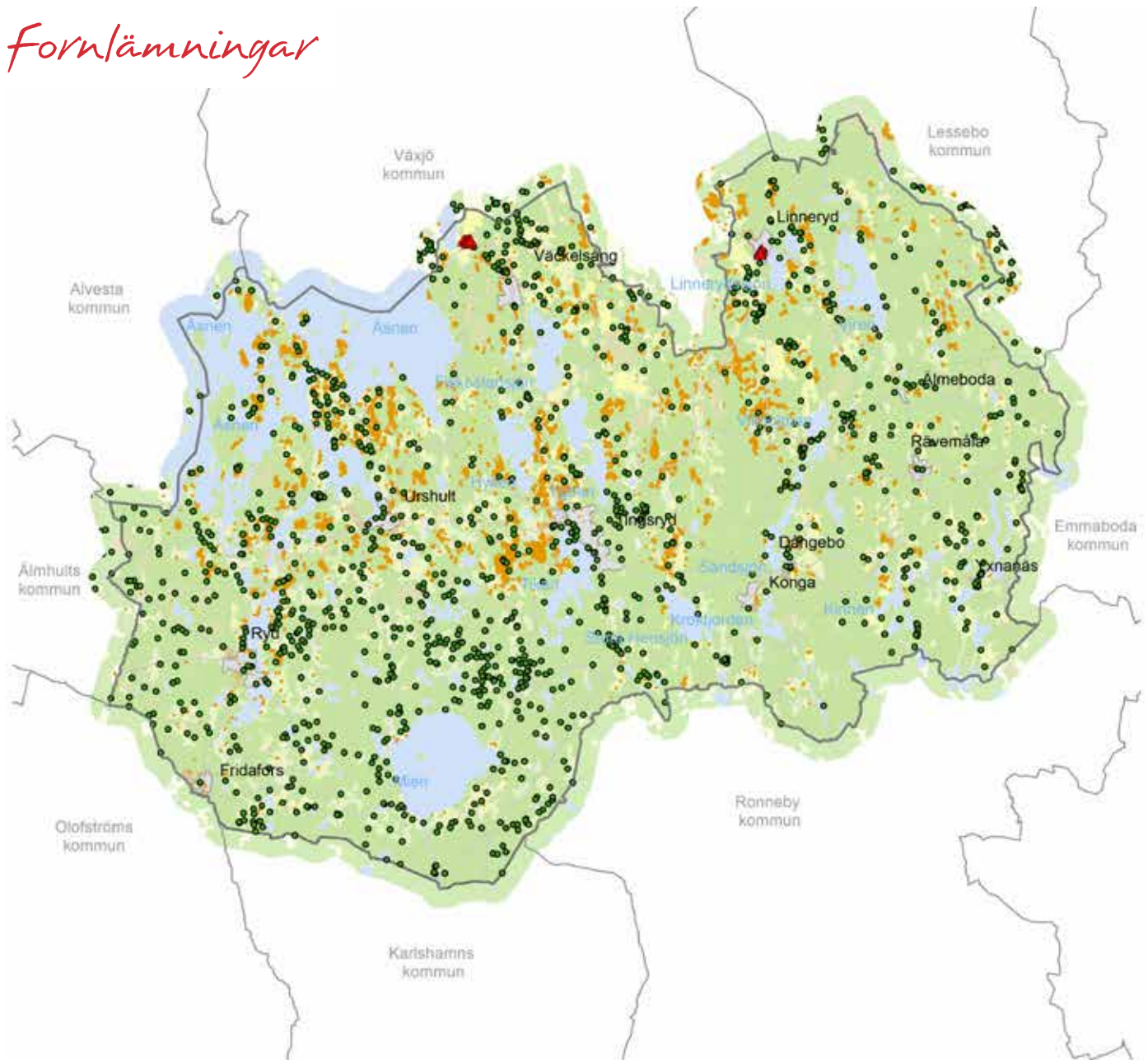
	Nationalpark		Biotopskydd
	Naturvårdsprogram		Grustäkt
	Naturrekursplan		Torvtäkt
	Naturresevat		Odlad mark
	Naturvård		Skog
	Lövskog		

Skala 1:200 000

fornlämningar

Teckenförklaring

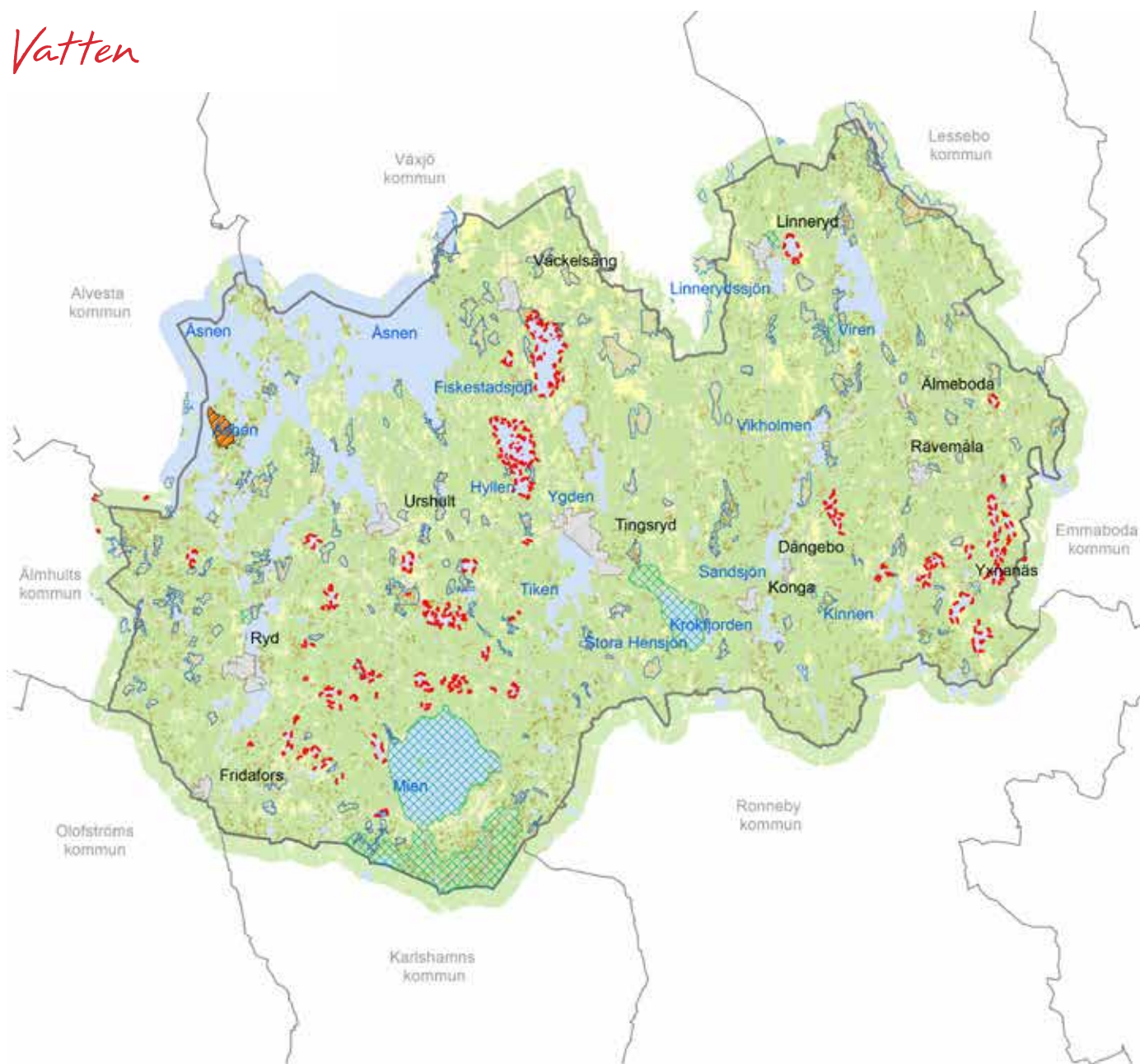
- ▲ Byggnadsminne
- Fornlämning
- Fossil åker

Skala 1:200 000

0 5 10 20 Kilometer

Vatten

Teckenförklaring

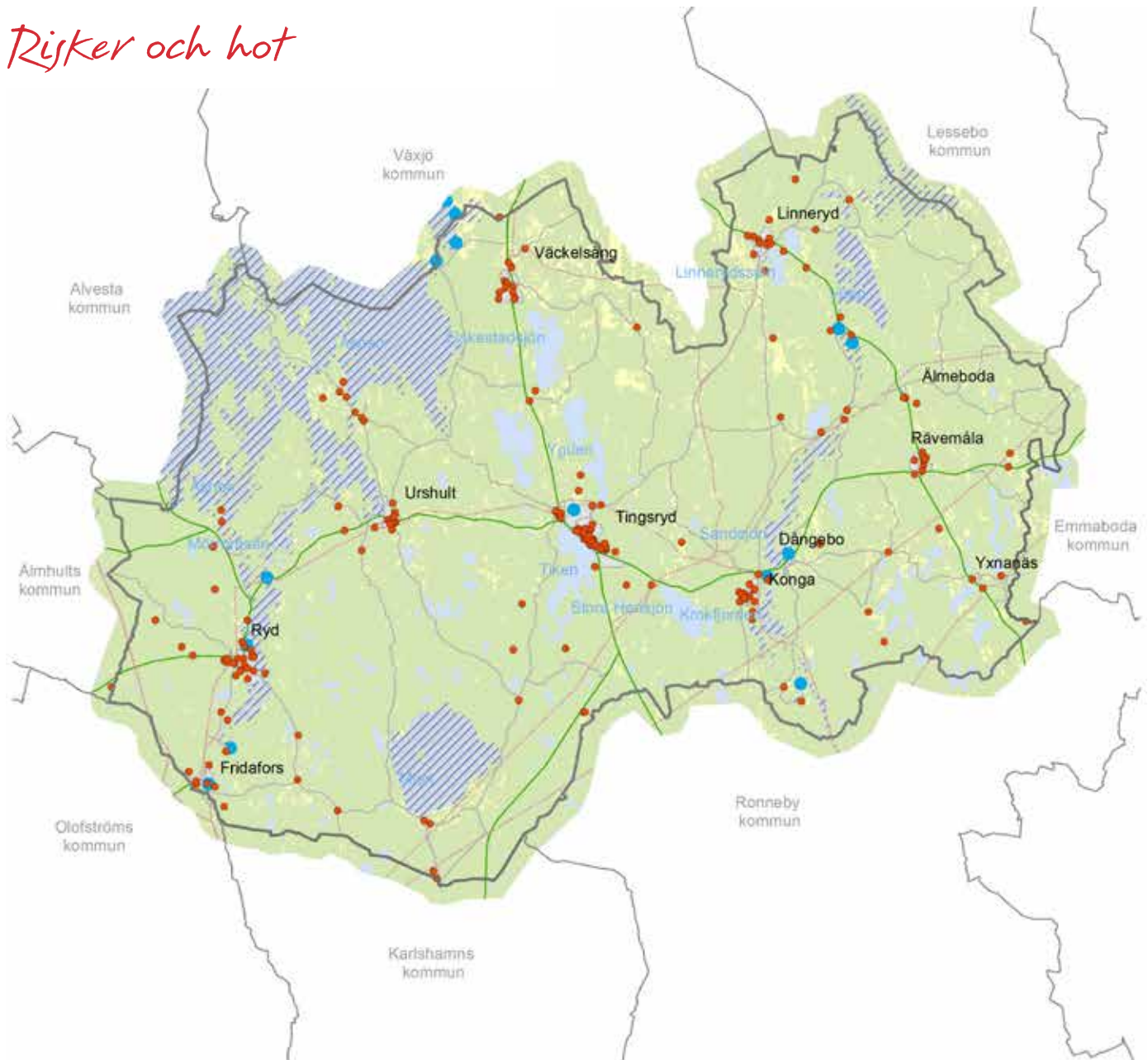
- Kalkade sjöar och våtmarker
- Myrskyddsplan
- Våtmark
- Sankmark
- Vattenskyddsområden

Skala 1:200 000

Risiker och hot

Teckenförklaring

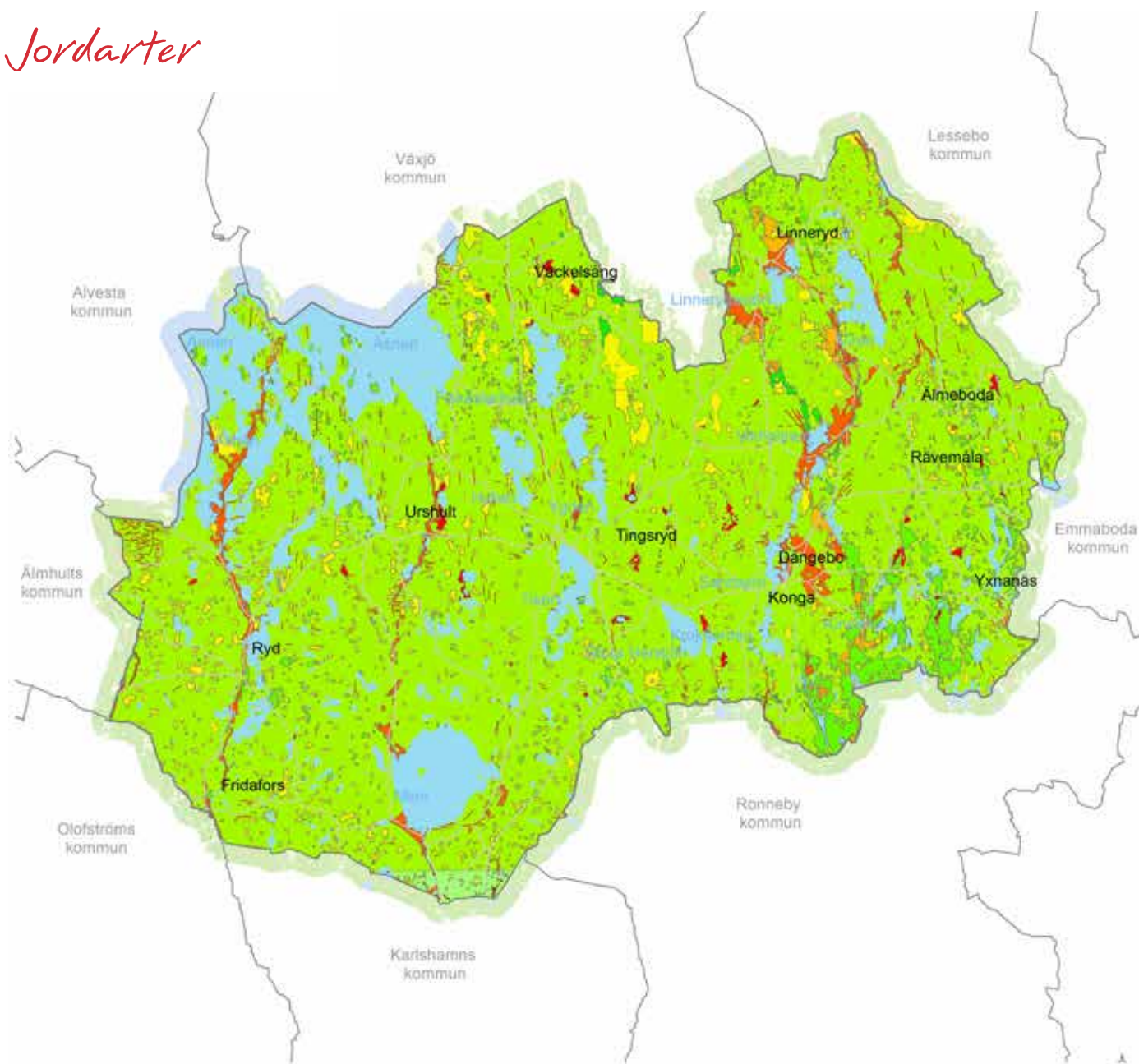
- Potentiellt förorenade områden
- Rekommenderad väg för farligt gods
- Översvämningskänsliga områden
- 100-års flöde
- Kraftledning

Skala 1:200 000

0 5 10 20 Kilometer

Jordarter

Teckenförklaring

■ Gyttja	■ Blockjord	■ Berg
■ Silt	■ Torv	■ Svåmsediment, ler-block
■ Isålvssediment, grovsilt-block	■ Lera-silt	■ Glacial grovsilt-finsand
■ Isålvssediment, sten-block	■ Vatten	
■ Isålvssediment, sand	■ Morän	
■ Isålvssediment, grus	■ Fyllning	

Skala 1:200 000

Riksgälden & Kap MB

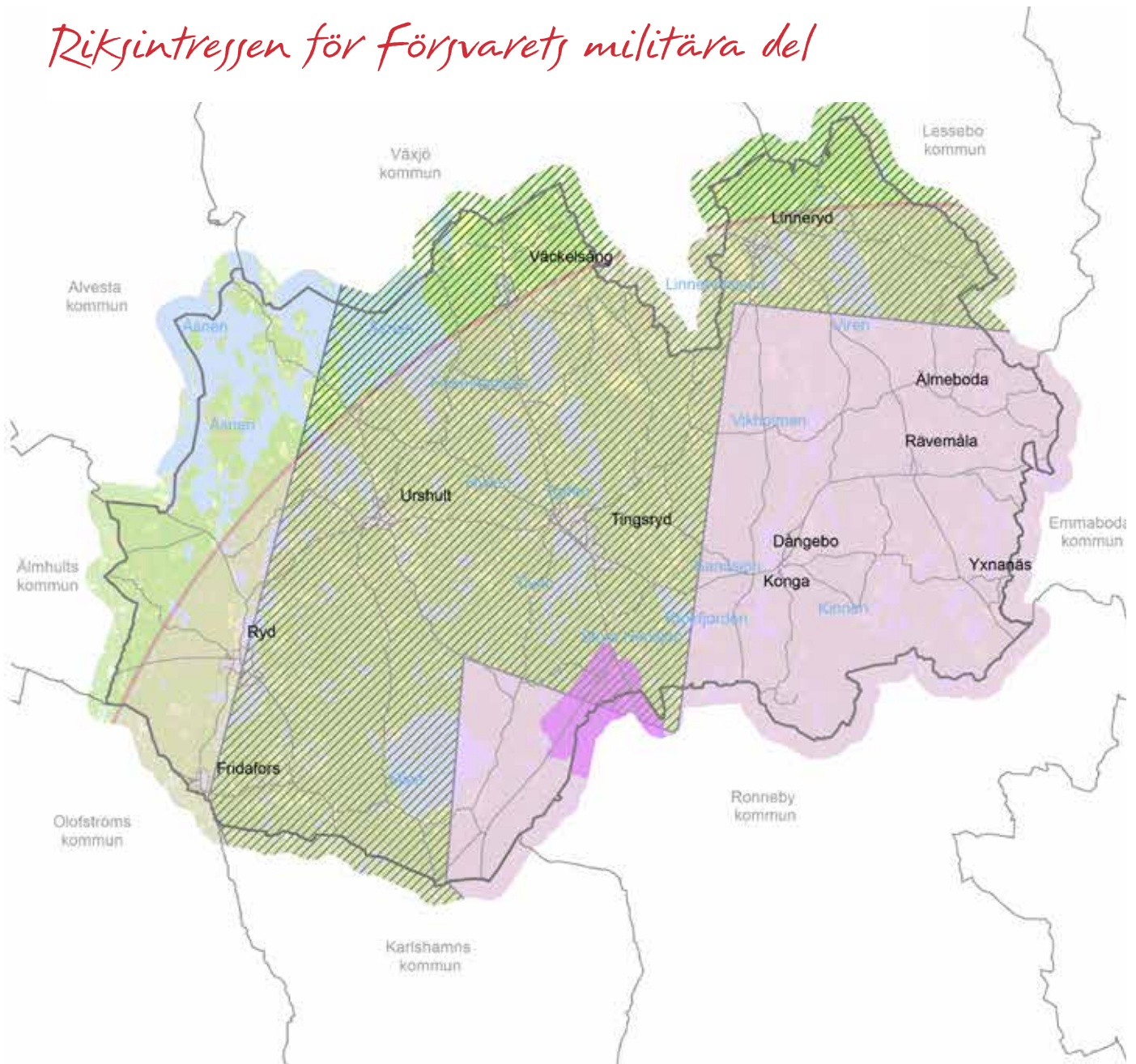

Teckenförklaring

- Natura2000 Art habitat
 Natura2000 fågeldirektiv
 Rörligt friluftsliv/turism
 Skyddat vatten

Rikspolisstyrelsens för försvarets militära del

Teckenförklaring

- Övrigt influensområde
- MSA-område
- Lägflygningsområde
- Stoppområde för höga objekt

Miljökonsekvensbeskrivning

ANTAGANDEHANDLING

Antagen av kommunfullmäktige: 2018-09-03 § 97

Laga kraft: 2018-10-03

Diarienummer: 2016-78-212

Innehåll

Förord	4
Sammanfattning	5
Bakgrund och metod	6
Studerade alternativ	7
Fokusområden - konsekvenser	9
Miljö kvalitetsmål	18
Miljö kvalitetsnormer	23
Uppföljning	24

Förord

Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tillhör Tingsryds kommuns översiktsplan som antogs 2018-09-03. En översiktsplan (ÖP) tas fram och uppdateras regelbundet av kommuner i enlighet med Plan- och bygglagen. En översiktsplan ska vara vägledande för hur mark- och vattenområden används och hur bebyggelse, verksamheter och naturområden etc. ska utvecklas och bevaras. Miljökonsekvensbeskrivningen är en bedömning av hur miljöaspekter har inarbetats i planförslaget och vad planens genomförande innebär.

Tingsryds kommun har givit WSP Sverige AB i Karlskrona i uppdrag att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning till Tingsryds kommuns översiktsplan. Uppdragsansvarig hos WSP är Jessica Andersson som också ansvarar för miljökonsekvensbeskrivningen.

Sammanfattning

Bakgrund

Föreliggande dokument utgör miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tillhörande Tingsryds kommuns översiktsplan som antogs 2018-09-03. MKB:n är en bedömning av hur miljöaspekter har inarbetats i planförslaget och vad planens genomförande innebär för naturmiljön, kulturmiljön och människors hälsa. MKB:n behandlar frågeställningar på en översiktlig nivå motsvarande vad översiktsplanen anger. Beskrivningen avser peka på översiktliga konsekvenser av planförslaget samt vilka konsekvenser som behöver studeras i fortsatt planering.

Nollalternativ

Att identifiera ett eller några få alternativa scenarier gällande kommunens utveckling som kan anses vara mer sannolika än andra scenarion är så gott som omöjligt. Således begränsar sig detta dokument till att beskriva effekter och konsekvenser av planförslaget och nollalternativet. Eftersom varje kommun är skyldig att ha en aktuell översiktsplan är en framtid helt utan översiktsplan inte sannolik. Om planen inte skulle genomföras är det därför troligt att nuvarande översiktsplan, trots dess brister, får fortsätta att gälla och att samhällsutvecklingen i Tingsryd kommer att ske utan stöd från översiktsplanen. Bebyggelsen kommer i större utsträckning lokaliseras utifrån kommersiella utgångspunkter. Markanvändningen i kommunen bedöms därmed bli mindre effektiv och leda till en sämre hushållning med mark och vatten. Utan aktuell översiktsplan skulle den kommunala planeringen få svårt att samordna bebyggelseutvecklingen med en samtidig kollektivtrafikutbyggnad. Den bebyggelse som tillkommer koncentreras inte i lika hög grad till tätorterna och till goda kollektivtrafiklägen. Förutsättningarna för att skapa ett hållbart resande i Tingsryd skulle därmed inte fullt ut kunna tas tillvara. Istället förväntas den fortsatta tillväxten av biltrafik leda till alltför stora utsläpp av luftföroreningar samt till ett mer förorenat trafikdagvatten. Ambitionen att bevara och utveckla kommunens kultur- och naturmiljöer blir lägre jämförelse med översiktsplaneförslaget.

Översiktsplan 2030

Översiktsplanens övergripande syfte är att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommun utifrån en helhetssyn på ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer. Översiktsplan 2030 innehåller elva fokusområden för långsiktig hållbarhet och utveckling i Tingsryds kommun.

I fokusområdet boende och inflyttning framkommer det att kommunen vill prioritera förtätning i tätorter,

orter samt längs viktiga kommunikationsstråk, där det finns eller planeras för kommunalt vatten och avlopp. I tätorterna ska kommunen främja en blandning av bostäder och upplåtelseformer. Kommunen har inget emot bostadsutveckling på landsbygden, men ny bebyggelse kan med fördel lokaliseras intill befintlig bebyggelse för att möjliggöra samåkning och stärka underlaget för kollektivtrafik. Kommunen vill om möjligt undvika byggnation på produktiv jordbruksmark, men ställer sig inte emot byggnation om det gynnar andra betydelsefulla samhällsintressen. I markanvändningskartan redovisas ett antal utvecklingsområden för bland annat verksamheter och bostäder.

Konsekvenser

Översiktsplaneförslaget är generellt skrivet, och skrivet på system- och strateginivå. Kommunen har valt att upprätta en mer övergripande översiktsplan för att i ett andra led kunna arbeta med fördjupade översiktsplaner samt ta fram nya strategier och program. Tanken är att materialet kontinuerligt ska lyftas in i översiktsplanen. Ambitionen är god, och översiktsplanen lyfter fram eventuella konflikter som måste hanteras i ett senare planeringsskede.

Översiktsplaneförslaget har goda ambitioner om en hållbar och miljöanpassad samhällsutveckling. Detta genomsyras av de strategier för utveckling som presenteras i översiktsplanen, bland annat genom förtätning av de mindre orterna samt ambitionen om en stark kollektivtrafik och satsning på infrastruktur för gång och cykel. Översiktsplanen vill stärka både tätort och landsbygd, vilket medför ett hållbart samhälle.

Planen visar goda ambitioner för att bevara viktiga områden för natur, kultur och friluftsliv samt opåverkade områden och bedöms kunna bidra till att gällande miljö kvalitetsmål uppfylls, samt medverka till att miljö kvalitetsnormerna nås. Samtidigt kan inte dessa uppnås utan att det görs åtgärder i ett regionalt perspektiv av kringliggande kommuner.

Vid arbetet med att genomföra översiktsplanens intentioner kommer kommunen ta ställning till om detaljplanerna medför en betydande miljöpåverkan. Om planerna bedöms medföra en betydande miljöpåverkan ska konsekvenserna i planen bedömas i en särskilt miljökonsekvensbeskrivning.

Planens påverkan på miljön är till stor del beroende av hur planens intentioner genomförs i praktiken, och i vilken mån som anpassningar görs för att värna miljöaspekter och hållbar utveckling i vidare planering, bedömning och genomföranden.

1. Bakgrund och metod

Vad är en miljökonsekvensbeskrivning?

Översiktsplaner hör till planer som antas medföra betydande miljöpåverkan och därför alltid ska åtföljas av en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Processen och genomförandet styrs av miljöbalken. Arbetet inleds med en bedömning av de konsekvenser som planförslaget medför och som kan vara av betydande art, en så kallad MKB-avgränsning. Kommunerna samråder med länsstyrelsen och berörda kommuner om avgränsningen. Därefter upprättas en MKB, där planförslagets konsekvenser jämförs med nollalternativet. MKB:n skall successivt utvecklas under planprocessen. Vid samråd och granskning ges tillfälle att lämna synpunkter på MKB:n.

Avgränsning

Miljökonsekvensbeskrivningens detaljeringsgrad har anpassats till översiktsplanens strategiska karaktär. Detta betyder att planens miljöpåverkan i många fall beskrivs på systemnivå, och att analyserna inte generellt avser enskildheter eller enskilda objekt.

Tidshorisonten är huvudsakligen år 2030, vilket är samma tidshorisont som används för översiktsplanen. Vid den tidpunkten förväntas planförslaget ha genomförts. De förändringar och konsekvenser som planen kan förväntas ge, kommer dock i de flesta fall att framträda successivt fram tills dess. Vissa förändringar och konsekvenser kan även uppstå senare.

Den rumsliga avgränsningen utgörs i huvudsak av kommungränsen. För några miljöaspekter är det emellertid nödvändigt att identifiera och beskriva påverkan utifrån andra geografiska områden. Vattenfrågor belyses utifrån ett avrinningsområdesperspektiv och planförslagets påverkan på klimatet har i grunden ett globalt perspektiv.

Vad gäller konsekvenserna för utvecklingsområden för vindkraft samt LIS-områden har dessa beskrivits i kommunens vindkraftsplan och LIS-områdesplan från år 2011, och beskrivs därför inte närmare i föreliggande MKB.

Bedömningsmetod

Konsekvenserna kommer att relateras till det värde som berörs, men också till miljöpåverkans relation till miljökvalitetsnormer och miljökvalitetsmål samt övriga hållbarhetsfaktorer. En fyrgradig skala används för beskrivning av planens positiva och negativa konsekven-

ser. Skalan grundar sig på en relation mellan effekternas omfattning och storleken på de värden som påverkas.

- Stora konsekvenser - Betydande påverkan på riksobjekt eller regionalt intressanta objekt.
- Måttliga konsekvenser - Begränsad påverkan på riksobjekt eller värden av regionalt intresse, eller betydande påverkan på värden av kommunalt intresse.
- Små konsekvenser - Liten påverkan på värden av nationellt eller regionalt intresse, eller begränsad påverkan på värden av kommunalt intresse, eller omfattande påverkan på värden av lokalt intresse.
- Inga eller obetydliga konsekvenser - Begränsad påverkan på värden av lokalt intresse eller inga konsekvenser.

Bedömning av påtaglig skada på riksintressen

Med påtaglig skada avses skada på värden som har betydelse från allmän synpunkt och som inte kan återskapas eller ersättas om de en gång förstörs. Vid bedömningen av om en åtgärd kan påtagligt skada ett område av riksintresse bör det analyseras arten och omfattningen av påverkan samt områdets känslighet.

Vid bedömningen bör även tidigare ingrepp och/eller skador beaktas. Ett mindre ingrepp kan i sig ge en liten påverkan i området, men om det följs av fler kan det sammantaget medföra stora negativa konsekvenser.

Osäkerheter i bedömning och underlag

MKB är alltid förknippad med osäkerheter. Det finns dels genuina osäkerheter i alla antaganden om framtiden och dels finns det osäkerheter förknippade med analytisk kvalitet och kunskap. Osäkerheter ligger också i att de underlag och källor som använts för bedömningen kan vara behäftade med olika brister.

De utvecklingsområden som studeras i denna MKB bör inte ses som exakta eller färdiga utvecklingsområden. Detta medför att detaljerade konsekvenser för enskilda områden inte kan bedömas i detta skede. I samtliga avsnitt i MKB:n anges ett övergripande resonemang kring om, hur och på vilket sätt alternativen medför stora eller små konsekvenser för respektive miljöaspekt. I kommande planeringsskeden får sedan avgöras om det finns behov av mer detaljerade utredningar och/eller upprättande av MKB för detaljplan.

2. Studerade alternativ

En MKB ska identifiera, beskriva och bedöma rimliga alternativ med hänsyn till planens syfte och geografiska räckvidd. Den geografiska räckvidden av en översiktsplan är lagstadgad varför det i detta fall endast kan handla om alternativa utformningar av planen.

Att identifiera ett eller några få alternativa scenarier gällande kommunens utveckling som kan anses vara mer sannolika än andra scenarion är så gott som omöjligt. Det låter sig helt enkelt inte göras då det finns en oerhörd mängd faktorer såsom konjunkturläge, enskilda entreprenörers initiativ, näringslivssatsningar med mera, som kan påverka. Således begränsar sig detta dokument till att beskriva konsekvenser av planförslaget och nollalternativet.

Nollalternativ

I nollalternativet förväntas bebyggelsen i större utsträckning lokaliseras utifrån kommersiella utgångspunkter. Markanvändningen i kommunen bedöms därmed bli mindre effektiv och leda till en sämre hushållning med mark och vatten. Utan aktuell översiktsplan skulle den kommunala planeringen få svårt att samordna bebyggelseutvecklingen med en samtidig kollektivtrafikutbyggnad. Den bebyggelse som tillkommer koncentreras inte i lika hög grad till tätorterna och till goda kollektivtrafiklägen. Förutsättningarna för att skapa ett hållbart resande i Tingsryd skulle därmed inte fullt ut kunna tas tillvara. Istället förväntas den fortsatta tillväxten av biltrafik leda till alltför stora utsläpp av luftföroreningar samt till ett mer förorenat trafikdagvatten.

Kommunen driver inte heller utvecklingsfrågor i samma utsträckning som i översiktsplanen. Detta innebär sannolikt att ambitionen för bevarande och utveckling av kommunens kultur- och naturmiljöer blir lägre jämförelse med nuläget och översiktsplaneförslaget.

Givna förutsättningar för såväl nollalternativet som för en utveckling enligt den nya översiktsplanen är bland annat att de pågående klimatförändringarna kan antas komma göra sig allt mer påmind de kommande decennierna. Vissa samhällsbeslut som påverkar miljöns utveckling är också oberoende av planens tillkomst. Dit hör exempelvis de åtgärdsprogram för luft- och vattenkvalitet som är fastställda. Ytterligare sådana program eller andra samhällsbeslut kan också tillkomma under planperioden. Den planering av infrastruktur som görs av Trafikverket förväntas bli genomförd även i nollalternativet.

Översiktsplan 2030

Översiktsplanens övergripande syfte är att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar kommun utifrån en helhetssyn på ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer. En fysisk struktur som bidrar till jämlik hälsa för alla ska skapas och ett samhälle med god miljö ska kunna överlämnas till kommande generationer.

Översiktsplan 2030 innehåller elva fokusområden för långsiktig hållbarhet och utveckling i Tingsryds kommun. De elva fokusområdena utgörs av:

- God miljö
- Det goda livet
- En kommun där barn och unga syns
- Konkurrenskraftig utbildningsnivå och attraktivt företagsklimat
- Boende och inflyttning
- Infrastruktur
- Ett levande förenings- och kulturliv
- Rika upplevelser
- Värna om natur- och kulturvärden
- Vatten
- Förebygga risker och konsekvenser

I översiktsplanen redovisas ett antal utvecklingsområden för bland annat verksamheter och bostäder. Kommunen har som ambition att prioritera förtätning i tätorter, orter samt längs viktiga kommunikationsstråk, där det finns eller planeras för kommunalt vatten och avlopp. Här säkerställs en god avloppsrening och det finns tillgång till service och kollektivtrafik. Fortsatt bebyggelse här stärker underlaget för service ytterligare och medverkar till livskraftiga tätorter. I tätorterna ska kommunen främja en blandning av bostäder och upplåtelseformer. Kommunen har inget emot bostadsutveckling på landsbygden, men ny bebyggelse kan med fördel lokaliseras intill befintlig bebyggelse för att möjliggöra samåkning och stärka underlaget för kollektivtrafik. Kommunen vill om möjligt undvika byggnation på produktiv jordbruksmark, men ställer sig inte emot byggnation om det gynnar andra

betydelsefulla samhällsintressen.

Översiktsplaneförslaget belyser behovet av att utveckla gång- och cykelvägnätet, främja en förbättrad kollektivtrafik samt bygga ut bredbandsinfrastrukturen för att tillgängliggöra arbetsplatser, service och besöksmål för allmänheten. Kommunen har även som ambition att ta fram nya planer och riktlinjer för att tillgodse en god vatten- och avloppsförsörjning.

Tingsryds kommun har som mål att fortsätta erbjuda en mångfald av upplevelser och besöksmål. Genom att naturen tillgängliggörs och betydelsefulla besöksmål utvecklas och etableras sker en positiv utveckling av kommunen. I LIS-planen har kommunen identifierat områden i strandnära lägen som anses lämpliga för friluftslivets utveckling. Vid planläggning och byggnation ska hänsyn tas till natur- och kulturmiljöer. De ska i den utsträckning det är möjligt bevaras eller integreras i bebyggelsemiljön.

3. fokusområden - konsekvenser

Nedan anges de övergripande konsekvenserna för de elva fokusområdena som redovisas i översiktsplanen. Bedömningen görs ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. Under rubriken samlad bedömning görs även en jämförelse med nollalternativet. Vissa fokusområden berörs närmre i kapitlet Miljökvalitetsmål och Miljökvalitetsnormer.

God miljö

Till följd av den förtätning och komplettering i goda kollektivtrafiklägen som enligt översiktsplanen ska eftersträvas kan ett mer hållbart resande främjas. Utveckling av gång- och cykelvägnätet kan även göra så att fler undviker att använda bilen som färdmedel.

Genom föreslagen bebyggelseutveckling bedöms kommunen hushålla med mark och resurser. Kommunen kan fortsätta att präglas av ett varierat landskap med en hög biologisk mångfald. Om värdefull grönska tas i anspråk föreslår översiktsplanen att värdena kompenseras genom att en likvärdig miljö anläggs i närområdet.

Översiktsplanen har som ambition att arbeta mer aktivt med en lokal dagvattenhantering och fördröjning för att minska spridningen av föroreningar till recipienterna. Genom att ta fram en dricksvattenförsörjningsplan där grund- och ytvattenresurser inventeras samt risker och alternativa reservvattentäkter identifieras kan kommunen säkerställa en god dricksvattenkvalitet.

Samlad bedömning

Genom att prioritera åtgärder i infrastrukturen samt hushålla med mark och resurser bedöms översiktsplaneförslaget bidra med positiva konsekvenser för miljön och människors hälsa.

I nollalternativet saknas riktlinjer för bebyggelseutvecklingen. Bebyggelsen riskerar att bli mer utspridd vilket medför ett ökat transportbehov och en större påverkan på landskapet.

Det goda livet

Översiktsplanens ambition om förtätning och komplettering intill befintlig bebyggelse medför att flera

målpunkter kan återfinnas inom närområdet. Utvecklingsområdena som ligger i anslutning till huvudorten Tingsryd bedöms få god tillgänglighet till service. I de mindre orterna däremot blir tillgången till service relativt begränsad och på den rena landsbygden saknas i stort sett serviceutbud. Försörjningen av service för både befintlig och tillkommande bebyggelse på landsbygden får tillgodoses i tätorterna. Dock kan ny bebyggelse bidra till att serviceutbudet ökar samt att behoven av kollektivtrafik bibehålls och eventuellt förstärks.

Utvecklingsområden för verksamheter och bostäder föreslås i kommunens olika delar och lägen, i anslutning till god infrastruktur, vilket underlättar arbetspendling.

Jämställdhet

Genom en förtätning i områden som ligger nära större vägstråk samt gång- och cykelväg och god service, bidrar översiktsplanens intentioner till att främja ett tryggt och väl fungerande vardagsliv. En blandning av radhus, villor och flerbostadshus bidrar också till integration och möjligheten att bo kvar i olika områden, olika skeden i livet. Dessa mål och inriktningar bedöms verka för en god jämställdhet inom kommunen.

Folkhälsomål

De folkhälsomål som behandlar den fysiska planeringen är social trygghet, trygga och goda uppväxtvillkor samt ökad fysisk aktivitet.

Översiktsplanen kan i sig inte påverka hälsoläget i kommunen, men den kan skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa. Översiktsplanens angivna satsningar på kollektivtrafik och gång- och cykelnätet samt säkra skolvägar är i sig ett led i att satsa på kommunens hälsa och trygghet. Det bidrar till att fler undviker att ta bilen och därmed att fler av folkhälsomålen kan uppnås, som till exempel "Hälsa i arbetslivet" och "Fysisk aktivitet".

Översiktsplanen värnar om värdefulla natur- och kulturmiljöer. Kommunens bedömning är att en utbyggnad av föreslagna utvecklingsområden, där hänsyn tas till befintliga naturvärden vid exploatering för bostäder, verksamheter etc. ej innebär påtaglig skada på värdena.

Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall även beaktas. Detta bedöms ge goda förutsättningar för en utvecklad folkhälsa och välbefinnande i kommunens olika delar. Det bidrar även till en förstärkning av kommunens identitet och attraktivitet.

Samlad bedömning

Översiktsplanen bedöms medverka till positiva konsekvenser på livsmiljön och människors hälsa då riktlinjerna för bebyggelseutveckling främjar en god tillgänglighet till arbetsplatser, service och grönområden.

I ett nollalternativ utan riktlinjer för bebyggelseutveckling finns risk för långa avstånd mellan bostäder, service och arbetsplatser. En spridd bebyggelse kan även komma att försämra möjligheterna för arbetspendling och medföra att fler väljer bilen som färdmedel. Det bedöms i sin tur medföra negativa konsekvenser för miljön.

En kommun där barn och unga syns

Intentionerna i översiktsplanen bedöms som positiva ur ett barnperspektiv. Det anges att barnperspektivet skall finnas med i alla beslut och i det dagliga arbetet. I översiktsplanen pekas tätortsnära friluftsområden ut som skall bevaras. Om värdefull grön skolas tas i anspråk bör värdena kompenseras genom att en likvärdig miljö anläggs i närområdet. Detta bedöms vara positivt för barn, då möjligheter till spontanlek och tillgänglighet till lekplatser är viktigt. Ett väl fungerande kollektivtrafiknät samt trygga och säkra skolvägar är en viktig förutsättning för barns och ungas rörelsefrihet. Att kultur- och fritidsanläggningar ska lokaliseras i strategiska lägen underlättar för barn och ungdomar att nyttja dessa fritidsaktiviteter till fullo.

Samlad bedömning

Sammantaget bedöms översiktsplanen medföra positiva konsekvenser för barn och unga. I nollalternativet finns risk för spridd bebyggelse med långa avstånd till skola, fritidsaktiviteter och grönområden, vilket kan ha en negativ inverkan på barn och ungas välmående.

Konkurrenskraftig utbildningsnivå och attraktivt företagsklimat

Ett dynamiskt näringsliv är viktigt för att Tingsryds kommun skall ha en god ekonomisk utveckling. Genom att erbjuda en god planberedskap, planlagd mark och varierade lokaliseringsmöjligheter, så kan olika typer av företag etableras och utvecklas. Genom att fortsätta bygga ut bredbandsinfrastrukturen kan kommunen även underlätta för näringslivet att utvecklas.

Översiktsplanens föreslagna utvecklingsområden ligger på bra avstånd till kommunikationsstråk, vilket underlättar arbetspendling. Det lokala näringslivet gynnas även då invånarantalet kan komma att bli större på mindre orter vilket i förlängningen ställer krav på en utökad närservice.

Tingsryds geografiska lokalisering skapar goda förutsättningar för att erbjuda befolkningen ett stort utbud av gymnasiala och eftergymnasiala utbildningar. För att folk ska kunna bo kvar i Tingsryd under sina studier måste dock kommunen fortsätta att främja förbättrade kollektivtrafikförbindelser.

Samlad bedömning

Översiktsplanen bedöms medverka till positiva konsekvenser för kommunens näringsliv. Genom att främja en strategisk bebyggelseutveckling i goda kommunikationslägen, utveckla bredbandsinfrastrukturen och skapa goda livsmiljöer kan kommunen locka till sig fler företag och invånare samt underlätta för människor att bo, studera och arbeta på olika ställen.

I nollalternativet riskerar verksamheter och bostäder att hamna i dåliga kommunikationslägen vilket kan försvåra möjligheterna för pendling samt medföra att fler väljer att ta bilen som färdmedel.

Boende och inflyttning

För att främja en positiv befolkningsutveckling måste kommunen locka hit fler invånare och säkerställa att de som bor och verkar här i dag väljer att stanna kvar. En aktiv landsbygds politik kan ge möjlighet till fler invånare och mer verksamheter, vilket får konsekvensen att en avveckling av samhällsservice och privat utbud kan stoppas och i bästa fall vändas. En ökad satsning på utbyggnad av bredband och mobiltelefoni på landsbygden ökar möjligheten för människor att bo kvar där.

Satsningen kan också medföra att fler invånare och verksamheter väljer att etablera sig i kommunen.

I översiktsplanen anges att kommunen inte har något emot bostadsutveckling på landsbygden, men ny bebyggelse kan med fördel lokaliseras intill befintlig bebyggelse för att stärka underlaget för kollektivtrafik.

Planens inriktning tillsammans med kommunens antagna LIS-program bedöms ge förutsättningar för att tillvarata möjligheter till attraktiva bostadslägen i kommunens landsbygd. LIS-planen behöver dock ses över och aktualiseras då inställningen är att underlätta byggnation i fler strandnära lägen.

I dagsläget råder brist på bostäder. Behovet av bostäder kan till viss del tillföras inom gällande planer. För att erhålla en befolkningstillväxt inom kommunen måste kommunen initialt lägga resurser på fortsatt planering av nya bebyggelseområden. Detta kräver att kommunen har framförhållning i planeringen av kommunal service för barnomsorg och skolverksamhet, fritidsaktiviteter etc.

Det får ekonomiska konsekvenser för både kommunen och andra aktörer när förslagen i översiktsplanen ska genomföras. En exploatering på landsbygden kan exempelvis bidra till ökade samhällskostnader för service, skolskjuts, VA och infrastruktur. Kommunen räknar med att de ekonomiska insatserna som krävs skall betala sig långsiktigt genom skatteintäkter från nya invånare och därmed komma alla tillgodo. Översiktsplanens ambition om förtätning eller komplettering i anslutning till befintlig bebyggelse ger dock samhällsvinster, då det redan finns tillgång till exempelvis VA-försörjning, infrastruktur och skolor.

Samlad bedömning

Sammantaget bedöms visionerna i översiktsplanen innebära positiva konsekvenser i förhållande till fokusområdet boende och inflyttning. Översiktsplanen kommer att medföra större möjligheter till att både bo och arbeta i kommunen, samt underlätta en miljömässig och hållbar arbetspendling.

I nollalternativet finns det inga riktlinjer för samhällsbyggandet vilket kan medföra en mer spridd bebyggelseutveckling. Det resulterar i att hushållningen med mark och vatten blir mindre effektiv och att tillgängligheten till service, arbetsplatser och mötesplatser begränsas.

Infrastruktur

Vatten- och avloppsförsörjning

Tillgången till dricksvatten bedöms i dagsläget täcka det vattenbehov som finns till följd av full utbyggnad

av de utvecklingsområden som föreslås i översiktsplanen. Bedömningen är att en tillfredställande vatten- och avloppshantering för planerad bebyggelse kan anordnas, dock kan det saknas kapacitet på vissa platser. Åtgärder kan krävas vid dimensionering av ledningssystemet.

Vattenkvaliteten i såväl ytvatten som grundvatten bedöms inte försämrats till följd av utbyggnaden men det behövs fler insatser för att verkligen uppfylla miljökvalitetsnormerna. Totalt sett bedöms inga eller obetydliga negativa konsekvenser uppstå. Kommunen avser att ta fram en lokal dricksvattenförsörjningsplan i syfte att säkerställa en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning, vilket bedöms som positivt.

Två av de föreslagna utvecklingsområdena för verksamheter är lokaliserade i anslutning till två av kommunens vattentäkter. Det ena området ligger i Linneryd, och det andra området är beläget i Tingsryd. Vid planläggning av dessa områden bör verksamheternas påverkan på täkterna utredas i detalj. Vattenskyddsområdenas föreskrifter ska beaktas, och utredningar som påvisar verksamheternas påverkan bör upprättas. Innan detaljplanläggning bör typen av verksamhet vara känd, så att kommande planbestämmelser kan fastställa verksamheten.

Idag är mer än hälften av kommunens invånare anslutna till de kommunala avloppsreningsanläggningarna. Kommunen ska ta fram en VA-plan där anläggningarnas kapacitet ses över och lämpliga strategier för renovering, förnyelse och fortsatt utbyggnad redovisas. Genom att utvecklingsområden föreslås i anslutning till befintlig bebyggelse kan det ge underlag för att ännu fler kan anslutas till det kommunala VA-systemet. Detta bedöms kraftigt minska utsläppen av gödande ämnen.

Dagvatten

Dagvattensystemet bör förbättras och fortlöpande kompletteras med anläggningar för rening och utjämning av dagvatten i befintliga områden. Då det på vissa platser råder kapacitetsbrist i ledningarna ställer detta ännu högre krav på att ta hand om dagvattnet lokalt och fördröja avrinning i samband med nyexploatering. Nybyggnation och förtätning medför ökad trafik och en ökad andel hårdgjorda ytor vilket kan förändra dagvattnets kvalitet och kvantitet. Det kan minska möjligheten till upptag av dagvatten i växtlighet, vilket i sin tur kan innebära att dagvattnet medför större belastning på ledningsnätet, sjöar och vattendrag.

För att klara av ökade mängder nederbörd i framtiden kan det finnas behov att avsätta markreserver för fördröjning av dagvatten. Vid förtätning är det viktigt att i ett tidigt skede utreda vilka platser som är strategiskt viktiga att spara och utveckla utifrån omhändertagande av dagvatten och att säkerställa att dagvattensystemen inte är underdimensionerade. För nya utvecklingsområden ska vid behov en dagvattenutredning tas fram för att utreda möjligheten för att utjämna, rena och avleda dagvatten samt säkerställa att omgivande områden inte påverkas negativt. Kommunen ska upprätta en dagvattenpolicy för att tydligt redovisa vilken beslutad inriktning som gäller avseende dagvattenhantering.

Trafik och kollektivtrafik

För att minska klimatpåverkan från transportsektorn finns flera faktorer som faller på regional och kommunal nivå. Ofta krävs effektivare transportlösningar och väsentligt fler resor med kollektivtrafik, vid sidan om övergång till fordon som drivs med förnyelsebara bränslen.

Den bebyggelseutveckling som föreslås i översiktsplanen är inriktad på förtätning eller nybyggnad i anslutning till befintliga vägar och orter, främst väg 27, 120 och 122, vilket underlättar underlaget för kollektivtrafiken. Orterna inom kommunen bedöms ha förutsättningar för att kunna utvecklas väl för en effektiv och utvecklad kollektivtrafik. För områden utanför tätorter och samlad bebyggelse bedöms huvuddelen av persontransporter ändå främst ske med bil, vilket ger en klimatpåverkan.

I översiktsplanen anges att kommunen skall främja goda kommunikationsmöjligheter och genomföra aktiva insatser för att uppnå en god infrastruktur för hållbara transporter samt fokusera på gång- och cykelvägar. Trafiksäkerheten ska särskilt prioriteras för utsatta trafikantgrupper. Detta bedöms som positivt ur ett socialt och

miljömässigt perspektiv.

Fossilfri energi samt eldistribution

Genom att kommunen anger att de vill främja en användning och produktion av fossilfri energi, bidrar översiktsplanen till att minska utsläpp av växthusgaser i atmosfären. Kommunen vill även främja en fortsatt utbyggnad av fjärrvärme, vilket bedöms positivt för miljön.

I översiktsplanen pekas ett antal områden ut för vindkraft. Dessa områden utgår från den vindkraftsplan som kommunen tog fram år 2011. Vindkraftsplanen behöver dock ses över och uppdateras.

IT-infrastruktur

Att kommunen verkar för en utveckling av bredbandsinfrastruktur skapar möjlighet för människor att arbeta hemma på distans. På så sätt kan antalet arbetsresor minska och näringslivet kan i större utsträckning utvecklas. Det bedöms ha en positiv inverkan på miljön. Arbetet med utbyggnad av bredband ger även positiva ekonomiska effekter då det är av stor betydelse för att locka företagare, turister och nya invånare till kommunen.

Vägar

Översiktsplanen anger att kommunen skall verka för ett väl utvecklat nätverk av gång- och cykelvägar. Prioriteringar avses göras inom tätbebyggt område och säkra skolvägar ska särskilt främjas. Detta förbättrar trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter samt minskar antalet resor med bil. En utveckling av gång- och cykelvägnätet kommer dock att ge upphov till kostnader.

Trafikverket är ansvarig för att de planerade satsningarna på det allmänna väg- och järnvägsnätet blir genomförda. För kommunens del får stora infrastrukturprojekt till följd att om- och nybyggnader kan behöva göras på det kommunala vägnätet, vilket innebär ekonomiska åtaganden.

Kommunens arbete med utbyggnad av bredband ger positiva ekonomiska effekter då det är av stor betydelse för att locka företagare, turister och nya invånare till kommunen.

Samlad bedömning

Bedömningen är att en tillfredställande vatten- och avloppshantering för planerad bebyggelse kan anordnas, dock kan det saknas kapacitet på vissa platser. Dagvattnet bör förbättras och fortlöpande kompletteras med anläggningar för rening och utjämning av dagvatten i befintliga områden.

Översiktsplanen bedöms främja goda kommunikationsmöjligheter genom att utvecklingsområden för boende och verksamheter anläggs i anslutning till goda kommunikationer. Att kommunen verkar för en utveckling av bredbandsinfrastruktur möjliggör även för människor att arbeta hemma på distans och antalet aretsresor kan minska. Kommunen vill även främja en fortsatt utbyggnad av fjärrvärme, vilket bedöms positivt för miljön.

Totalt sett bedöms översiktsplanen medföra inga eller obetydliga negativa konsekvenser för fokusområdet Infrastruktur. Översiktsplanens inriktning gällande infrastruktur kan medföra positiva konsekvenser för miljön.

I nollalternativet saknas riktlinjer för bebyggelseutvecklingen. Bebyggelsen riskerar att bli mer utspridd och tillgängligheten till service och arbetsplatser försämras. Möjligheten att resa hållbart försämras. Det ställer krav på betydligt större investeringar i vägnätet och VA-nätet.

Ett levande förenings- och kulturliv

Genom att erbjuda ett brett utbud av aktiviteter kan kommunen tillfredställa flera olika intressen, åldrar och behov. Det skapar förutsättningar för fler möten mellan människor, en ökad integration och inte minst en friskare befolkning.

Genom att etablera anläggningar i strategiska lägen, intill kollektivtrafik, gång- och cykelväg, kan målpunkter tillgängliggöras och antalet hållbara resor öka.

Möjligheten att samutnyttja lokaler kan medföra positiva ekonomiska konsekvenser. Flexibla lokaler kan även skapa större möjlighet för kommunen att möta framtidens skiftande behov inom kultur och fritid.

Samlad bedömning

Översiktsplanen belyser vikten av god tillgänglighet till kultur- och fritidsaktiviteter samt flexibla lokaler vilket

bedöms medverka till positiva konsekvenser för fokusområdet Ett levande förenings- och kulturliv.

I nollalternativet saknas riktlinjer för bebyggelseutvecklingen. Bebyggelsen riskerar att bli mer utspridd och tillgängligheten till fritidsaktiviteter försämras. Det bedöms framförallt påverka barn och unga negativt.

Rika upplevelser

I översiktsplanen finns visioner som direkt eller indirekt är kopplade till rekreation och friluftsliv. Bland annat fokus på gång- och cykelvägar, starka destinationer etc. Sett ur ett internationellt perspektiv tillhör Tingsryds kommun ett attraktivt geografiskt område med genuina värden. Inom besöksnäringen finns en tillväxtpotential som kan stärkas i samarbete med lokala företag och nyetableringar. Genom att fortsätta att utveckla och värna om natur- och friluftsområden skapas en ytterligare dragningskraft till kommunen.

Kommunens stora attraktivitet ligger bland annat i tysta och opåverkade områden. Översiktsplanen anger att de opåverkade områdena skall skyddas mot åtgärder som kan ha en negativ inverkan på områdenas karaktär. Detta bedöms som positivt, och är ett led i att arbeta mot de rika upplevelserna i kommunen. De områden som har identifierats som opåverkade behöver dock ses över och för att säkerställa att förutsättningarna är desamma.

Konsekvenserna av planen när det gäller ianspråktagande av mark för bostäder eller bebyggelse bedöms generellt som begränsade. Ofta handlar det om förtätning, och den mark som tas i anspråk består av skogsmark. Konsekvenserna bedöms generellt som positiva då exploateringen ofta innebär ett ökat underlag för kultur- och friluftaktiviteter.

Föreslagna utvecklingsområden berör inga riksintresseområden för friluftsliv, eller andra områden med värden för rekreation. I översiktsplanen värnas områden för friluftsliv genom det generella ställningstagandet att vid planläggning och bygglovsärenden skall hänsyn tas till områden som är definierade som riksintressen. Detta bedöms som positivt, och säkerställer bevarande av områden med höga värden.

LIS-områden med inriktning på rörligt friluftsliv anges även i kommunens antagna LIS-plan och redovisas i översiktsplanen.

Samlad bedömning

Översiktsplanen belyser vikten av god tillgänglighet till olika besöksmål, starka destinationer etc. och tar hänsyn till natur- och kulturvärden samt påverkade områden. Det bedöms medföra att positiva konsekvenser uppstår för fokusområdet Rika upplevelser.

I nollalternativet styrs utbyggnaden i större utsträckning av kommersiella utgångspunkter vilket kan ha en negativ inverkan på natur- och kulturmiljön.

Värna om natur- och kulturvärden

Exploatering ska enligt översiktsplanens föreslagna riktlinjer i första hand ske i anslutning till samlad bebyggelse, men ny bebyggelse kommer oundvikligen att ta naturmark i anspråk. I samband med att mark tas i anspråk vid exploatering uppstår ofta konflikter med naturmiljön. Antingen direkta där naturmiljöer försvinner eller att exploatering sker i närheten och får en indirekt påverkan då förutsättningarna för naturmiljön förändras. De negativa konsekvensernas omfattning på de olika platserna beror till stor del på hur bebyggelsen utformas, vilken hänsyn som tas till de ekologiska värdena och funktioner, samt i vilken mån kompensatoriska åtgärder genomförs. Naturvärdena bör om möjligt bevaras och integreras i bebyggelsemiljön. Innehållet i kommande detaljplaner blir avgörande för påverkan på naturmiljön.

I samband med en exploatering kan det bli konflikter mellan att bevara de utpekade kulturhistoriska områdena och behovet av ny bebyggelse. Ibland måste bevarandet vägas mot behovet av fler bostäder, bättre service med mera. I översiktsplanen anges målet att kulturhistoriskt värdefulla miljöer ska beaktas vid planläggning och byggnation. Ett positivt ställningstagande. Konsekvensernas omfattning beror till stor del på hur bebyggelsen utformas och vilken hänsyn som tas i detaljplaneringen. Planbestämmelser som anger färgsättning, tak etc.

kan föras in i detaljplanerna för att i detalj kunna styra utformningen av området. Därmed kan negativ påverkan undvikas.

Föreslagna utvecklingsområden berör inte nationalpark, natura 2000, biotopskyddade områden, naturreservat, kulturresevat, Ramsar-områden, torvtäkt eller grustäkt. Hänsyn bedöms ha tagits till värdeområdena vid utpekandet av utvecklingsområdena. Utpekade utvecklingsområden går i linje med översiktsplanens mål och visioner att beakta skyddade och påverkade områden.

En del av de föreslagna utvecklingsområdena medför intrång i dokumenterade, bevarandevärda områden som till exempel Naturvårdsprogrammet och Våtmarksinventeringen. I samband med detaljplanläggning bör hänsyn tas till dessa samt deras bevarandevärden.

Åsnenområdet

Några av de föreslagna utvecklingsområdena medför intrång i Åsnenområdet. Vid en exploatering i direkt anslutning eller inom Åsnenområdet bör stor varsamhet beaktas. Dels vad gäller vilken typ av bostäder som avses uppföras, dels dess inriktning samt utformning. Även utformningen av infrastruktur bör beaktas. Vid en exploatering i anslutning till Åsnenområdet kan olika åtgärder bli aktuella för att minska eller helt eliminera påverkan på miljön. Det kan exempelvis handla om insatser för hantering av dagvatten eller funktionella buffertzoner mellan skyddade naturområden och exploaterad mark. Hänsyn och åtgärder bör särskilt studeras i samband med detaljplanläggning. Bedömningen är att en exploatering i anslutning och inom Åsnenområdet kan vara möjlig om hänsyn tas till naturområdets värden i ett mycket tidigt skede. En utredning kan exempelvis utföras innan detaljplanläggning för att särskilt utvärdera var en byggnation kan vara möjlig och göra minst påverkan.

Kulturmiljö

Översiktsplaneförslaget berör riksintresseområde för kulturmiljö, Jät. Området ingår även i Kulturmiljöprogrammet. Ny bebyggelse kan komma och påverka området och negativa konsekvenser kan uppstå. Det är viktigt att stor hänsyn tas till värdena inom området, och att byggnationen inte strider mot de kulturhistoriska värdena. Påverkan på Jät bör särskilt studeras i kommande detaljplaner. För att inte negativa konsekvenser skall uppstå på området bör ny bebyggelse anpassas och underordnas dagens bebyggelsestruktur där särskilt herrgårdslandskapets byggnadslösa odlingsvidder respekteras. Det är också angeläget att landskapet kring brukningscentrat fortsätter att brukas genom jordbruks- och betesdrift.

Ett av utvecklingsområdena för bostäder i Linneryd berör området Rolsmo, som är medtaget i Kulturmiljöprogrammet. Bebyggelsestrukturen i Rolsmo har fortfarande mycket gamla drag. Det är därför viktigt att ny bebyggelse anpassas till denna och att den sammanhållna karaktären bibehålls. Det är också viktigt att nya hus anpassas till den lokala byggnadstraditionen och att de äldre byggnaderna vårdas så att de kulturhistoriska värdena bevaras. Detta gäller även marknadsplatsens bodar. Det bör betraktas som positivt att den lokala marknadsplatsen fortsätter att användas för sina ursprungliga ändamål.

Fornlämningar

Översiktsplaneförslaget berör ett antal fornlämningar och fornlämningsområden. Negativa konsekvenser bedöms kunna uppstå om fornlämningar tas bort i samband med utbyggnaden, dessutom kan exploateringen påverka tidigare okända fornlämningar vilket också bedöms kunna medföra negativa konsekvenser. I samband med detaljplanläggning bör hänsyn tas till lämningarna i så stor utsträckning som möjligt. Det kan bli aktuellt att utföra arkeologiska undersökningar. Fornlämningar med höga värden kan bevaras genom skyddsföreskrifter i kommande detaljplaner.

Strandskydd

Strandskyddet ska slå vakt om allmänhetens tillgång till stränderna samt värna det växt- och djurliv som är beroende av vattenmiljöer. Dispens från strandskydd får endast lämnas om det finns särskilda skäl. En del av

föreslagna utvecklingsområden ligger inom område som omfattas av strandskyddsbestämmelserna. Dock kan strandskyddet vara upphävt idag, men återinträder vid detaljplanläggning varmed en ansökan om upphävande av strandskydd behöver sökas.

Rödlistade arter

Föreslagen exploatering kan komma att påverka sällsynta arter för både växt- och djurliv. För att undvika att konflikter uppstår bör man vid exploateringen undersöka om någon rödlistad art berörs. Det kan även finnas andra arter, underarter eller varieteter som kräver hänsyn lokalt. Rödlistade arter behöver inte betyda något hinder för en exploatering, om exploateringen görs på ett varsamt sätt med hänsyn till de arter som finns inom området

Jaktområden

Vid etableringar utanför tätorterna kan skogs-, jordbruksmark eller andra naturresurser behöva tas i anspråk för att förverkliga planen. Mark som tas i anspråk kan även komma att påverka jaktvårdsområden och jakträtter. I förhållande till kommunens markresurser i övrigt och med tanke på att utbyggnadsförslagen i de mindre tätorterna på landsbygden är förhållandevis småskaliga bedöms konsekvenserna som små för marktillgången och hushållningen med naturresurser inom kommunen.

Samlad bedömning

Totalt sett bedöms planförslaget medföra små negativa konsekvenser för natur- och kulturvärden om hänsyn tas i samband med detaljplanläggning.

Kommunen har påbörjat ett gestaltungsprogram som ska användas som utgångspunkt och vara vägledande i planeringen. Översiktsplanen tillsammans med detta program bedöms ge riktlinjer gällande förhållningssätt

till de kulturhistoriska dragen, landskapets historia samt naturmiljövärden. I vissa fall kan även planförslaget bidra med positiva konsekvenser, som till exempel för friluftsliv och rekreation.

I nollalternativet bedöms bebyggelseutvecklingen i större utsträckning styras av kommersiella utgångspunkter vilket kan innebära att ambitionen för bevarande och utveckling av kommunens kultur- och naturmiljöer blir lägre jämförelse med översiktsplaneförslaget.

Vatten

Kommunens målsättning är att sjöar, vattendrag och grundvatten ska uppnå den kvalitetsnivå som gäller enligt beslutade miljökvalitetsnormer (MKN). Kommunen avser verka för att statusen i sjöar och vattendrag inte försämras och om möjligt förbättras. För att klara denna inriktning måste etableringar i vattennära lägen klara högt ställda krav på avlopps-, dricksvatten- och dagvattenhantering. I det arbetet är ett samarbete med andra kommuner inom berörda avrinningsområden nödvändigt. Med utgångspunkt i Vattenmyndighetens statusklassning kan det finnas behov av att ta fram ett planeringsunderlag som identifierar de tillrinningsområden i kommunen som är extra känsliga för påverkan. Ett sådant underlag kan med fördel innehålla åtgärdsförslag/riktlinjer för hur den fysiska planeringen kan bidra till att förbättra vattenförekomsternas status. Arbetet med att ställa krav på enskilda avloppsanläggningar samt att ta fram en VA-plan är konkreta åtgärder som bidrar till att statusen på vatten på sikt förbättras.

Samlad bedömning

Totalt sett bedöms de negativa konsekvenserna för fokusområdet Vatten som inga eller obetydliga. De ställningstaganden som är gjorda inom översiktsplaneförslagets ramar visar på att föreslagen exploatering inte motverkar MKN för vatten och vattenkvalitet, utan kan i stället medverka till att det kommer till stånd åtgärder som kan förbättra statusen för vattenförekomsterna inom kommunen.

Nollalternativet bedöms påverka fokusområdet Vatten något mer än planförslaget genom att det är svårare i nollalternativet att styra samhällsbyggandet. Skillnaden bedöms dock som försumbar.

Förebygga risker och hot

Farligt gods

Ett flertal vägar inom kommunen är utpekade som farligt godsleder. Vid en exploatering i anslutning till vägarna

måste skyddszoner uppföras mellan exploateringen och vägarna så att inte negativa konsekvenser uppstår vid händelse av en olycka med farligt gods. Faktorer som skall beaktas vid bestämning av skyddszon är exempelvis vilken transportvolym som fraktas på vägen, typ av gods, vegetation och topografi. Utöver detta bör en riskanalys genomföras.

I översiktsplaneförslaget föreslås ett antal utvecklingsområden för både bostäder och industri i anslutning till de större vägstråken. Skyddsavstånd till farligt-godsled ska beaktas i kommande planeringsarbete för att undvika negativa konsekvenser.

Klimatförändringar

I översiktsplanen anges att vid planläggning i områden som riskerar att översvämmas ska närmre utredningar göras och om det är möjligt bör byggnation undvikas. Vid byggnation ska krav ställas på byggnadernas lokalisering och utformning för att minimera eventuella konsekvenser. De utvecklingsområden som föreslås i Ryd och Linneryd ligger i anslutning till områden där det föreligger risk för översvämning. Detta bör beaktas i samband med detaljplanläggning.

Översvämningar kan även bidra med konsekvenser för vår infrastruktur. För att minimera eventuella konsekvenser bör kommunen se över vägnätet, dels dess bärighet men även lågpunkter som riskerar att översvämmas. För att klara av ökade mängder nederbörd i framtiden kan det finnas behov av att avsätta markreserver för fördröjning av dagvatten. Vid exploatering är det viktigt att i ett tidigt skede utreda vilka platser som är strategiskt viktiga att spara och utveckla utifrån omhändertagande av dagvatten och att säkerställa att dagvattensystemen inte är underdimensionerade.

Översiktsplanen belyser även åtgärder som behöver vidtas för att minimera konsekvenserna av eventuella värmeböljor. Områden som är särskilt känsliga för skogsbränder behöver identifieras och förebyggande åtgärder kan behöva vidtas. Skolgårdar och grönområden måste vara anpassade för ett varmare klimat och erbjuda plats för svalka och återhämtning.

Buller mer mera

Buller är inte ett stort problem för Tingsryds kommun. Det finns många tysta och opåverkade områden som inte är berörda av buller från trafik eller störande verksamheter. För vissa tätorter kan dock trafiken periodvis ge upphov till vissa bullerstörningar.

Ny bebyggelse bör förläggas så att den uppfyller gällande riktvärden för buller, alternativt kan krav ställas på byggnadernas utformning. Vid behov ska bullerberäkningar eller mätningar göras vid planläggning. Bullermätningar görs även i samband med klagomål. Om riktvärdena för buller överstigs för befintlig bebyggelse kan bullret minimeras genom särskilda åtgärder.

I översiktsplanen ges förslag på nya verksamhetsområden. Beroende på vilken verksamhet som etableras så kan det uppstå olika konsekvenser som tex. bullerpåverkan, utsläpp av föroreningar och ökade tunga transporter. Åtgärder kan dock göras. Även i detaljplanen kan behovet av skyddsåtgärder anges.

Djurhållning

Konflikter kan uppstå mellan djurhållning och befintlig bebyggelse. Ofta kan riskerna för störningar minskas med konkreta åtgärder på platsen, till exempel ljuddämpning, förbättrad gödselhantering och alternativa placeringar av hagar. De vanligaste störningarna är lukt, flugor, allergener, damm och höga ljud från djuranläggningar. Om skyddsavstånd beaktas i samband med detaljplanläggning och bygglovsgivning bör inga nämnvärda negativa konsekvenser uppstå.

Förorenade områden

Om en exploatering i anslutning till något av de av Länsstyrelsen inventerade potentiellt förorenade områdena blir aktuell bör en undersökning enligt MIFO Fas 1 genomföras. Om objektet tilldelas en hög riskklass kan det bli aktuellt med ytterligare undersökningar och utredningar. Beroende på resultaten från dessa fattar man beslut om objektet behöver saneras eller efterbehandlas. Det är viktigt att kommunen är tydlig och konsekvent med att styra nybyggnation enligt översiktsplanen så att

utbyggnaden verkligen sker så som önskat, även om den sker på förorenade områden.

Strålning

Befintliga elkraftledningar kan medföra risker dels genom nedfallande ledningar och dels genom de elektromagnetiska fält som uppstår kring kraftledningarna. Magnetfältens storlek påverkas av ledningens konstruktion och strömstyrkan som passerar genom ledningarna. Ellagstiftningen liksom miljöbalkens regler om försiktighet är tillämpliga på elektromagnetisk exponering. Det innebär att risker för människors hälsa skall undvikas så långt som det kan anses vara ekonomiskt rimligt. Kraftledningar kan påverka den omedelbara omgivningen med buller och elektromagnetisk strålning. Försiktighetsprincipen bör beaktas vid planering av byggnader inom 50 meter från högspänningsledning.

Samlad bedömning

Sammantaget bedöms översiktsplanen innebära att det finns risk för negativ påverkan för människors hälsa, främst till följd av nya verksamhetsetableringar och en ökad trafik som i sin tur kan medföra störningar i form av buller. Med tanke på att verksamheterna ska etableras i strategiska lägen och utredningar och eventuella åtgärder genomförs i senare planeringsskeden minimeras de negativa konsekvenserna.

I nollalternativet bedöms det inte finnas några riktlinjer för bebyggelseutvecklingen vilket kan medföra att verksamhetsutbyggnaden kommer i konflikt med tätorternas utveckling. Bullriga och trafikerade miljöer kan ha negativ inverkan på människors hälsa och livsmiljö samt medföra att tätorterna upplevs mindre attraktiva. I nollalternativet finns inte heller några riktlinjer för hur man ska arbeta med att minimera konsekvenserna av eventuella översvämningar och värmeböljor.

4. Miljökvalitetsmål

Riksdagen har antagit 16 nationella miljökvalitetsmål. Målen beskriver de egenskaper som vår natur- och kulturmiljö måste ha för att samhällsutvecklingen ska vara ekologiskt hållbar. Tingsryds kommun arbetar med de nationella miljökvalitetsmål som är relevanta för kommunen, Hav i balans samt levande kust och skärgård och Storslagen fjällmiljö är inte aktuella i Tingsryd, eftersom dessa naturtyper saknas.

Kommunen antog år 2005 ett Miljöprogram som utgår från de 16 nationella miljökvalitetsmålen och de regionala miljömålen för Kronobergs län. Programmet är under revidering.

Av riksdagen beslutade miljömål:

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Nedan redovisas en bedömning av översiktsplanens påverkan på miljökvalitetsmålen. Miljömål nummer 10 samt 14 berörs inte, och bedöms därför ej.

1. Begränsad klimatpåverkan

I Tingsryds kommun är bilberoendet stort och därmed användningen av fossila bränslen. Genom planerade transporter, alternativa drivmedel, utbyggda cykelvägar och en satsning på kollektivtrafiken kan utsläppen minskas. Föreslagna utvecklingsområden kommer att generera mer biltrafik och leda till ökade utsläpp, men genom att exploateringen är lokaliserad i anslutning till samlad bebyggelse och större vägstråk motverkas spridd bebyggelse som ökar transportbehoven vilket i sin tur leder till att energilösningarna riskerar att bli mindre effektiva. Genom en utveckling av de mindre orterna medför detta ett ökat underlag för kollektivtrafik i orterna. Kommunen skall verka för att ta del av kommande infra-

struktursatsningar med målet att underlätta för invånarna att resa med kollektivtrafik. Översiktsplanen förordar även att kommunen skall utveckla gång- och cykelvägar, vilket ökar möjligheterna för människorna att ta cykeln istället för bilen. Detta ger även en positiv hälsoeffekt. Utbyggnaden av bredband på landsbygden kan innebära att möjligheten att arbeta hemifrån ökar vilket i sin tur genererar färre resor. Översiktsplanen bedöms medverka till att miljömålet uppfylls.

I ett långsiktigt perspektiv leder nollalternativet till minskade möjligheter för kommunen att styra samhällsbyggandet. Detta kan medverka till att bostäder och service placeras längre bort från tätorten varpå trafik- och klimatbelastningen ökar och målet motverkas.

Förslag på åtgärder

- Elladdningsstolpar ska placeras i strategiska lägen för att underlätta laddning av elbil.
- Kommunen kan öka andelen gröna upphandlingar.
- Utveckla gång- och cykelvägnätet i kommunen.

2. Frisk luft

En viss ökning av trafikmängden förväntas till och från föreslagna bebyggelseområden men inte i sådan omfattning som föranleder hälsovärdliga halter av luftföroreningar.

Satsningen på gång- och cykelvägar samt stärkandet av kollektivtrafikstråk är positivt för miljömålet. I översiktsplanen föreslås områden för vindkraft, vilket är positivt. Översiktsplanen bedöms medverka till att miljömålet uppfylls.

I ett långsiktigt perspektiv leder nollalternativet till minskade möjligheter för kommunen att styra samhällsbyggandet. Detta kan medverka till att bostäder och service placeras längre bort från tätorten varpå trafik- och klimatbelastningen ökar och målet motverkas.

Förslag på åtgärder

- Vid planläggning ingår att utreda om planen medför att gällande miljökvalitetsnormer (MKN) inte överskrids. Nya verksamheter som leder till att normerna överskrids får inte etableras. Om MKN motverkas kan åtgärder behöva uppföras som kan minska eller eliminera de negativa konsekvenserna.
- Kommunen kan fortsätta att medverka i samverkansprojekt kring luftövervakning.
- Kommunen ska försöka motivera medborgarna till att följa de lokala föreskrifterna för vedeldning. Vid bygglov kan kommunen ställa krav på att den tillkommande bebyggelsen har extra god isolering och att fastbränslepannorna skall vara miljöcertifierade.

3. Bara naturlig försurning

Försurande utsläpp härrör från transporter, energianläggningar, industri och jordbruk. En ökad befolkning medför att andelen trafik ökar inom kommunen. En ökad

trafikmängd genererar lokalt högre utsläpp av kväve- och svaveloxid som försurar sjöar och vattendrag. En stor del av allt försurande nedfall i Sverige har dock förts hit med vindarna från bl a Centraleuropa och Storbritannien.

Översiktsplanen motverkar till viss del miljömålet, men då utvecklingsområdena ligger i anslutning till kollektivtrafikstråk, gång- och cykelväg samt möjligheter finns för etablering av vindkraft bedöms konsekvenserna vara acceptabla.

I nollalternativet skulle den kommunala planeringen få svårt att samordna bebyggelseutvecklingen med en samtidig kollektivtrafikutbyggnad. Den bostadsbebyggelse som tillkommer koncentreras inte i lika hög grad till tätorterna och till goda kollektivtrafiklägen. Förutsättningarna för att skapa ett hållbart resande i Tingsryd skulle därmed inte fullt ut kunna tas tillvara.

Förslag på åtgärder

- Se föreslagna åtgärder under rubriken Begränsad klimatpåverkan (Sidan 18).

4. Giftfri miljö

I kommunen finns pågående verksamheter som är miljöfarliga. Generellt ökar reningsgraden i industrier och andra verksamheter i och med att bästa teknik skall

användas. Dock släpps nya ämnen kontinuerligt ut på marknaden, ämnen som kan vara miljöskadliga. Genom att nya bostäder och verksamhetsområden föreslås, ökar andelen hårdgjord yta i kommunen. Dagvattenfrågan är en viktig fråga för att vattnet inte skall gå direkt till känsliga miljöer, till exempel vattendrag utan någon som helst naturlig rening. En osäkerhet råder om hur miljögifter och dess rörlighet påverkas av kommande klimatförändringar och dess sekundära effekter.

Översiktsplanen bedöms medverka till att miljömålet uppfylls då frågorna kring förorenade områden och dagvattenhantering är prioriterade i den kommunala verksamheten. I nollalternativet kommer troligen eventuella saneringar ta längre tid eller inte bli gjorda.

Förslag på åtgärder

- Vid planering och byggnation i områden som misstänks vara förorenade ska närmare undersökningar utföras. Vid behov kan sanering bli aktuellt.
- Dagvattensystemet bör ses över för att undvika

spridning av föroreningarna till recipienterna.

- Dagvattenfrågan ska särskilt belysas i samband med planläggning och byggnation av verksamheter.

5. Skyddande ozonskikt

Ozonnedbrytande ämnen är svåra att minska genom fysisk planering, eftersom det handlar om hantering av köldmedier, klorerade lösningsmedel och liknande

ämnen. Varken nollalternativet eller översiktsplaneförslaget bedöms påverka miljömålet.

6. Säker strålmiljö

Vid detaljplanering av föreslagen bebyggelse i normalrisk- och högriskområden krävs att hänsyn tas till radonhalten.

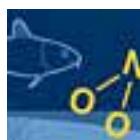
Sådan hänsyn kan exempelvis tas i form av bestämmelser i detaljplanen om radonskyddad eller radonsäker grundläggning för att säkerställa att radonhalten i byggnader inte överstiger gällande riktvärden.

Lämpligt skyddsavstånd ska även vidtas vid exploatering i anslutning till transformatorstationer och ledningsstråk, för att minimera eventuella negativa effekter på människors hälsa.

Översiktsplanen eller nollalternativet påverkar inte i någon nämnvärd mån miljömålet.

Förslag på åtgärder

- I samband med planläggning eller exploatering kan radonmätning genomföras. Vid förhöjda radonhalter ska radonsäkert byggande tillämpas.
- Försiktighetsprincipen ska tillämpas vid byggnation i anslutning till elanläggningar eller större kraftledningar.

7. Ingen övergödning

Sjölandskapet i Tingsryd är näringsrikt och sjöarna har uppmärksamats för sina stora biologiska och landskapsmässiga värden. De flesta vatten har god kvalitet

när det gäller det ekologiska och kemiska tillståndet. Det finns dock risker för att övergödning kan bidra till att vissa av sjöarna inte uppnår godkänd status år 2021.

Kommunens målsättning är att sjöar, vattendrag och grundvatten ska uppnå den kvalitetsnivå som gäller enligt beslutade MKN. För en minskad övergödning skulle åtgärder behövas främst inom avloppshantering och jordbruket. Placering av ny bebyggelse har betydelse för i vilken omfattning som befintlig och tillkommande bebyggelse kan anslutas till en effektivare avloppshantering med minskad övergödning som följd.

Om bebyggelseutvecklingen överensstämmer med översiktsplanens intentioner bedöms det medverka till att miljömålet uppfylls. I ett långsiktigt perspektiv leder nollalternativet till minskade möjligheter för kommunen att styra samhällsbyggandet. Detta kan medföra att ny enstaka bebyggelse uppförs på platser där det inte finns möjlighet att ansluta till kommunens VA-nät. Detta skulle kunna innebära en ytterligare påfrestning från utsläpp av övergödande ämnen till vattendrag och sjöar.

Förslag på åtgärder

- Kommunen ska ta fram en VA-plan där anläggningarnas kapacitet ses över och lämpliga strategier för renovering, förnyelse och fortsatt utbyggnad redovisas. En dagvattenpolicy med riktlinjer för den fysiska planeringen ska tas fram inom ramarna för VA-planen.
- För att möjliggöra en lokal dagvattenhantering kan kommunen ställa krav på hur stor andel hårdgjord yta det får vara i detaljplan. För att säkerställa en god funktion i kommunens dagvattensystem är det viktigt att avsätta resurser för kontinuerlig skötsel.
- Där det saknas kommunalt VA kan kommunen arbeta med att tillse att samtliga enskilda avloppsanläggningar uppfyller Naturvårdsverkets krav på rening.

8. Levande sjöar och vattendrag

Se bedömning under rubriken vatten (Sidan 16).

Förslag på åtgärder

- Ta hänsyn till naturvårdsintressen vid hantering av sjöar och vattendrag.
- I samverkan med berörda kommuner och instanser driva ett långsiktigt arbete med vattenfrågorna.
- Ta hänsyn till risk för ökade vattenflöden vid nybyggnation av bostäder och verksamheter.
- Främja naturliga vandringsvägar för fisk och bottenlevande djur.
- Minska utbredningen av invasiva arter, exempelvis Sjögull.

9. Grundvatten av god kvalitet

Översiktsplaneförslaget medför att andelen kommuninnevånare kommer att öka och därmed ökar belastningen på vattenförsörjningssystemet. Tillgången

till dricksvatten bedöms täcka vattenbehovet till följd av full utbyggnad av de utvecklingsområden som föreslås i

översiktsplanen, men alternativa dricksvattentäkter behöver utredas ytterligare.

Kommunens målsättning är att sjöar, vattendrag och grundvatten ska uppnå den kvalitetsnivå som gäller enligt beslutade miljö kvalitetsnormer. Detta bedöms vara positivt för vattenmiljön. För att klara denna inriktning måste etableringar i vattennära lägen klara högt ställda krav på avlopps-, dricksvatten- och dagvattenhantering.

Översiktsplaneförslaget eller nollalternativet bedöms inte motverka miljömålet.

Förslag på åtgärder

- Se förslag på åtgärder under rubriken Ingen övergödning (Sidan 20).

11. Myllrande våtmarker

I översiktsplanen anges att andelen våtmarker har minskat genom utdikning och sjösänkningar. Kommunen avser att bryta denna negativa utveckling. Översiktsplaneförslaget bedöms medverka till att miljömålet uppfylls.

Nollalternativet bedöms påverka miljömålet något mer än planförslaget genom att det är svårare i nollalternativet att styra samhällsbyggandet. Detta kan medföra att mera våtmarker tas i anspråk än vid översiktsplaneförslaget. Skillnaden bedöms dock som försumbar.

Förslag på åtgärder

- Vid utbyggnad och ökad areal hårdgjorda ytor ska kommunen, så långt som möjligt, åstadkomma en fördröjning av dagvattnet innan utsläpp till recipienten. Syftet med fördröjningen är bland annat att minska näringsläckage och sedimentation av tungmetaller.

12. Levande skogar

I kommunen finns en stor andel skog. Intrånget i värdefull skog bedöms vara begränsat. Utbyggnad av områden för verksamheter och bostadsändamål avses ske i anslutning till samlad bebyggelse eller i anslutning till tätorterna.

Översiktsplaneförslaget bedöms inte motverka miljömålet. Nollalternativet bedöms påverka miljömålet något mer än planförslaget eftersom det skulle vara svårare att styra samhällsbyggandet. Detta kan medföra att mer skogsmark tas i anspråk än vid översiktsplaneförslaget. Skillnaden bedöms dock som försumbar.

Förslag på åtgärder

- Vid planläggning ska vid behov naturvårdensinven-

tering genomföras. Naturvärden bör i den mån det är möjligt bevaras. Om marken skall tas i anspråk kan marken kompenseras genom att likvärdig area anläggs, säkerställs eller utvecklas på annat ställe.

13. Ett rikt odlingslandskap

Jordbruksnäringen i Tingsryds kommun har sedan 1950-talet minskat kraftigt, främst på grund av strukturrationalisering som medför färre och större jordbruksföretag.

Kommunen har som ambition att undvika byggnation på produktiv jordbruksmark. Utbyggnad av områden för verksamheter och bostadsändamål avses främst ske i anslutning till samlad bebyggelse eller i anslutning till tätorterna.

Översiktsplaneförslaget bedöms inte motverka miljömålet. Samma bedömning görs för nollalternativet.

Förslag på åtgärder

- Den jordbruksmark som föreslås tas i anspråk bör inventeras och bedömas inför vidare planering. Resultatet av analysen bör beaktas och vägas in i detaljplaneringen och vid beslut om bygglov.

15. God bebyggd miljö

Planförslagets strategier och riktlinjer åsyftar att skapa goda bebyggda miljöer med tillgång till kollektivtrafik, service, gång- och cykelvägar. Samlad bebyggelse samt orterna skall förtätas för att skapa ytterligare underlag för exempelvis skola, kommunal VA-försörjning etc.

Planens inriktning är att som helhet skapa en långsiktigt hållbar och god bebyggelsemiljö, vilket ger förutsättningar för en god boendemiljö och därigenom medverkar till uppfyllelse av miljömålet. Miljömålet bedöms dock till viss del motverkas genom ökad trafikalstring och viss negativ påverkan på natur- och kulturmiljövärden.

Nollalternativet bedöms medföra minskade möjligheter till att skapa en livskraftig livsmiljö och ett varierat utbud av boenden i olika lägen. Bebyggelse lokaliseras utanför kollektivtrafikstråken. Det kan bli svårt för kommunen att skapa en attraktiv boendemiljö utan styrning, vilket kan innebära att invånare flyttar till andra kommuner.

Förslag på åtgärder

- Ta hänsyn till och integrera natur- och kulturvärden i bebyggelsemiljön.
- Vid planläggning ska eventuell bullerpåverkan utredas och lämpliga åtgärder vidtas. Vid behov eller

klagomål ska bullermätningar göras.

- Säkerställa att utomhusmiljöerna vid förskolor och skolor stimulerar inlärning och kreativitet samt att det finns utrymme för återhämtning och svalka.

16. Ett rikt växt- och djurliv

Exploatering ska enligt översiktsplanen i första hand ske i anslutning till samlad bebyggelse och tätorterna, men ny bebyggelse kommer oundvikligen att ta natur-

mark i anspråk. I samband med att mark tas i anspråk vid exploatering uppstår ofta konflikter med djur- och växtliv. Konsekvensernas omfattning på de olika platserna beror till stor del på hur bebyggelsen utformas, vilken hänsyn som tas till ekologiska värden och funktioner samt i vilken mån kompensatoriska åtgärder genomförs. Innehållet i kommande detaljplaner blir direkt avgörande för vilken påverkan på naturmiljön det blir. Konsekvenserna för dessa områden är svåra att bedöma eftersom detaljutformningen i dagsläget är oklar. En stor del av mark som tas i anspråk för bebyggelse utgörs dock av komplettering av befintlig bebyggelse i tätort eller skogs/odlingsmark, vilket gör att de negativa konsekvenserna bedöms som begränsade.

Målet motverkas genom att delar av naturmiljöer med ekologiska värden tas i anspråk. Planens negativa påverkan på ekosystem och biologisk mångfald bedöms dock som relativt liten. Nollalternativet bedöms påverka miljömålet något mer än planförslaget genom att det är svårare i nollalternativet att styra samhällsbyggandet. Detta kan medföra att mer naturmark tas i anspråk än vid översiktsplaneförslaget. Skillnaden bedöms dock som försumbar.

Förslag till åtgärder

- I samband med planläggning ska vid behov naturvärdesinventeringar utföras. Resultatet ska beaktas och vägas in i detaljplaneringen.
- Om grönområden måste tas i anspråk för exploatering kan den förlorade gröna miljön kompenseras genom att likvärdig area anläggs, säkerställs eller utvecklas på något annat ställe i närmiljön.
- Kommunen ska ta fram en grönsstrukturplan för att kartlägga grönområdenas funktioner och kvalitet i kommunens tätorter. Planen kan fungera som ett stöd och vara vägledande i den fysiska planeringen.

Samlad bedömning av miljö kvalitetsmålen

De nationella miljö kvalitetsmålen har beaktats i översiktsplanen. Planen uttrycker utveckling för ökad hållbarhet, vilket innebär att utveckling ska ske på ett sätt som stärker förutsättningarna för måluppfyllelse. Att huvudsaklig exploatering sker i anslutning till transportstråk och befintliga orter har positivt inverkan på miljö mål som begränsad klimatpåverkan. Det innebär begränsat markbehov vilket i sin tur har en positiv påverkan på andra miljö mål. Utveckling av hållbara transporter har positiv inverkan på miljö målen begränsad klimatpåverkan och frisk luft. Hög ambition på teknisk infrastruktur gällande VA-systemen innebär ökade förutsättningar för levande sjöar och vattendrag och grundvatten av god kvalitet, vilket i sin tur stärker förutsättningar för mål gällande kvalitet i naturområden och biologisk mångfald. En levande landsbygd där lantbrukens landskapspåverkan fortgår är en förutsättning för flera miljö mål, såsom ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv.

Planens påverkan på miljö målen är till stor del beroende av hur planens intentioner genomförs i praktiken, och i vilken mån som anpassningar görs för att värna om miljö aspekter och hållbar utveckling i vidare planering, bedömning och genomföranden.

De senaste årens bedömningar av miljö kvalitetsmålen

på regional nivå visar på att det behövs kraftanstängningar om målen ska uppnås inom utsatt tid. Det finns således stora utmaningar i miljö målsarbetet. Det har stor betydelse för hur översiktsplanarbetet genomförs i praktiken och vilka åtgärder som i övrigt görs för att miljö målen ska kunna uppnås. Detta berör såväl kommunen som ett flertal aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

5. Miljökvalitetsnormer

En miljökvalitetsnorm (MKN) ska fastställas utifrån vad människan kan utsättas för utan fara för olägenheter av betydelse, och/eller vad miljön kan belastas med utan fara för påtagliga olägenheter. En norm kan till exempel gälla högsta eller lägsta tillåtna halt av ett visst ämne i luft/vatten/mark eller av en indikatororganism i vatten.

Miljöbalken ställer krav på åtgärder i de fall MKN överskrids. Inga nya utsläppstillstånd kan ges då MKN överskrids, och de gällande tillstånden för anläggningar vars utsläpp i betydande grad bidrar till överskridandet kan bli föremål för omprövningar. Om genomförandet av en ny detaljplan leder till att MKN överskrids kan den inte vinna laga kraft.

För närvarande finns MKN för luft, buller, fisk- och musselvatten och för vatten och vattenförekomst.

Fisk- och musselvatten

Syftet med MKN för fisk- och musselvatten är att skydda eller förbättra kvaliteten på sötvatten så att fisk- och musselbestånd upprätthålls. Inom kommunens gränser finns två vattendrag som omfattas av miljökvalitetsnormen för fisk- och musselvatten. Dessa utgörs av:

- Mörrumsån - Mynning vid Åsnen (lax)
- Sjön Åsnen (annat fiskvatten)

Överlag är vattenkvaliteten i de fiskevatten som omfattas av MKN god, men det finns några problemområden med framförallt periodvis låga syrgashalter och i samband med detta ibland även höga ammoniumhalter i vattnet.

Översiktsplaneförslaget bedöms inte motverka MKN, utan snarare att genom de mål och visioner som anges, ge möjligheter att medverka till att normen uppfylls och upprätthålls.

Se vidare bedömning under rubriken Levande sjöar och vattendrag (Sidan 21).

Miljökvalitetsnormer för luft

Regeringen har utfärdat en förordning om MKN för utomhusluft.

Tingsryds kommun medverkar i ett luftövervakningsprogram med Kronobergs Luftvårdsförbund som samordnare. Mätningar görs bland annat av olika partiklar och kväveoxid som finns i luften.

Översiktsplaneförslaget medför att trafikmängden kommer att öka. Även om trafikintensiteten ökar så är bedömningen att det totalt sett inte kommer att bli några stora mängder trafik. Tingsryds kommun bedöms ha goda förutsättningar för att uppfylla MKN avseende luft.

Miljökvalitetsnormer för vatten och vattenförekomst

Flera av kommunens vattenförekomster har problem med den ekologiska statusen främst pga övergödning och fysisk påverkan. Tillkommande etableringar i närheten av sjöar och vattendrag får inte bidra till att MKN för vatten inte kan klaras vid den tidpunkt som är kopplat till respektive vattenförekomst. För de sjöar och vattendrag som har problem med tex övergödning måste åtgärder vidtas för att förbättra den ekologiska statusen från måttlig till god. Därför är det av stor vikt att eventuella etableringar kring dessa vatten inte leder till en ökad påverkan på dessa vattenförekomster. MKN ska belysas vid detaljplanering.

Kommunen har ett planerings- och tillsynsansvar för vattenresurserna och är därför en viktig part i vattenförvaltningen. Tingsryds kommun måste anpassa den fysiska planeringen efter den status som finns på yt- och grundvattenförekomster för att kunna bidra till att uppnå målet god vattenstatus. Genom ett antal faktorer kan kommunen påverka vattenkvaliteten i kommunen som till exempel utbyggnad av kommunalt avloppsnät och anläggandet av ytor för fördröjning och rening av dagvatten.

De ställningstaganden som är gjorda inom översiktsplaneförslagets ramar visar på att föreslagen exploatering inte motverkar MKN för vatten och vattenkvalitet. Angiven exploatering bedöms inte försämra statusen i vattendragen, utan kan i stället medverka till att det kommer till stånd åtgärder som förbättrar statusen för vattenförekomsterna inom kommunen.

Se vidare bedömning under rubriken Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag samt Grundvatten av god kvalitet (Sidan 19-20).

Miljökvalitetsnormer för buller

MKN för buller gäller omgivningsbuller från alla vägar, järnvägar, flygplatser, tillståndspliktiga hamnar samt vissa större, utpekade industrigrenar i kommuner med mer än 100 000 invånare. MKN gäller även för större vägar, järnvägar och flygplatser i hela landet.

MKN är att det ska eftersträvas att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa. Genom kartläggning och åtgärdsprogram ska det eftersträvas att omgivningsbuller inte medför skadliga effekter på människors hälsa. MKN ska följas vid planläggning.

Då kommunen har färre än 100 000 invånare, omfattas inte Tingsryds kommun av MKN för buller. Detta är dock ingen anledning att inte beakta gällande riktvärden för buller i samband med den fysiska planeringen.

6. Uppföljning

Enligt miljöbalken ska en miljökonsekvensbeskrivning innehålla en redogörelse för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

Uppföljning av översiktsplanen görs vid aktualitetsprovning av översiktsplanen varje mandatperiod. Vissa åtgärder följs dessutom upp inom ramen för kommunens ordinarie arbete.

- Uppföljning av vattenkvaliteten genomförs inom ramen för Vattenmyndighetens arbete.
- Uppföljning av luftkvaliteten genomförs genom medverkan i luftövervakningsprogrammet.
- Uppföljning av miljökvalitetsmålen genomförs inom ramarna för kommunens miljöprogram.
- Uppföljning av hur översiktsplanen överrenstämmer med VA-planen och dricksvattenförsörjningsplanen, då dessa är antagna.
- Uppföljning av översiktsplanens styrande verkan för miljön i det fortsatta arbetet med bland annat detaljplaner, andra planer samt lov och tillstånd.

Tingsryds kommun, Box 88, 362 22 Tingsryd, Besöksadress: Torggatan 12, Tingsryd
Tel: 0477-441 00, E-post: kommunen@tingsryd.se, www.tingsryd.se